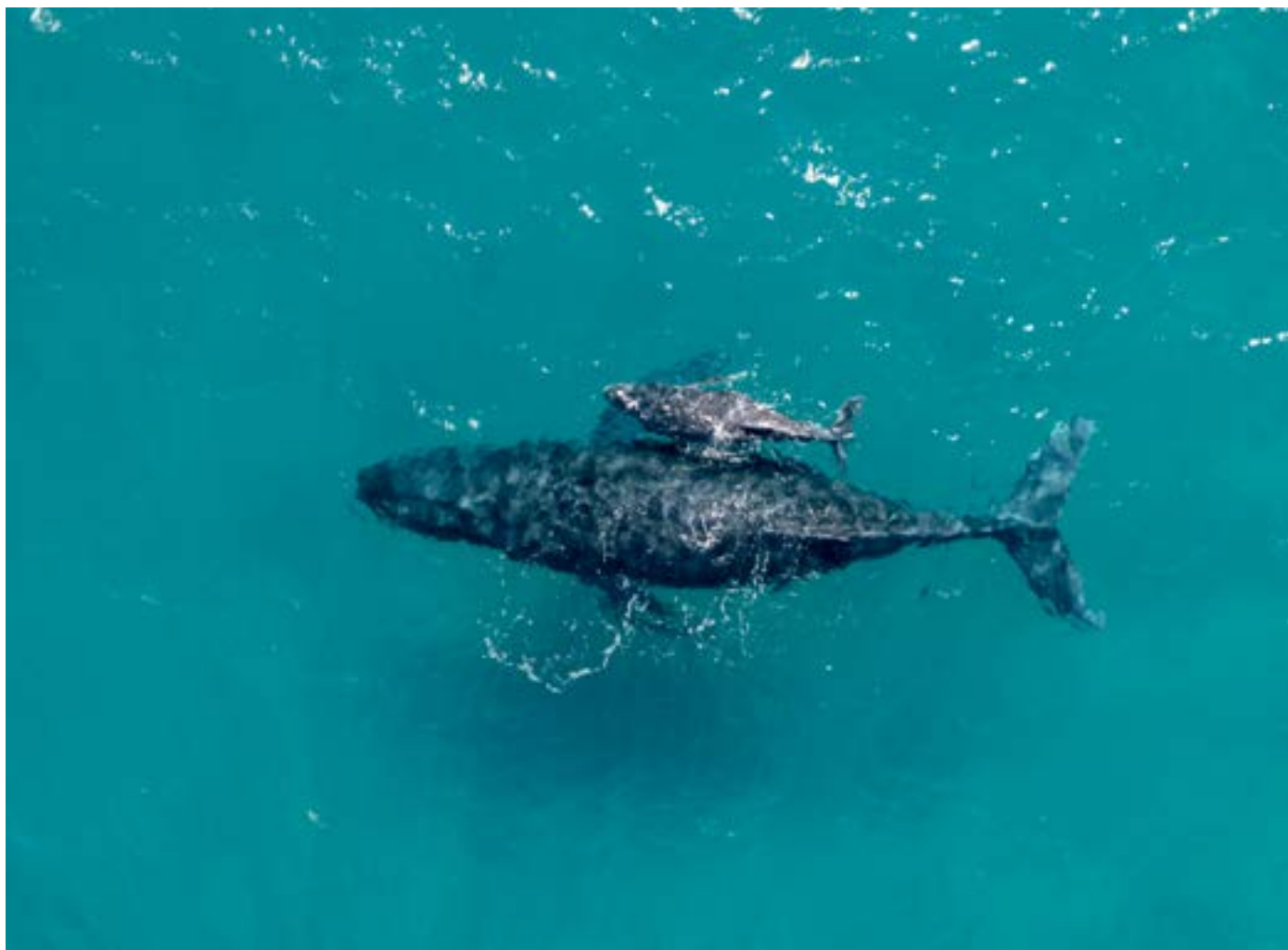

Verslag verantwoord beleggen 2023

Inhoud

03	Bericht van onze CEO
05	Interview met het hoofd verantwoord beleggen
07	2023 in cijfers
08	Verantwoord beleggen: Onze aanpak
09	Verantwoord beleggen in de hele waardeketen:
	1. Als Anthos
	2. Beleggingsportefeuilles
	3. Onderliggende beleggingen
37	Onze inzet voor klimaat en mensenrechten
50	Bijlage

Bericht van onze CEO

Beste beleggers,

Het is makkelijk om door een lens van wanhoop naar de wereld te kijken. Toch moedig ik iedereen aan de wereld te bekijken door een lens van hoop. De geschiedenis heeft ons geleerd dat hoop ons in moeilijke tijden vooruit kan helpen. Er zijn vandaag de dag tekenen dat de wereld vooruitgaat. Misschien langzamer dan we zouden willen, maar er is sprake van vooruitgang. Laten we ons hierover buigen aan de hand van onze drie kernwaarden:

Bij **duurzaamheid** gaat het erom dat we beleggen met het oog op huidige en toekomstige generaties. Klimaatverandering en aantasting van het milieu zijn een paar van de grootste uitdagingen waarvoor we nu staan. Door te beleggen in fondsen die er actief naar streven om hun impact op de wereld te verbeteren, hopen we onze planeet voor toekomstige generaties te behouden. Onze ambitie is om met onze beleggingsstrategieën in 2040 netto-nul uitstoot te bereiken.

Terwijl er in 2023 sprake was van ongekende hittegolven en extreem weer zagen we ook dat het aantal beursgenoteerde bedrijven dat doelen stelde voor CO₂-afbouw met 8% toenam.¹ Bijna de helft van deze ondernemingen wereldwijd, waaronder veel van de grootste uitstoters, heeft nu de ambitie om een koolstofarme economie tot stand te brengen. Deze vooruitgang wordt gedreven door collectieve initiatieven en campagnes gericht op verandering. Wij steunen veel van deze initiatieven.² Onze portefeuilles hebben steeds robuustere instrumenten voor CO₂-metingen die we toepassen op beursgenoteerde aandelen, vastrentende waarden, staatsobligaties, private equity en vastgoed. Voor absolute return-fondsen met alternatieve beleggingen volgen we de meest recente richtlijnen van de Standards Board for Alternative Investments (SBAI) en het Carbon Disclosure Project (CDP). Dit om vooruitgang te kunnen boeken in dit complexe landschap.

Om te begrijpen hoe we positieve verandering kunnen bewerkstelligen, zowel in onze portefeuilles als binnen onze organisatie, zijn metingen van cruciaal belang. In 2023 heeft ons team vastrentende waarden een aanzienlijke allocatie in de high yield-obligatieportefeuilles vervangen door minder CO₂-intensieve beleggingen. Hierdoor ging de emissie-intensiteit van onze portefeuilles fors omlaag. De aanhoudende inspanningen van ons aandelenteam zorgde ook voor een afname van de CO₂-intensiteit van onze portefeuilles, met circa 13 ton uitstoot voor elke miljoen sinds 2019 belegde euro. Ook ons vastgoedteam zette in 2023 belangrijke stappen op het gebied van klimaat en natuur. Zo verlaagden de fondsmanagers de emissie-voetafdruk tijdens de levenscyclus van hun fonds.

“We zijn ons bewust van onze belangrijke rol om als middelgrote vermogensbeheerder snellere verandering mogelijk te maken.”

Jacco Maters

CEO, Anthos Fund & Asset Management

Ze zorgden verder voor een toename van het percentage gebouwen met een groenverklaring, voor een vermindering van het waterverbruik, en voor een afname van het percentage gestort afval.³

Verder hebben we instrumenten ontwikkeld waarmee we kunnen kijken naar de onderliggende belangen van onze portefeuilles, om daarmee de duurzaamheidsrisico's en -kansen beter te kunnen inschatten. Bijvoorbeeld omdat we dan weten welke bedrijven zich positief of negatief verhouden tot de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties, de SDG's. Of door na te gaan welke bedrijven waarin we belangen hebben, voorkomen op onze uitsluitingslijst. Hierdoor kunnen we op zinvolle wijze met onze fondsmanagers in gesprek, in lijn met onze waarden. Dit zijn belangrijke stappen op weg naar netto-nul en ons overkoepelende commitment aan duurzaamheid. Tegelijk blijven we leren en groeien.

¹MSCI Net Zero tracker, 2023.

²Zie voor partnerships en samenwerkingen die we steunen p. 57.

³Lees meer over de verschillende methoden en cijfers op pagina's 39-44 en 53-59.

Menselijke waardigheid zit in ieder mens. Iedereen heeft waarde, verdient respect en dient vrij te zijn van slavernij, manipulatie en uitbuiting. We hanteren de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP) als uitgangspunt.

Ik ben trots op de stappen die we hebben gezet als het gaat om het borgen van de menselijke waardigheid en het respecteren van de mensenrechten in onze bedrijfsvoering en onze beleggingen. Toch staat de menselijke waardigheid wereldwijd op het spel en we hebben nog een lange weg te gaan. Bij Anthos dragen we ons steentje bij. Als eerste stap hebben we een nieuw, eigen beleid voor diversiteit, gelijkheid en inclusie ontwikkeld. We willen daarmee zorgen voor eerlijke en gelijke beloning voor alle medewerkers, zonder loonkloof tussen mannen en vrouwen. We hebben het geluk dat we kunnen samenwerken met en leren van een netwerk van ondernemingen en filantropische instellingen binnen het ecosysteem van COFRA. Sommige organisaties binnen dit netwerk hebben als missie om de mensenrechten te beschermen en te verbeteren.

Op de Dag van de Mensenrechten in 2023 publiceerden we ons eerste mensenrechtenbeleid. We hebben verder het hele jaar door workshops georganiseerd om ons beleggingsteam op te leiden en te inspireren. Verder hebben we de meest prangende mensenrechtenkwesties voor Anthos vastgesteld. Deze zogeheten *salient issues* zijn: een rechtvaardige transitie en aanpassing, leefbaar loon, en diversiteit, gelijkheid en inclusie.⁴ Onze inspanningen op deze terreinen maken deel uit van onze bredere belofte om erop toe te zien dat onze beleggingen bijdragen aan een eerlijke en inclusieve transitie naar duurzamere economieën.

Goed ondernemerschap houdt in dat we als onderneming onze eigen impact op mens en milieu onderkennen en dat we als verantwoorde belegger ons beleggingsproces afstemmen op onze missie en onze waarden. We werken alleen samen met verantwoorde beleggers die onze waarden delen.

Ik ben ook trots dat we in de beoordeling van de Principes voor Verantwoord Beleggen van de Verenigde Naties (PRI) over de periode 2022-2023 in alle beleggingscategorieën vier sterren hebben kregen.⁵ Het is onze missie om in ons vermogensbeheer holistische, waar-dengedreven oplossingen te bieden aan gelijkgestemde beleggers, om de benchmarks te verslaan en om bij te dragen aan het algemeen belang. Met onze strategie voor verantwoord beleggen willen we deze missie concreet maken en zo onze beleggers helpen om hun portefeuilles af te stemmen op hun waarden. Door ons open te stellen voor beoordeling door anderen en voor de PRI-validering laten we zien dat we doen wat we beloven.

Een wereld in transitie

In een wereld waarin ingrijpende transities gaande zijn, wordt daadwerkelijke vooruitgang aangedreven door de collectieve wens voor positieve verandering, al gaat die vooruitgang langzamer dan we zouden willen. De bestemming van deze reis zal naar mijn overtuiging een groenere, inclusievere en duurzamere wereld zijn. Beleggers kunnen de reis naar dit doel helpen versnellen door rustige, vastberaden stappen te zetten en door standvastig te zijn in hun hoop. We zijn ons bewust van onze belangrijke rol om als middelgrote vermogensbeheerder snellere verandering mogelijk te maken. Dit kunnen we doen door in de portefeuilles van onze cliënten de slag te maken naar beleggingen die geen schade toebrengen aan mens en milieu en die tegelijkertijd solide financiële rendementen behalen. Ambitie en innovatie zijn onze drijfveren. We handelen snel en voortvarend, en werken samen met onze cliënten en partners om ervoor te zorgen dat hun beleggingen in overeenstemming zijn met onze gedeelde waarden en principes.

Met ons Verslag verantwoord beleggen 2023 willen we laten zien dat we mooie stappen zetten op onze reis om duurzamer te beleggen in een wereld die met ingrijpende transities te maken heeft. We zijn niet perfect, maar we hopen transparant te zijn zodat anderen van onze ervaringen kunnen leren. Onze ambitie voor verantwoord beleggen is altijd geweest om een *force for good* te zijn, in lijn met onze kernwaarden duurzaamheid, menselijke waardigheid en goed ondernemerschap. Als dat bij u weerklinkt vindt, nodigen wij u uit om mee te denken hoe we samen in een wereld in transitie de uitdagingen en kansen van verantwoord beleggen kunnen aanpakken.

Vriendelijke groet,
Jacco Maters

⁴Zie voor een uitgebreide beschrijving van onze activiteiten ter bescherming van de mensenrechten p. 46.

⁵In de PRI-beoordeling wordt de toepassing van de principes voor verantwoord beleggen door de ondertekenaars van de PRI geëvalueerd, alsook de mate waarin zij milieu-, maatschappelijke en governance-factoren (ESG) integreren in hun beleggingsactiviteiten. De scoringsmethode rangschikt de scores voor verschillende modules op een schaal van 1 tot 5 sterren. Dit is een weerspiegeling van hun prestaties aan de hand van de kernindicatoren en criteria voor best practices (zie p. 14). Lees meer hierover op [UN PRI](#).

Interview met het hoofd verantwoord beleggen

Waarop lag de focus in 2023 gezien de veranderingen in de wereld om ons heen, waaronder een aantal uitdagende transitie's? En noem een paar prestaties waar u trots op bent.

Onze focus lag in 2023 op het consolideren van onze waarden, ambities en de praktijk van onze beleggingsportefeuilles. Daarbij streven we ernaar om verantwoord beleggen naadloos in onze activiteiten te integreren en erover te rapporteren. We hebben belangrijke vooruitgang geboekt, vooral bij het consolideren van datastromen, het ontwikkelen van effectieve dashboards voor monitoring, en het inzicht dat we hebben verkregen in de relatie tussen onze ambities voor verantwoord beleggen en de resultaten van onze fondsen.

Het is onze rol om in kaart te brengen waar we het beste scoren als het gaat om financieel rendement en duurzaamheid. Dat is een zeer lastige taak, maar wel noodzakelijk willen we onze cliënten helpen om in lijn met hun waarden en ambities te beleggen en een *force for good* te zijn. Ik denk dat we daar nu beter toe in staat zijn dankzij de verregaande consolidatie van het afgelopen jaar. Onze cliënten kunnen gerust zijn – de verdieping van onze kennis en kunde op het gebied van verantwoord beleggen blijkt uit het volgende: de uitkomsten van de PRI-beoordeling van Anthos; het rapporteren volgens artikel 8/9 van de Verordening betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector (Sustainable Financial Disclosure Regulation, SFDR)⁶ voor veel van onze beleggingsproducten; het feit dat de CO₂-uitstoot van onze beursgenoteerde portefeuilles onder die voor de benchmark ligt; en de beoordelingen waarover we rapporteren voor het meten van de integratie van verantwoord beleggen en de potentiële impact van al onze beleggingsstrategieën.

Dit hadden we allemaal niet kunnen bereiken zonder de collectieve vastberadenheid en het enthousiasme van het hele Anthos-team. Ik zie dit als een weerspiegeling van onze inzet voor verantwoord beleggen.

“Het is onze rol om in kaart te brengen waar we het beste scoren als het gaat om financieel rendement en duurzaamheid. Dat is een zeer lastige taak, maar wel noodzakelijk willen we onze cliënten helpen om in lijn met hun waarden en ambities te beleggen en een *force for good* te zijn.”

Jelena Stamenkova van Rump
Head of Responsible Investment

En wat waren de grootste uitdagingen van 2023?

De marktdynamiek was uitdagend voor duurzame fondsen en voor verantwoord beleggen in bredere zin. Terwijl de aandelenmarkten financieel goed presteerden, wees onderzoek uit dat de beschikbaarheid van fondsen met zowel bovengemiddelde rendementen als sterke duurzaamheidsprestaties beperkter was dan in voorgaande jaren. Toch zagen we ook dat gespecialiseerde fondsen met specifieke thema's zoals financiering van de klimaattransitie in opkomst waren.

⁶De Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) verplicht deelnemers aan de financiële markten om te rapporteren hoe ze ESG-factoren integreren in hun beleggingsbesluiten. Doel daarvan is om de transparantie te vergroten en greenwashing te voorkomen. Artikel 6 beschrijft de vereisten voor financiële producten die ESG-kenmerken bevorderen; artikel 8 heeft betrekking op producten die doelstellingen voor duurzaam beleggen hebben; artikel 9 gaat over producten met een specifieke duurzame beleggingsstrategie. Lees meer hierover op [SFDR](#).

In onze fund-of-fund portefeuilles moeten we onze ambities met betrekking tot verantwoord beleggen zien te verenigen met onze fiduciaire plicht om voor risico gecorrigeerde financiële rendementen te genereren. Als fund-of-funds beleggers zijn we afhankelijk van wat de markt te bieden heeft, al proberen we tegelijkertijd dat aanbod te beïnvloeden door nieuwe, veelbelovende fondsen te steunen en soms zelfs een voorbeeldfunctie toe te kennen. We hebben onze beoordelingstools gebruikt om de potentiële impact van onze portefeuilles in kaart te brengen. Daarbij zagen we dat de totale allocatie aan duurzame en impactfondsen de laatste drie jaar vrij stabiel is gebleven. In 2020 hebben we voor het eerst de ambitie gesteld om 25% van al het beheerd vermogen vóór 2025 te beleggen in duurzame of impactfondsen. Hierop reflecterend zijn we gaan onderzoeken of deze stip op de horizon realistisch was gezien het gebrek aan geschikte fondsen op de markt. Tegelijkertijd hebben we door het stellen van dergelijke ambities en ons streven om deze te realiseren, veel beter inzicht gekregen in de duurzaamheidskenmerken van onze portefeuilles. Daarbij hebben we gebruikgemaakt van het raamwerk van het Impact Management Project (IMP)⁷. Aan ons nu de taak om dat inzicht verder te verdiepen, met als leidraad de meest recente regelgeving, sectorstandaarden en oplossingen op het gebied van data en technologie. Voor alle goede zaken is tijd nodig, en terwijl Anthos in veel opzichten een start-up is, hebben we ook het geduld en de volharding van een bedrijf dat al honderd jaar bestaat. We denken dat deze combinatie ons zal helpen om onze portefeuilles geleidelijk zo in te richten dat onze cliënten met hun beleggingen de gewenste impact op de wereld kunnen hebben.

De wereld van duurzaamheid (en in het bijzonder de definities en regelgeving) kan overweldigend zijn. Wat is uw belangrijkste boodschap voor cliënten?

Ik heb kortgeleden een boek van Thich Nhat Hanh gelezen over de kunst van het communiceren.⁸ De belangrijkste boodschap die me is bijgebleven, is 'juist spreken' en de criteria voor communicatie. De principes zijn: vertel de waarheid, wees consequent, overdrijf niet en gebruik geen gewelddadige woorden. De uitdaging is vaak hoe we dit moeten doen. Het advies: gebruik de taal van de wereld en vertel het verhaal zo dat mensen het begrijpen. Doe je dat niet, dan praat je alleen met mensen zoals jezelf. Daarom wil ik aan onze cliënten en aan anderen die overweldigd worden door alle afkortingen, regels en richtlijnen, het volgende zeggen: u bent niet alleen, en u heeft de regie. Al deze richtlijnen zijn er om u beter te informeren en om transparanter te zijn over het duurzaamheidsgehalte van uw beleggingen.

Dus blijf geïnteresseerd en blijf ons uitdagen om de zaken uit te leggen op een manier die voor u begrijpelijk is.

We hopen dat u bij het lezen van dit verslag onze inspanningen ziet om de complexiteit te doorbreken en om aan de hand van de principes van Thich Nhat Hanh te communiceren.

Kijkend naar 2024-2025, wat vindt u het meest hoopgevend en over welke ontwikkelingen bij Anthos bent u het meest enthousiast?

Ik ben heel enthousiast over de technologie- en datatools die we hebben ontwikkeld om de onderliggende fondsen in onze portefeuilles en hun onderliggende belangen te analyseren. Op deze manier kunnen we engagement voeren op basis van diepere inzichten in onze portefeuilles. Daarmee gaan we verder dan ESG-integratie en de beoordeling van onze strategie. Tegelijkertijd blijven we ons inspannen om de mensenrechten in de hele waardeketen te respecteren. Daarnaast zijn we in gesprek met onze cliënten over nieuwe duurzame producten en praten we over onze strategie voor verantwoord beleggen voor de periode 2025–2030.

Wat regelgeving betreft hoop ik dat de nieuwe richtlijnen voor fondsnamen van de European Securities and Markets Authority (ESMA)⁹ en de zich steeds ontwikkelende wet- en regelgeving meer duidelijkheid zullen verschaffen voor onze cliënten, en het voor ons mogelijk maken om ons minder te hoeven richten op de interpretatie van de wet en meer op zaken die het verschil maken in de portefeuilles van die cliënten.

Het was al met al een jaar met verregaande consolidatie en vooruitgang – ongetwijfeld een goede basis om op voort te bouwen.

Vriendelijke groet,
Jelena Stamenkova van Rump

⁷Het Impact Management Project (IMP) biedt een gemeenschappelijk kader en gemeenschappelijke taal voor het beoordelen, meten en beheersen van de impact van beleggingsportefeuilles. We hebben bij Anthos elementen van dit raamwerk aangepast aan onze specifieke doeleinden (zie pp. 16-18).

⁸Thich Nhat Hanh, *The Art of Communicating* (William Morrow Paperbacks, 2013).

⁹De Europese autoriteit voor effecten en markten (ESMA) is een onafhankelijke EU-autoriteit die tot doel heeft de stabiliteit van het financiële systeem van de Europese Unie te waarborgen door beleggers beter te beschermen en stabiele en ordelijke financiële markten te bevorderen. De nieuwe richtlijnen van ESMA voor fondsnamen benadrukken dat termen die betrekking hebben op ESG en duurzaamheid moeten worden gestaafd met bewijs dat duurzaamheidskenmerken of -doelstellingen consequent in het beleggingsbeleid tot uitdrukking komen. Zie voor meer informatie over de 'Public Statement Update on the guidelines on funds' names using ESG or sustainability-related terms' de website van ESMA ([ESMA EU](https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-news-2023-01-17-public-statement-update-on-the-guidelines-on-funds-names-using-esg-or-sustainability-related-terms)).

2023 in cijfers

Als
Anthos

4*

in de PRI-beoordeling:
Module Beleid, Governance
en Strategie¹⁰

100%

van medewerkers
getraind in
verantwoord beleggen

12

professionals
in geïntegreerd
verantwoord beleggen
en impact

5

beleidsmaatregelen en richtlijnen
jaarlijks bijgewerkt (incl. nieuw
beleid diversiteit, gelijkheid en
inclusie en mensenrechten)

88

managers in gesprek
over ESG

83%

van het beheerd vermogen
geclassificeerd als SFDR
artikel 8/9¹¹

1

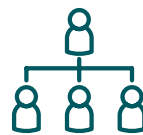
gespecialiseerde
multi-asset
impactstrategie

7

beleggingscategorieën
verspreid over beursgenoteerde
effecten, private equity,
alternatieve beleggingen en
impactbeleggen

4*

in de PRI-beoordeling:
Modules Indirecte
Beleggingen
en Bouwen aan
Vertrouwen¹⁰

Beleggings-
portefeuilles

Onderliggende
beleggingen

6,7%

in lijn met SDG's in
bedrijfsobligaties
(benchmark: 5,2%)

1,8%

blootstelling aan
bedrijven op
uitsluitingslijst
(drempel 5%)¹²

15,4%

in lijn met SDG's
in aandelen
(benchmark: 13,9%)

Impact op de wereld¹³

22,3

tCO₂e/€ mln belegd CO₂-intensiteit
voor aandelenportefeuilles
(benchmark: 46,9)

2040

Netto-nul ambitie

673,05

tCO₂e
CO₂-uitstoot Anthos:

45,8

tCO₂e/€ mln belegd CO₂-intensiteit voor investment
grade obligatieportefeuilles (benchmark: 79)

136,9

tCO₂e/€ mln belegd CO₂-intensiteit voor
internationale high yield-obligatieportefeuilles
(benchmark: 142,1)

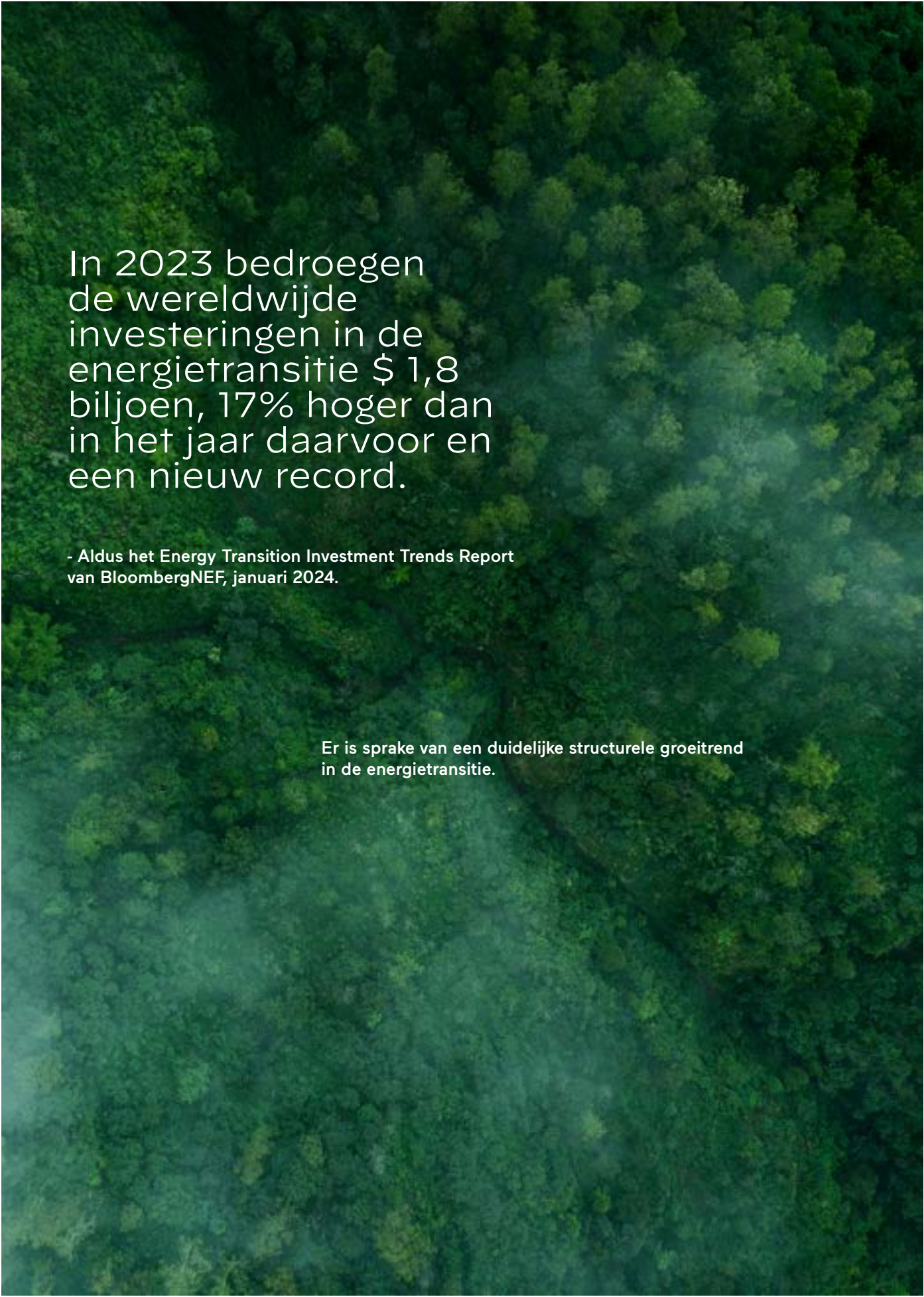
¹⁰ Zie voor verdere details over de PRI-beoordeling p. 14.

¹¹ Zie voor verdeling beheerd vermogen naar SFDR-classificatie p. 9.

¹² Zie voor rapportage over uitsluitingen in 2023 p. 33.

¹³ Zie voor verdere details over onze CO₂-emissiemethodologie het hoofdstuk over onze inzet voor het klimaat alsook de bijlage).

In 2023 bedroegen de wereldwijde investeringen in de energietransitie \$ 1,8 biljoen, 17% hoger dan in het jaar daarvoor en een nieuw record.

- Aldus het Energy Transition Investment Trends Report van BloombergNEF, januari 2024.

Er is sprake van een duidelijke structurele groeitrend in de energietransitie.

Verantwoord beleggen: onze aanpak

De aanpak van verantwoord beleggen bij Anthos weerspiegelt onze inzet voor duurzaamheid, menselijke waardigheid en goed ondernemerschap, een belofte die bijna honderd jaar teruggaat. Daarbij streven we ernaar om de positieve impact van onze beleggingsportefeuilles te vergroten en de negatieve impact te verkleinen.

Anthos is een waardengedreven vermogensbeheerder en we streven ernaar te beleggen in lijn met onze kernwaarden duurzaamheid, menselijke waardigheid en goed ondernemerschap. Ons overkoepelende doel voor verantwoord beleggen is om de negatieve impact van onze beleggingsportefeuilles op de wereld en de samenleving geleidelijk te verminderen en de positieve impact te vergroten. Onze aanpak is gebaseerd op bijna honderd jaar ervaring in verantwoord beleggen namens de familie Brenninkmeijer. De laatste jaren vindt onze aanpak ook weerklank bij andere beleggers die op zoek zijn naar holistische beleggingsoplossingen die stroken met hun waarden.

In de praktijk betekent dit dat we ons houden aan het principe van dubbele materialiteit. Dit houdt in dat we zowel de financiële impact van ESG-factoren op beleggingen erkennen als de invloed van beleggingen op mens en milieu.

Ons Beleid verantwoord beleggen integreert deze principes. Daarmee zorgen we ervoor dat onze fondsen voldoen aan de prestatiestandaarden op het gebied van milieu, maatschappij en governance (ESG) en dat de duurzaamheidsrisico's worden beheerst. Dit beleid omvat organisatiebrede systemen en processen, strategiespecifieke benaderingen, en verdere richtlijnen voor duurzaamheidsthema's waarvoor we onze aanpak doorlopend aanpassen. Alle informatie over ons beleid is te vinden op [onze website](#).

Een overkoepelende aanpak van (verschillende vormen van) verantwoord beleggen

100% van het beheerd vermogen

Bij Anthos is verantwoord beleggen organisatiebreed van toepassing op alle fondsen

ESG-integratie bij selectie
en monitoring

Organisatiebrede
uitsluitingslijst¹⁴

Netto-nul ambitie
voor 2040

Integratie
duurzaamheidsrisico's

100%

All actively
managed funds

Artikel 8-fondsen – volgens de SFDR-classificatie

**79,7% van het
beheerd vermogen**

Artikel 6-fondsen – volgens de SFDR-classificatie¹⁵

**17,5% van het
beheerd vermogen**

Article 9 funds according to SFDR classification

**2,8% van het
beheerd vermogen**

Bron: Anthos Fund & Asset Management per 31 december 2023. 0,3% is niet in scope en heeft betrekking op valutahedging-posities.

¹⁴De uitsluitingslijst van Anthos is [hier](#) beschikbaar voor verslaglegging over 2023 (zie p. 33).

¹⁵Artikel 6-beleggingen: onze absolute return-portefeuilles waarin duidelijke en geaccepteerde duurzaamheidsstandaarden ontbreken, bepaalde mixed (multi-asset) fondsen die beleggen in onze masterfondsen (SFDR 8) maar zonder bindende elementen, of directe beleggingen in drie staatsobligaties waarvoor we geen ESG-criteria ontwikkelen. Meer informatie over de SFDR-rapportages van Anthos is te vinden op onze [website](#).

De governance van verantwoord beleggen bij Anthos

Wij zijn van mening dat een solide governance-structuur van groot belang is om onze doelstellingen voor verantwoord beleggen te halen. Dankzij onze governance-structuur wordt verantwoord beleggen systematisch in onze organisatie geïntegreerd en wordt effectief eigenaarschap van alle betrokken afdelingen gerealiseerd:

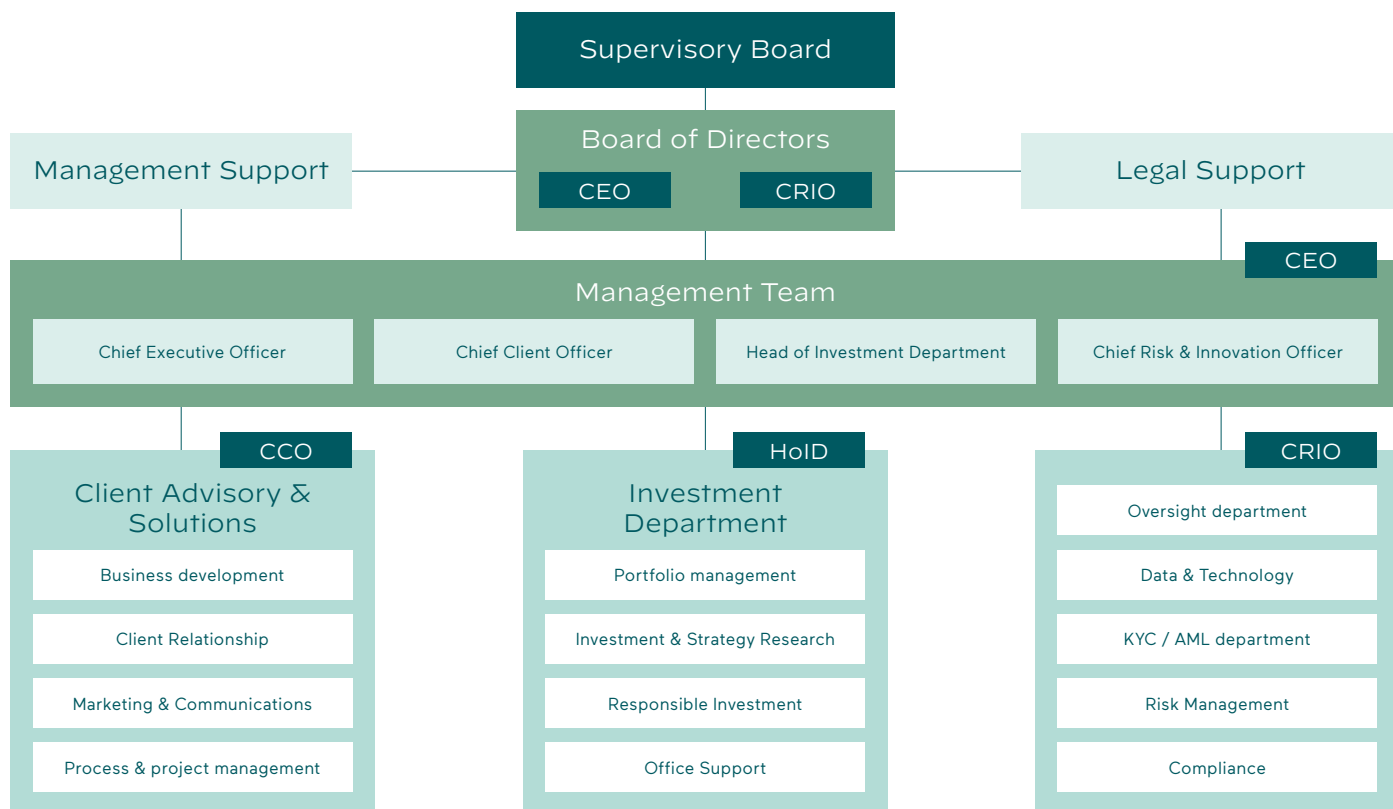
- De Board of Directors en het Management Team hebben formeel toezicht op, en verantwoordelijkheid voor de toepassing van het Beleid verantwoord beleggen van Anthos.
- Onze beleggingsteams zijn verantwoordelijk voor de integratie van duurzaamheids- en ESG-overwegingen bij de selectie van managers en bij beleggingsbeslissingen.
- Ons Team verantwoord beleggen (het VB-team) werkt nauw samen met het Investment & Strategy Research (ISR) team en de andere beleggingsteams ten behoeve van onderzoek. Zij zorgen er ook voor dat de teams toegang krijgen tot informatie en begeleiding over best practices wat betreft duurzaamheid, ESG-integratie en rentmeesterschap. Daarnaast is het Hoofd verantwoord beleggen verantwoordelijk voor de aansturing van de strategie voor verantwoord beleggen en voor het onderhouden en ontwikkelen van onze eigen tools voor verantwoord beleggen en impact, in nauwe samenwerking met onze beleggingsteams.

- De afdeling Oversight ziet toe op de toepassing van verantwoord beleggen in onze systemen en processen.
- De Risk Management en Compliance afdelingen bewaken (tweedelijns) de uitvoering van processen die gerelateerd zijn aan verantwoord beleggen en de naleving van het intern beleid alsmede van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving¹⁶.
- Ons Client Advisory & Solutions team werkt nauw samen met onze cliënten en biedt ondersteuning bij de toepassing van de principes voor verantwoord beleggen.

We werken bij Anthos met afdelingsoverschrijdende werkgroepen die zich bezighouden met specifieke onderwerpen, waaronder klimaat, mensenrechten, SFDR, veranderingen in wet- en regelgeving, en het meten van impact.

In 2023:

- was een Werkgroep verantwoord beleggen verantwoordelijk voor de aansturing van de Routekaart voor verantwoord beleggen en voor de vooruitgang richting de ambities en doelstellingen zoals neergelegd in het Beleid verantwoord beleggen van Anthos. Deze werkgroep wordt voorgezeten door het Hoofd verantwoord beleggen. Andere deelnemers waren het hoofd van de afdeling Beleggen, vertegenwoordigers van de portefeuillemanagers en van het Investment Analyst team en het Hoofd Data & Technology.

Figuur 1: Anthos governance-structuur

¹⁶Het kader voor risicomanagement van Anthos is gebaseerd op het 'Three Lines Model', waarbij elke 'linie' specifieke verantwoordelijkheden heeft gericht op het beheersen van risico's en waarborgen van integriteit. Eerste lijn: Direct betrokken bij bedrijfsbesluitvorming en -processen, beheert risiconiveaus en prioriteert de belangen van stakeholders. Tweede lijn: Ziet onafhankelijk toe op risicomanagement en compliance, rapporteert bevindingen aan de Board. Heeft een escalatielijns naar de Raad van Commissarissen ten behoeve van de onafhankelijkheid. Derde lijn: Geeft onafhankelijke assurance en challenges voor de risicobeheerprocessen. Het toezicht ligt bij COFRA Group Internal Audit, die specifieke verantwoordelijkheden heeft, zoals neergelegd in een apart Internal Audit Charter.

Beloning en incentives voor de integratie van verantwoord beleggen

Anthos heeft een beloningsbeleid geïmplementeerd dat in overeenstemming is met de relevante EU-regelgeving.¹⁷ Als onderdeel van ons beleid voor incentives en beloning hebben we onderstaande aan duurzaamheid gerelateerde maatstaven opgenomen in de key performance indicators (KPI's) van onze beleggingsprofessionals:

- Loop voorop als het gaat om het opnemen van verantwoord beleggen bij de samenstelling van portefeuilles;
- Draag bij aan de multi-asset impactstrategie om ideeën te genereren en kansen te beoordelen;
- Draag eraan bij dat klimaatverandering, ESG en impactoverwegingen worden meegenomen bij de samenstelling van multi-asset portefeuilles en bij de uitvoering van de beleggingsstrategie.

We hebben specifiek binnen het beleggingsteam KPI's geïntegreerd die zijn gekoppeld aan de Routekaart voor verantwoord beleggen en de doelstellingen van het Beleid verantwoord beleggen. Dit geldt ook voor het management team, de portefeuillemanagers en het ISR team. Doel hiervan is om beleggingen te stimuleren in fondsen die een effectief beleid hebben voor de toepassing van ESG-criteria vanuit het perspectief van zowel risico als waarde. De KPI's stimuleren daarnaast onderzoek naar mogelijkheden om te beleggen in duurzame en impactfondsen, alsook systematisch engagement met externe managers om het beheer van deze ESG-factoren in de onderliggende beleggingen te verbeteren.

Anthos is van mening dat prestatie maatstaven gericht moeten zijn op het creëren van bestendige waarde op de lange termijn en het realiseren van superieure prestaties. Ze moeten ook de strategische doelen van de onderneming ondersteunen en gebaseerd zijn op relevante ESG-overwegingen.

ESG en beheersing van duurzaamheidsrisico's

Anthos heeft een Enterprise Risk Management (ERM)-kader ontwikkeld dat rekening houdt met de relevante risico's die optreden bij de uitvoering van onze strategie. In dit kader is ook aandacht voor de risico's die cliënten lopen

door de beleggingen die Anthos namens hen beheert. Bij Anthos nemen we onze verantwoordelijkheid voor gedegen risicobeheer van de beleggingen van onze cliënten. Daarbij zorgen we ervoor dat alle beleggingen uitgaan van een weloverwogen beoordeling van risico en rendement. Het bewaken van de ESG- en duurzaamheidsrisico's maakt deel uit van deze beoordeling. Klimaatrisico's vallen in onze risicotaxonomie (zie figuur 2) onder de categorie Productrisico – Verantwoord beleggen- & Duurzaamheidsrisico. Het doel van de risicotaxonomie is om effectief en efficiënt risicobeheer te bevorderen door een gemeenschappelijk vocabulaire voor risico's te creëren en door een duidelijke classificatie van risico's te maken.

In 2023:

- zijn de belangrijkste risico-indicatoren voor verantwoord beleggen opgenomen in de eerste- en tweedelijns bewaking van risico's om de voortgang te volgen die Anthos heeft geboekt met betrekking tot de doelstellingen van het Beleid verantwoord beleggen. De risico's zijn elk kwartaal onder de loep genomen door het Business Risk Committee (BRC). Deze commissie heeft een adviserende en toezichtrol en moet zorgen voor een effectief kader voor risicobeheer binnen de organisatie. Leden van deze commissie zijn onder andere het hoofd Risk, hoofd Beleggingen, en andere hoofden van relevante afdelingen. Zij houden zich bezig met zaken als issue management en incidentenbeheer, beleggingsrisicorapporten, en met toezicht op de toepassing van het risicobeheerbeleid. De BRC heeft tot doel om voor alle aspecten van het risicobeheer van Anthos ondersteuning te bieden en toezicht te houden en om te zorgen dat ze in lijn zijn met de strategische doelstellingen van de organisatie.
- is de uitstoot van broeikasgassen van onze aandelen- en obligatieportefeuilles eveneens opgenomen in het eerstelijns dashboard en gemonitord in het licht van de netto-nul ambitie van Anthos.
- zijn de klimaatrisico's en kansen (zie p. 43) – die aanvankelijk door de Climate Lead en het hoofd verantwoord beleggen van Anthos zijn vastgesteld – opnieuw bekeken door de Chief Risk and Innovation Officer (CRIO), de manager niet-financiële risico's en het VB-team in het kader van de aanbevelingen van de Taskforce for Climate Financial Disclosure (TCFD).

Enterprise Risk				
1. Strategic & business risk	2. Operational risk	3. Compliance risk	4. Product risk	5. Capital risk
1.1 Reputation risk	2.1 Process risk	3.1 Regulatory risk	4.1 Market risk	5.1 Profitability risk
1.2 Organisational Change risk	2.2 IT risk	3.2 Integrity risk	4.2 Liquidity risk	5.2 Balance sheet risk
1.3 HR Risk	2.3 Outsourcing risk		4.3 Counterparty risk	
1.4 Business Environment risk	2.4 Data integrity risk		4.4 RI & Sustainability risk	
1.5 Business Concentration risk	2.5 Business continuity risk		4.5 Mandate risk	
1.6 Client risk			4.6 Performance risk	
			4.7 Manager selection risk	

Figuur 2: Anthos risk taxonomy

¹⁷ESMA: European Securities and Markets Authority, MiFID II: Markets in Financial Instruments Directive II, SFDR: Sustainable Finance Disclosure Regulation, AIFMD: Alternative Investment Fund Managers Directive, Wft: Wet op het financieel toezicht, FSA: Financial Services Authority.

Verder met onze strategie

Bij Anthos vinden we het belangrijk om onze impact in de hele waardeketen te begrijpen. Onze kernwaarden dienen als leidraad bij onze ambitieuze doelstellingen voor verantwoord beleggen en bij ons streven om positieve verandering teweeg te brengen voor de maatschappij en het milieu.

Verantwoord beleggen: ambities en doelstellingen

Met onze ambitie voor verantwoord beleggen en onze drie kernwaarden als kompas streven we ernaar de dubbele materialiteit van onze beleggingsactiviteiten te begrijpen. We willen daarmee de risico's verminderen die gepaard gaan met ESG-beleggen en zo de negatieve impact van onze beleggingen verkleinen en de positieve impact op de maatschappij en de wereld vergroten.

In 2020 heeft Anthos een aantal doelstellingen geformuleerd om ons te helpen onze overkoepelende ambitie voor verantwoord beleggen te realiseren. In 2023 hebben we deze ambities en de onderliggende methodieken opnieuw bekeken. Over het algemeen vinden we dat de ambities die we voor 2025 hebben gesteld nog altijd bijdragen aan een steile leercurve en aan de verdere integratie van ESG en de beheersing van duurzaamheidsrisico's in onze beleggingsprocessen.

Waar staan we na een jaar van consolidatie?

1. Klimaat: netto-nul in 2040	- TCFD-verslaglegging: we hebben deze rapportage sinds 2023 in ons Verslag verantwoord beleggen opgenomen - Samenstellen uitgebreid klimaathandboek, met actieplannen per beleggingscategorie - Voor de meeste beleggingscategorieën berekeningsmethoden voor uitstoot - Dashboards voor monitoren van aandelen- en vastrentende portefeuilles
2. Leiderschap: hoogste PRI niveau	4 sterren in alle beleggingscategorieën¹⁸
3. Training: 100% van medewerkers getraind in verantwoord beleggen	Gehaald, waaronder tweedaagse workshops mensenrechten voor alle beleggingsteams, TCFD governance, bewustwording SFDR, IMM for SDGs (Duke University), en diverse PRI Academy trainingen
4. ESG-integratie: alle fondsen beoordeeld op ESG	- Eind 2023 <1% beheerd vermogen niet door ons beoordeeld - De scorekaart is nu een verplichte stap in het due diligence-proces - Scorekaart kwaliteitsbewaking door Risk in een dashboard - Onderzoek naar beschikbaarheid en kwaliteit van onderliggende ESG-data
5. Rentmeesterschap 100%	Engagement met bijna 100% in-scope externe managers¹⁹
6. Uitsluiting: <5%	Minder dan 5% blootstelling aan uitsluitingslijst (aandelen en obligaties)²⁰
7. Negatieve impact: <5%	Gebruikmakend van de IMP-methode was allocatie aan externe fondsen die onder B of C vallen -12%; allocatie aan M/D-fondsen eveneens -12%. Dit is een weerspiegeling van de beschikbaarheid in de markt alsook van de data-uitdagingen bij de absolute return-strategieën.²¹
8. Positieve impact: >25%	
9. Afstemming op SDG's: ons beheerd vermogen in kaart brengen	Gebruikmakend van het SDI AOP integreren we een analyse van SDG-afstemming voor aandelen- en vastrentende portefeuilles.²²

Figuur 3: Verantwoord beleggen bij Anthos: beleid, ambities en doelstellingen

¹⁸Voor meer informatie, zie p. 14.

¹⁹Voor verdere details over de methoden, incl. wat in scope is en wat niet, zie p. 15.

²⁰Voor verdere details over onze rapportage over uitsluitingen in 2023, zie p. 33.

²¹Uitgaande van de IMP-methode, hebben B's en C's betrekking op fondsen die ernaar streven om positief bij te dragen aan de maatschappij of om bij te dragen aan oplossingen. M/D's hebben betrekking op fondsen die (mogelijk) schade veroorzaken. Lees meer over de IMP-methode op pp. 16-18.

²²Voor meer informatie over het SDI AOP en afstemming op de SDG's, zie p. 35.

Ambities omzetten in actie

De ambities die we een paar jaar geleden hebben geformuleerd toen we onze duurzaamheidsstrategie vaststelden, staan in ons Beleid verantwoord beleggen beschreven. Bij het bepalen van ambities en doelstellingen is het belangrijk dat we ze koppelen aan het niveau waarop we impact willen hebben.

Bovendien is verandering alleen mogelijk als de acties door de juiste mensen op de juiste plek worden verricht.

We denken dat we als fund-of-funds manager impact kunnen hebben, en we proberen de verschillende soorten activiteiten, ambities en doelstellingen waarmee we een bijdrage willen leveren aan positieve verandering op deze drie niveaus te beschrijven:

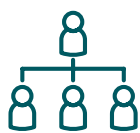
Als Anthos

Loop voorop in verantwoord beleggen – gemeten door de PRI-beoordeling van de VN.

Selecteer beleggingen die aan onze verwachtingen voldoen – gemeten door het percentage fondsen dat met onze VB-scorekaart voor ESG-integratie wordt beoordeeld.

Als Anthos: De meeste controle hebben we over het soort activiteiten en de ambities die we hebben voor onze eigen manier van werken – ons eigen gedrag.

Vind of ontwikkel strategieën die een mogelijke positieve impact hebben – gemeten door het percentage beleggingen dat we in de verschillende categorieën van onze IMP-beoordeling hebben.

Beleggingsportefeuilles

Heb een goede invloed in de financiële sector en verbeter de managers waarin we beleggen – gemeten door het percentage managers dat we monitoren en met wie we in gesprek zijn, en de eventuele uitkomsten daarvan.

Beleggingsportefeuilles: Het volgende niveau bestaat uit de externe managers waarin we beleggen en de fondsen die we selecteren.

Beleg niet in de meest schadelijke bedrijven en activa – gemeten door de mate van blootstelling van onze portefeuilles aan bedrijven op de uitsluitingslijst.

Onderliggende beleggingen

Haal inspiratie uit, en rapporteer over ondernemingen die bijdragen aan de SDG's – gemeten door het percentage ondernemingen dat gebruikmaakt van het SDI AOP om de blootstelling aan deze bedrijven te bepalen – althans voor zover het beursgenoteerde aandelen en obligaties betreft.

Onderliggende beleggingen: Het volgende niveau zijn de onderliggende beleggingen. Het is voor een fund-of-funds belegger een uitdaging om toegang te krijgen tot alle onderliggende beleggingen in de fondsen waarin we beleggen, laat staan dat we die kunnen beïnvloeden. Toch doen we ons best om hier zicht op te krijgen zodat we deze kennis kunnen gebruiken om de externe managers te monitoren en onze eigen beleggingen beter te begrijpen.

We streven ernaar om alle bovenstaande middelen te gebruiken om deze ambities in de praktijk te realiseren. Daarnaast moet de energietransitie een rechtvaardige transitie zijn. Dit is een van de *salient issues* van ons mensenrechtenbeleid. De International Labour Organisation (ILO) definieert een rechtvaardige transitie als "de vergroening van de economie, die moet plaatsvinden op een manier die zo eerlijk en inclusief mogelijk is voor alle betrokkenen, waarbij waardig werk wordt gecreëerd en niemand wordt achtergelaten." Onze inzet voor de mensenrechten is daarom ook een essentieel onderdeel van ons werk. Samen genomen zou dit een meetbaar effect kunnen zijn van onze inspanningen en beleggingen in de echte wereld. Maar we kunnen dit niet alleen, omdat we hiervoor afhankelijk zijn van veranderingen in de hele economie, en van onze partners, de externe managers, de onderliggende bedrijven, en van de toezichthouders in verschillende landen. Lees meer over onze inzet voor het klimaat en de mensenrechten in de relevante hoofdstukken.

Onze grootste ambitie is om in 2024 voor de hele portefeuille netto-nul uitstoot te bereiken.

Op de weg daar naartoe willen we zorgen voor een rechtvaardige transitie waarbij rekening wordt gehouden met de mensenrechten.

Real-world impact

Figuur 4: Anthos-kader voor de waardeketen

Als Anthos

Als fund-of-funds manager, erkennen we dat onze reis op weg naar verantwoord beleggen op het hoogste niveau van de waardeketen begint, met onze eigen activiteiten. We vinden het belangrijk om in de financiële sector voorop te lopen als het om verantwoord beleggen gaat. Daarom hanteren we een best-in-class aanpak en zijn we aanjager van positieve verandering door grondige beoordeling van verantwoord beleggen en door actief engagement met de onderliggende managers in onze portefeuilles.

Beoordeling Principes voor Verantwoord Beleggen van de VN

Het is onze ambitie om leidend te zijn in verantwoord beleggen. Dit kan ons helpen om de verandering aan te jagen die we in de financiële sector willen zien. Een leider moet onder andere een best-in-class aanpak hanteren om de Principes voor Verantwoord Beleggen (VB) te implementeren. De PRI-beoordeling is hiervoor misschien wel de meest geloofwaardige methode omdat het activiteiten in het kader van verantwoord beleggen in de hele financiële sector beoordeelt. Daarom hechten wij aan de accreditatie van deze methode wanneer we onze ambitie om een leider te zijn onder de loep nemen.

We zijn heel blij dat Anthos in de PRI-beoordeling voor de periode 2022-2023 in alle beleggingscategorieën vier sterren heeft kregen. Dit is een belangrijke verbetering ten opzichte van de pilot in 2021. In de module Beleid, Governance en Strategie steeg onze score naar 83,

en in de module Vastrentende waarden en Hedgefondsen naar 76. In de module Beursgenoteerde aandelen handhaafden we onze hoge scores ondanks wijzigingen in de beoordelingscriteria.

We hebben mooie prestaties neergezet, waaronder onze klimaataanpak en TCFD-rapportage. Ook hebben we richtlijnen voor klimaatverandering en mensenrechten opgenomen in onze beleggingsprocessen. Met onze VB-scorekaart kunnen we nu de ESG-activiteiten van onze externe managers effectiever beoordelen en monitoren. We zijn dankzij verschillende initiatieven intensiever in gesprek met andere beleggers over ESG-kwesties. Hierdoor hebben we onze invloed op onderwerpen zoals klimaatverandering, diversiteit en mensenrechten vergroot.

Vooruitkijkend, zien we dat we onze processen verder ontwikkelen en altijd naar verbetering streven wat betreft de integratie van verantwoord beleggen in onze portefeuilles.

Module	Anthos Score	Anthos Stars	Median Stars	Median comparison
Policy, Governance and Strategy	83	★★★★★	★★★★★	▲
Indirect - Listed Equity - Passive	66	★★★★★	★★★★★	▲
Indirect - Listed Equity - Active	67	★★★★★	★★★★★	▲
Indirect - Fixed Income - Passive	74	★★★★★	★★★★★	▲
Indirect - Fixed Income - Active	76	★★★★★	★★★★★	▲
Indirect - Private Equity	76	★★★★★	★★★★★	▲
Indirect - Real Estate	76	★★★★★	★★★★★	▲
Indirect - Hedge Funds	76	★★★★★	★★★★★	▲
Confidence Building Measures	80	★★★★★	★★★★★	=

Figuur 5: PRI-beoordeling Anthos

De PRI-beoordeling evalueert de toepassing van de principes voor verantwoord beleggen door de ondertekenaars en de mate waarin ze milieu-, maatschappelijke en governance-factoren (ESG) integreren in hun beleggingsactiviteiten. De scoringsmethode rangschikt de scores voor verschillende modules op een schaal van 1 tot 5 sterren. Dit is een weerspiegeling van hun prestaties aan de hand van de kernindicatoren en criteria voor best practices.

Lees meer over de methode van de PRI-beoordeling op de [website van de UN PRI](#).

Beleggingen selecteren die minder negatieve en meer positieve impact hebben op de wereld

De selectie van managers en fondsen is een belangrijk middel waarmee we bij Anthos invloed kunnen uitoefenen. We kunnen zo kiezen met wie we beleggen en hoe we dat doen. Onze VB-scorekaart is de belangrijkste tool die we gebruiken om de mate van ESG-integratie en impactintentie van fondsen en managers te beoordelen. Deze uitgebreide vragenlijst evalueert hoe managers ESG-risico's en kansen in hun portefeuilles opnemen en wat de impactintentie van het fonds is. Daarnaast is onze VB-scorekaart een effectief engagement tool waarmee we actief kunnen samenwerken met managers om hun ESG-activiteiten te verbeteren.

In 2023 hebben we met de VB-scorekaart bijna 100% van de relevante fondsen beoordeeld, zoals vastgelegd in onze due diligence-memo's alvorens te beleggen. We hebben ook het proces verbeterd om de volledige VB-scorekaart voor due diligence te gebruiken. We zijn jaarlijks in gesprek met alle relevante fondsen en volgen hun activiteiten om hun ESG-integratie en impact te versterken.

We hebben in 2023 belangrijke stappen gezet door de inzichten van de VB-scorekaart te integreren in een dashboard dat portefeuillemanagers en het VB-team kunnen gebruiken om de totale positie van de portefeuille in achterblijvers en leiders te monitoren, alsook het soort

fondsen wat betreft hun potentiële impact. Figuur 6 toont de gemiddelde VB-score voor al het beheerd vermogen in scope. Fondsen die hun positie ten opzichte van duurzaamheid of verantwoord beleggen niet hebben geformaliseerd, die de impact van hun beleggingen niet bewaken en meten, die er niet over rapporteren en niet aan engagement doen, worden beschouwd als achterblijvers. Fondsen met een sterk beleid en vereisten ten aanzien van governance, die de duurzaamheidsrisico's beoordelen als onderdeel van het beleggingsproces, en een aanpak hebben ontwikkeld voor rentmeesterschap en monitoring, worden beschouwd als professionals of leiders. Zoals uit de tabel blijkt, weerspiegelt de gemiddelde score een sterke mate van ESG-integratie, al bestaan er wel grote verschillen tussen de beleggingscategorieën. In het hoofdstuk over de beleggingsportefeuilles gaan we dieper in op de aparte beleggingscategorieën.

Gemiddelde VB-score voor alle onderliggende fondsmanagers in scope	
ESG-score	3,42
Beleidsscore	3,53
Score ESG-integratie	3,37
Score actief eigenaarschap	3,35
Score voor diversiteit, gelijkheid en inclusie	3,37
Score klimaatverandering	3,26

Figuur 6: Gemiddelde VB-score voor al het beheerd vermogen. Over de scores: 0,0–1,4 Achterblijver 1,5–2,4 – Nieuwkomer 2,5–3,4 – Professional 3,5–4 – Leader. Lees meer over de methodiek voor onze VB-scorekaart op p.16.

Over onze methodiek voor het scoren van verantwoord beleggen en IMP

De VB- en IMP-scorekaart van Anthos is een instrument dat we zelf hebben ontwikkeld en dat onze beleggingsteams gebruiken om de duurzaamheidsprestaties van de onderliggende managers en strategieën te scoren tijdens het due diligence-proces en nadat er is belegd ten behoeve van engagement en monitoren. Beoordeling van de scorekaart vindt plaats aan de hand van de Principes voor Verantwoord Beleggen van de Verenigde Naties (UN PRI), de richtlijnen voor institutionele beleggers van de OESO, de Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB) en de richtlijnen van het Impact Management Project (IMP).

De VB-scorekaart van Anthos uitgelegd:

- **Leider:** Opiniemakers, influencers en diegenen die proactief te werk gaan. Leaders zetten vrijwillig de standaard en ontwikkelen nieuwe benaderingen en oplossingen voor de problemen waarmee de maatschappij kampt.
- **Professional:** Geheel conform wet- en regelgeving, professionals steunen mondiale commitments en passen het beleid van hun cliënten zonder morren toe. Ze hebben voldoende middelen en een goed, praktijkgericht ondernemingsbestuur.
- **Nieuwkomer:** Nieuwkomers zijn managers die zich ervan bewust zijn dat het belangrijk is om ESG-kwesties te integreren, en ze beginnen processen en beleid op te stellen. Bij sommigen is de integratie al ver gevorderd, maar ontbreekt de documentatie, of ze zien zich geconfronteerd met uitdagingen bij het verzamelen van data. Ze voldoen aan de wettelijke vereisten, en hebben vaak lacunes in hun aanpak van verantwoord beleggen.
- **Achterblijver:** Achterblijvers vinden misschien dat verantwoord beleggen en duurzaamheid belangrijk zijn, maar zeggen dat deze thema's niet in hun beleggingsaanpak passen. Van ESG-integratie is bij hen nog nauwelijks sprake en ze zijn niet bereid te veranderen.
- **Niet van toepassing:** Cash; valutapositities; andere cash-instrumenten; FX hedge; geldmarktfondsen (tenzij het een impactfonds is); directe staatsobligaties; direct vastgoed; activa uit het verleden.

De IMP-beoordelingen van Anthos uitgelegd:

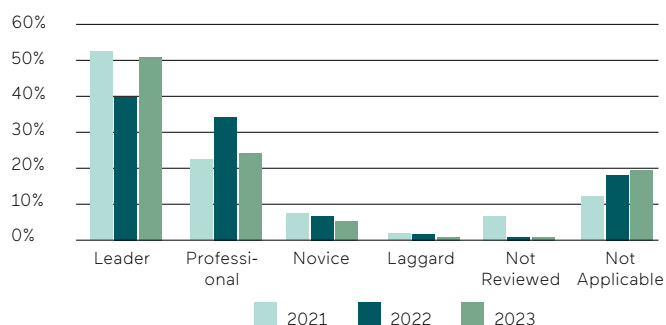
- **Voorkomt schade (A):** Streeft ernaar de negatieve gevolgen van de portefeuille van beleggers te beperken, bijvoorbeeld door ESG-factoren op te nemen in beleggingsbeslissingen, door te rapporteren over de negatieve gevolgen en deze te beperken, door engagement en door andere activiteiten om schade te voorkomen.
- **Draagt positief bij aan de maatschappij (B):** Streeft naar beleggingen die beogen positieve gevolgen te hebben voor een breed scala van stakeholders. Dit kan bijvoorbeeld worden bereikt door positieve screening voor beleggingen die bijdragen aan een duurzamere wereld, hetzij door consequent de negatieve gevolgen te beperken en de positieve te vergroten, of door te beleggen in sectoren die van oudsher positieve gevolgen hebben, zoals de gezondheidszorg en onderwijs.

- **Draagt bij aan oplossingen (C):** Streeft naar beleggingen die beogen meetbare, sterk positieve gevolgen te hebben voor mens en milieu, in het bijzonder voor doorgaans kwetsbare groepen, waaronder het milieu zelf.
- **Veroorzaakt (mogelijk) schade (M/D):** Ontbreken van beleid, processen of activiteiten om de negatieve gevolgen van een belegging te meten, monitoren of te beperken.
- **Niet gescoord:** De overige fondsen hebben te maken met uitdagingen, variërend van datakwesties in een bepaalde beleggingscategorie tot fondsen uit het verleden, tot een mismatch van methodieken voor die strategieën die complexe methoden gebruiken waarvoor verder onderzoek nodig is voordat we de IMP-methodiek kunnen toepassen.
- **Niet van toepassing:** Cash; valutapositities; andere cash-instrumenten; FX hedge; geldmarktfondsen (tenzij het een impactfonds is); directe staatsobligaties; direct vastgoed; activa uit het verleden.

VB- en IMP-scores door de jaren heen

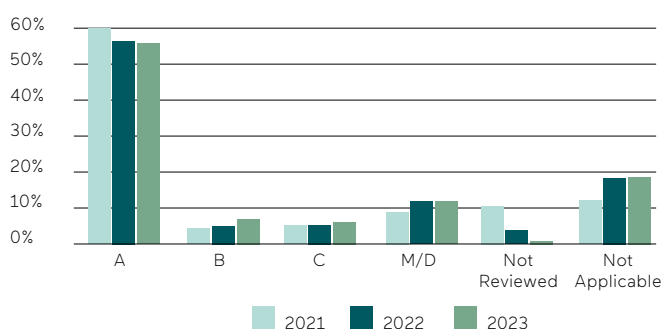
In figuur 7 en 8 geven we een samenvatting van de ontwikkelingen op het gebied van ESG en IMP in de afgelopen drie jaar. Zoals te zien is, laat de ESG-component een consistent sterk profiel zien van leaders en professionals, met in 2023 minder nieuwkomers dan in voorgaande jaren. Ondertussen zijn beleggingen in de categorie 'niet van toepassing' in 2023 licht toegenomen. Wat betreft IMP (impactintentie), zien we dat een duidelijke meerderheid van de beleggingen bij Anthos onder 'Voorkomt schade' (A) vallen. Een paar beleggingen vallen onder 'Draagt positief bij aan de maatschappij' (B) of onder 'Draagt bij aan oplossingen' (C) – niet alleen binnen de multi-asset impactportefeuilles, maar ook in andere portefeuilles die volgens SFDR 8 rapporteren. Er zijn een paar gevallen van 'Veroorzaakt (mogelijk) schade' (M/D), vooral binnen de absolute return-strategieën gezien de nuances bij die specifieke beleggingscategorie.

ESG

Figuur 7: ESG-scores voor het totaal beheerd vermogen van Anthos.
Bron: Anthos Fund & Asset Management, per 31 december 2023.

IMP (impact potential)

Figuur 8: IMP-classificaties voor het totaal beheerd vermogen van Anthos.
Bron: Anthos Fund & Asset Management, per 31 december 2023.

Vermogen naar duurzame beleggingen leiden: normen van het Impact Management Project (IMP) aanpassen ten behoeve van een multi-asset fund-of-funds benadering

Inleiding

Met onze ambitie voor verantwoord beleggen willen we bij Anthos onze negatieve impact geleidelijk tot een minimum beperken en de positieve impact van al onze beleggingsportefeuilles op de maatschappij en de wereld vergroten. De normen van het Impact Management Project (IMP) bieden een gestructureerde benadering voor het meten, beheersen en optimaliseren van impact op mens en milieu. Deze normen zijn ontwikkeld om organisaties en beleggers te helpen de impact van hun activiteiten en beleggingen te doorgronden en om erover te communiceren²³.

Anthos is in 2020 begonnen om één aspect van de IMP-normen te gebruiken om de potentiële impact van onze portefeuilles te begrijpen. We wilden leren hoe we met behulp van metingen vermogen naar duurzamere beleggingen konden leiden, in elke beleggingscategorie en in lijn met ons overkoepelende doel voor verantwoord beleggen.

Het onderdeel dat ons inspireerde, was het ABC model van het Impact Management Project (IMP). Dit model helpt ons om beleggingen op basis van hun impactintentie te classificeren:

- A (Voorkomt schade): Negatieve uitkomsten verminderen en beperken.
- B (Draagt positief bij aan de maatschappij): Positieve uitkomsten voor stakeholders teweegbrengen.
- C (Draagt bij aan oplossingen): Milieu- en maatschappelijke uitdagingen aangaan met een significante, meetbare impact.

We hebben onze portefeuilles sinds 2019 aan de hand van dit model in kaart gebracht. Hierbij hebben we relevante beoordelingen opgenomen in onze due diligence en monitoring in het kader van verantwoord beleggen. Een van de redenen waarom we voor dit model hebben gekozen, is dat we het konden aanpassen naar 'één taal' voor al onze beleggingscategorieën. We kwamen er echter achter dat de toepasbaarheid en geschiktheid ervan tussen de categorieën verschilde. We zullen in de toekomst onze aanpak blijven ontwikkelen, waarbij we ook rekening zullen houden met veranderingen in de sector en in de regelgevende omgeving, en bepalen of deze methode nog steeds onze voorkeur heeft, naast andere instrumenten die we gebruiken om vermogen naar duurzaamheid te leiden.

We delen hieronder een aantal van de belangrijkste bevindingen uit onze aangepaste versie van het ABC-model van het IMP:

- Anthos heeft beleggingen in kaart gebracht die niet alleen duurzaam zijn, maar tegelijk binnen alle beleggingscategorieën voldoen aan onze financieel rendementsdoelstellingen; de beschikbaarheid verschilt sterk.
- De groei van deze beleggingen gaat minder snel onder invloed van verschillende factoren, zoals strengere regelgeving, de macro-economische en beleggingsomgeving, en het verschuivend sentiment onder beleggers.
- Het IMP-raamwerk verschaft waardevolle inzichten in de potentiële impact van een fondsstrategie. Een beoordeling aanvullen (met behulp van gespecialiseerde datasets) met inzichten over de onderliggende beleggingen levert concretere handvatten op om verandering teweeg te brengen.
- Door onze ervaring met het selecteren van fondsen, beseffen we dat het stellen van top-down ambities binnen dergelijke kaders lastig kan zijn als we zeer afhankelijk zijn van marktontwikkelingen en de breedte van het universum.

Voor meer gedetailleerde en genuanceerde inzichten per beleggingscategorie, zie het hoofdstuk 'Beleggingsportefeuilles'.

²³Anthos heeft een deel van de IMP-normen aangepast om de onderliggende fondsen in onze fund-of-funds portefeuilles te beoordelen, terwijl de IMP-normen oorspronkelijk waren bedoeld om bedrijven te beoordelen. Voor verdere informatie over het ABC-raamwerk en de bredere IMP-normen, zie het 'ABC of Enterprise Impact' op de [website](#) van Impact Frontiers.

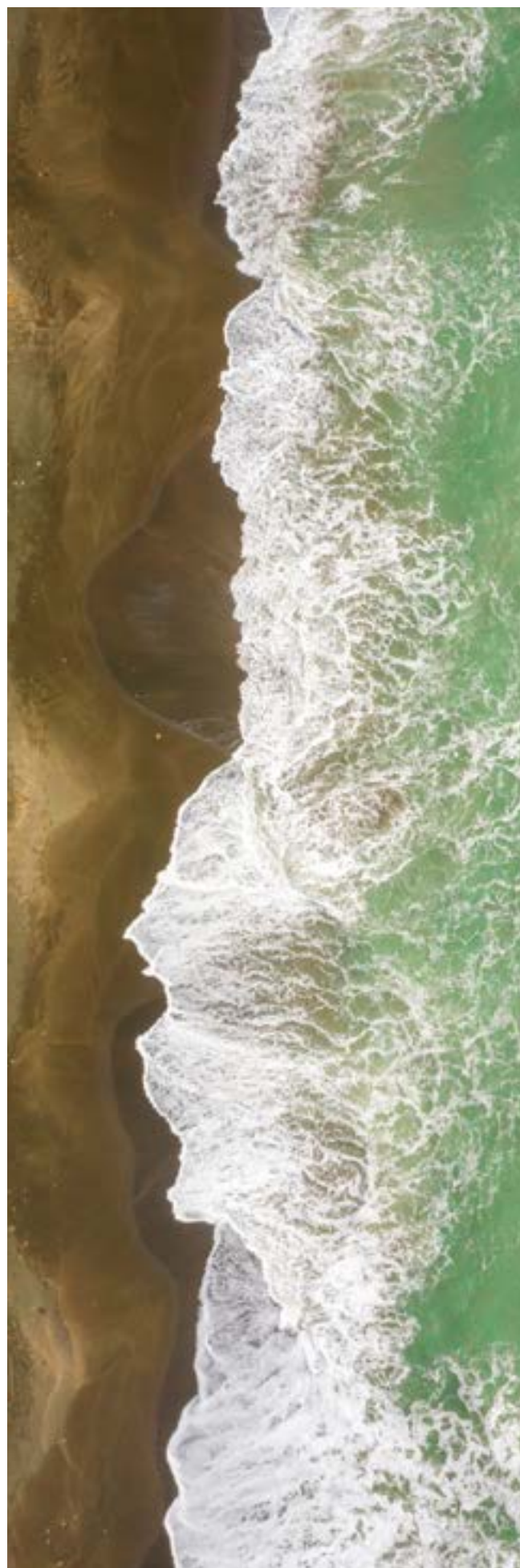
Conclusie

Nadat we in 2020 met behulp van het IMP-raamwerk onze beleggingen in kaart hadden gebracht voor 86% van de fondsen waarin we belegden, besloten we om in meer B- en C-fondsen te beleggen – 25% in 2025, in lijn met onze overkoepelende ambitie voor verantwoord beleggen.

Door de inzichten die we in de loop der jaren hebben verkregen dankzij onze inspanningen om dit doel te bereiken, hebben we nu meer kennis van de beschikbaarheid in de markt, de aanpak van verantwoord beleggen in verschillende beleggingscategorieën, en waar er kansen liggen om met ambitieuze managers in gesprek te gaan en samen te innoveren. De IMP-normen zijn daarom een waardevolle tool om door deze omgeving heen te laveren.

We hebben ook geleerd waar de grenzen liggen en waar je tegenaan loopt als je een smalle lens gebruikt om het brede spectrum van duurzame beleggingen te onderzoeken. Dit heeft ons geïnspireerd om meer instrumenten toe te voegen aan ons repertoire. Zo hebben we fors geïnvesteerd in extra middelen om de onderliggende bedrijven in onze portefeuilles onder de loep te nemen, waaronder hun CO₂-uitstoot, de mate waarin ze zijn afgestemd op de SDG's, en hun bedrijfsactiviteiten. Concreet inzicht in de bedrijfsactiviteiten van een onderneming, en of die in lijn zijn met algemeen aanvaarde definities van wat wel en niet duurzaam is, is een krachtig middel om verandering teweeg te brengen bij onze onderliggende managers. Dit, samen met richtlijnen zoals de SFDR en de nieuwe criteria voor duurzame fondsen van de ESMA, heeft ons een veel bredere kijk gegeven op de portefeuilles.

We zijn van plan in 2024 te onderzoeken wat de beste strategie zal zijn om onze doelstellingen voor verantwoord beleggen voor de periode 2025-2030 te verwezenlijken. In die context gaan we kijken wat de beste methoden en benaderingen zijn om hierin te slagen gezien de ontwikkeling van onze kennis en kunde, de almaar veranderende wet- en regelgeving, en marktontwikkelingen. We kijken uit naar het volgende hoofdstuk in de reis die we bij Anthos afleggen op weg naar verantwoord beleggen, om verslag te doen van onze bevindingen en van de lessen die we onderweg opdoen.

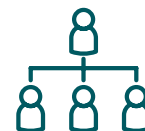

Nu de Principes voor Verantwoord Beleggen steeds breder worden aanvaard, raken ze steviger verankerd in de kapitaalmarkt.

De Principes voor Verantwoord Beleggen (PRI) van de Verenigde Naties heeft nu 5.372 ondertekenaars; 740 daarvan zijn vermogensbezitters, met samen een beheerd vermogen van naar schatting ruim US\$ 120 biljoen.

- Volgens de meest recente PRI-update, laatste kwartaal 2023.

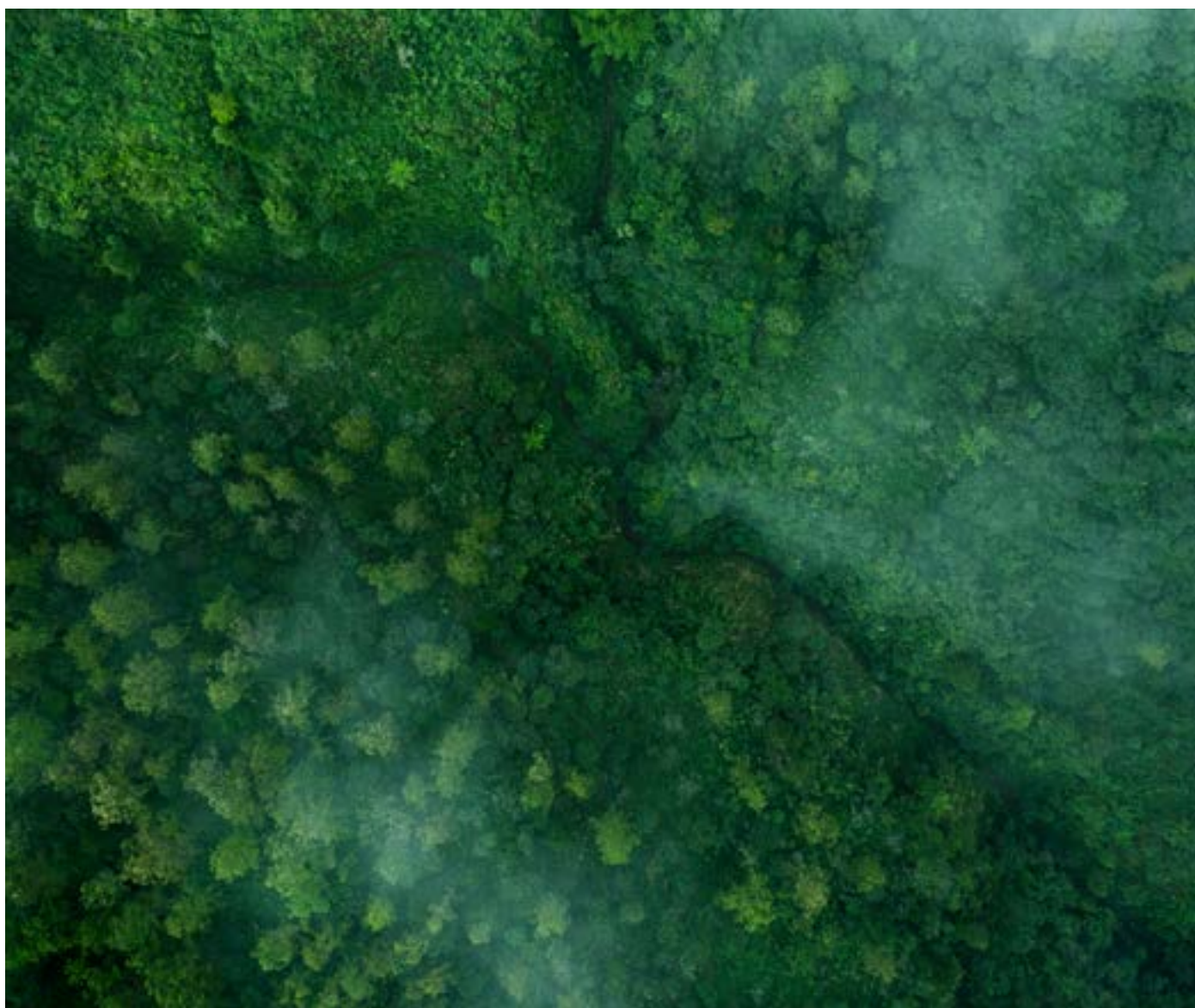

Beleggingsportefeuilles

In dit hoofdstuk gaan we dieper in op het tweede niveau van onze waardeketen: de portefeuilles voor de diverse beleggingscategorieën. In onze benadering combineren we top-down strategieën met actief bottom-up management van ESG-risico's en -kansen.

De fund-of-funds beleggingsportefeuilles van Anthos omvatten aandelen, vastrentende waarden, particulier vastgoed, absolute return-strategieën, private equity en multi-asset impactbeleggingen. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we onze VB-scorekaart en het IMP-raamwerk (IMP = 'Impact Management Project') gebruiken om de ESG-integratie en impactintentie in onze beleggingsportefeuilles te meten. Voor iedere beleggingscategorie proberen we een praktijk-

voorbeeld te geven van onderliggende fondsen voor specifieke categorieën en beschrijven we genuanceerd de uitdagingen waarvoor iedere beleggingscategorie zich gesteld ziet. (Zie pagina 16 voor de belangrijkste definities en methodes.) Meer weten over onze VB- en impactmethodiek? Zie onze beleidsdocumenten en toelichtingsartikelen op de Anthos [website](#).

Aandelen

Van de aandelenportefeuille is 82% belegd in fondsen die schade aan milieu en maatschappij (willen) voorkomen. Verder is 19% van de aandelenportefeuille belegd in fondsen die positief bijdragen aan de maatschappij, dan wel bijdragen aan oplossingen voor maatschappelijke en milieuproblemen (de resterende niet-geëvalueerde 2% is toegerekend aan een ETF; dit valt buiten het bereik van deze rapportage). Zie ook figuur 10.

Dieper op de details ingaan

Eén fonds dat actief bijdraagt aan het tegengaan van klimaatverandering is een wereldwijd geconcentreerd aandelenfonds. Dat fonds streeft de afbouw van CO₂ na door zich te richten op bedrijven met sterk groeipotentieel, duurzaam rendement en een voorsprong op de concurrentie. Een voorbeeldbelegging is Novozymes. Dit bedrijf vervaardigt enzymen voor diverse toepassingen die emissies moeten verlagen, de efficiëntie van energie moeten verhogen en hogere opbrengsten moeten opleveren. Een ander voorbeeld is Schneider Electric, dat gespecialiseerd is in oplossingen voor een koolstofarm, elektrisch, gedigitaliseerd en decentraal stroomnet. In 2022 waren de ondernemingen in de portefeuille goed voor een CO₂-reductie van naar schatting 1,5 miljard ton in totaal (op basis van gegevens boekjaar 2021). Dat staat gelijk aan het verwijderen van de CO₂-uitstoot van circa 15 miljoen volgeladen vrachtschepen uit de atmosfeer in één jaar.

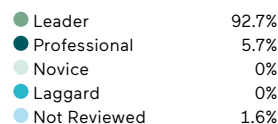
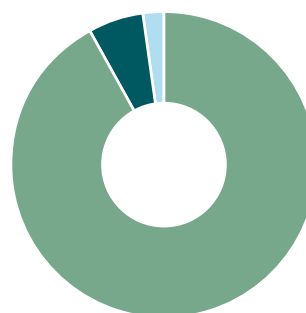
Een ander fonds waarin we beleggen draagt positief bij aan de maatschappij met de (toepassing van) strenge ESG-criteria. Dat leidt tot een aanzienlijk lagere CO₂-emissieintensiteit voor de portefeuille in vergelijking met het beleggingsuniversum dat als referentiekader fungeert. Zo hanteert het fonds een voortvarend CO₂-uitsluitingsbeleid en filterproces, die prima passen bij ons eigen uitsluitingsbeleid. Bedrijven in de portefeuille zijn onder andere Amerikaanse 'big tech'-spelers die in het klimaatactieplan als leiders worden beschouwd (Microsoft, Visa) en Europese ondernemingen als SAP, die zich daarnaast ook richten op het verminderen van de CO₂-uitstoot. We hebben ons in 2023 gebogen over de vraag of onze oorspronkelijke evaluatie van het duurzaamheidsprofiel van dit fonds te behoudend is geweest. Samen met ons VB-team en de manager hebben we aan de hand van een gespecialiseerd platform geëvalueerd in welke mate de onderliggende belangen op de SDG's zijn afgestemd. Er is daarnaast gekeken naar de potentiële negatieve impact van de onderliggende beleggingen. Dat hebben we gedaan op basis van gegevens van derden, zoals 'bekende controverses' en PAI-verklaringen (PAI staat voor 'principal adverse impact'), die een onderdeel vormen van de SFDR-rapportage.

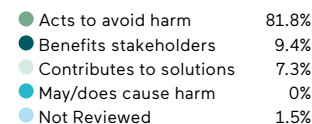
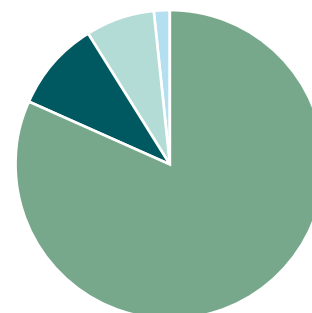
Boudewijn de Haan
Managing Director
Equities

Lennart Frijns
Managing Director
Equities

Figuur 9: ESG-beoordeling

Figuur 10: IMP-beoordeling

Bron: Anthos Fund & Asset Management. Per 31 december 2023.

Zie p. 16 voor definities en methoden. Betreft totaal beheerd vermogen van de beleggingscategorie.

Onze conclusie was dat dit fonds het aanmerkelijk beter doet dan de benchmark, mede dankzij de strenge selectiecriteria.

Ons commitment: fondsmanagers ondersteunen waarvan de resultaatontwikkeling overeenkomt met onze ambitie om sterke financiële en impactresultaten te behalen. Waarbij we natuurlijk de noodzaak erkennen van een goede risicobalans en de belangen van onze cliënten beschermen. Dus voeren we bij de selectie van ieder fonds een grondige evaluatie uit van de financiële en duurzaamheidsprestaties en monitoren we deze ook na de toevoeging aan onze portefeuille. Hoewel we ernaar streven impactfondsen te steunen, kunnen we onze focus bijstellen en zo door diverse marktomstandigheden heen laveren. Op de lange termijn kunnen deze fondsen het volgens ons goed doen, in lijn met de transitie naar een duurzamere economie.

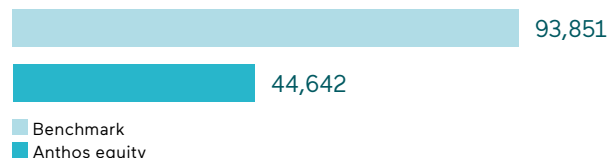
Vorderingen klimaatstrategie

In het kader van onze klimaatstrategie hebben we de CO₂-intensiteit van de aandelenportefeuillebeleggingen van onze cliënten verminderd met circa 13 ton uitstoot broeikasgassen voor elke € miljoen die er is belegd (vergelijkingsbasis: 2019). Die vermindering draagt positief bij aan onze CO₂-voetafdruk en past bij ons commitment om in 2040 voor al onze beleggingen en investeringen netto-nul te hebben bereikt²⁴.

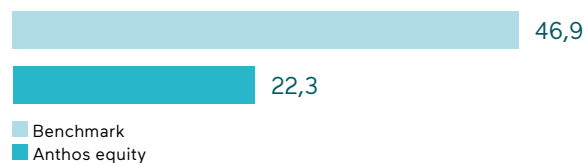
De meerderheid van de fondsen in onze portefeuille streeft naar superieur, voor risico gecorrigeerd rendement. Tegelijkertijd voorkomen deze fondsen schade door ESG-factoren in de beleggingsbeslissingen mee te nemen, een krachtig uitsluitingsbeleid te voeren en steeds vaker ook netto-nul doelstellingen te formuleren (figuur 10). Zo hebben we recent een Japans aandelenfonds toegevoegd dat belegt in bedrijven die kapitaal en immateriële activa optimaal inzetten voor maximale kostenefficiëntie en winstpotentieel. Bedrijven in de portefeuille zijn onder andere Canon, Sanrio en Orix.

Aan de hand van onze zelfontwikkelde VB-scorekaart evalueren en bewaken we de integratie van ESG bij al onze fondsmanagers (figuur 9). We kunnen melden dat 93% van onze aandelenportefeuille bestaat uit leiders in ESG-integratie en duurzaam risicobeheer. Meer in het bijzonder hanteert 60% van de onderliggende fondsen een toonaangevende klimaataanpak, heeft 82% een netto-nul ambitie voor 2050 of eerder en sluit 48% fossiele brandstoffen uit²⁵.

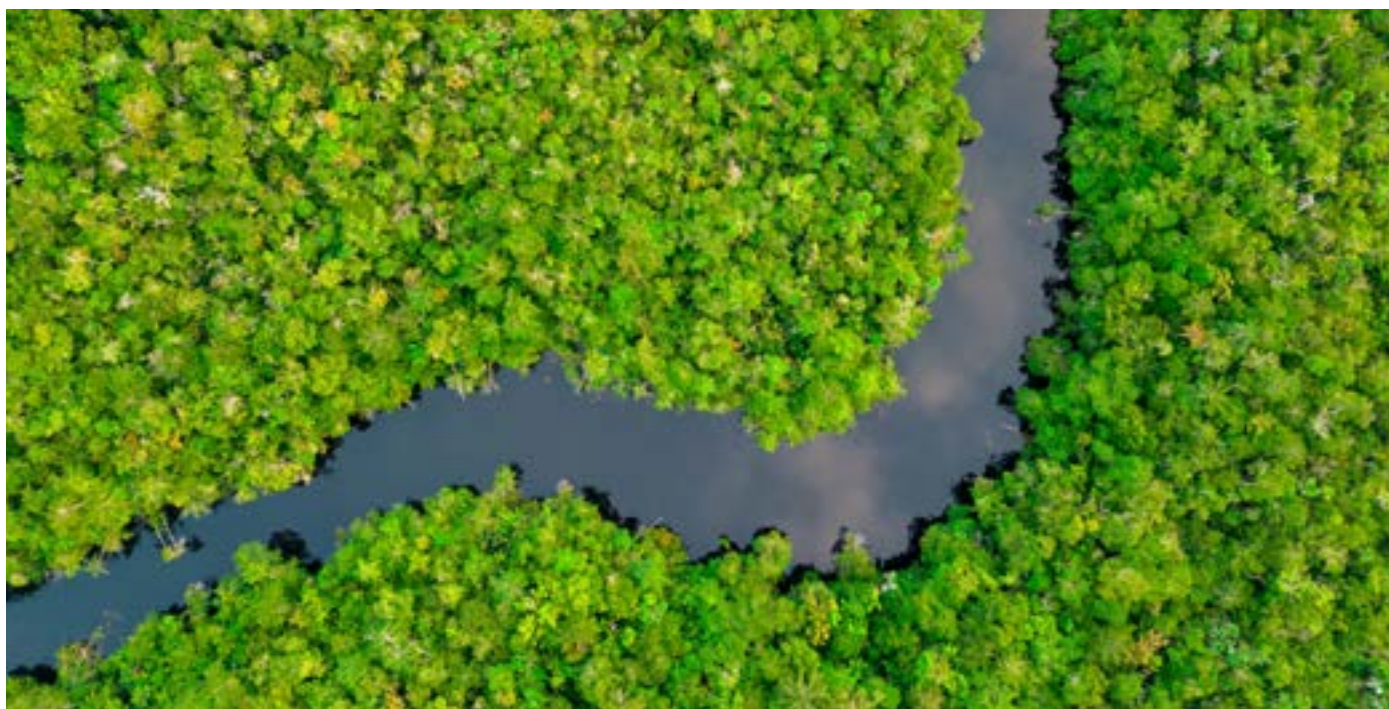
Total carbon emissions (Scope 1 + 2)tCO₂e

Economic intensity tCO₂e/€m invested

Figuur 11: Anthos equity carbon emissions vs benchmark
Carbon metrics ©2023 MSCI ESG Research LLC. Reproduced by permission.
Benchmark: MSCI World ACWI
Reflects reported and estimated emissions.
For details about methodologies (see p39- onwards and appendix).

²⁴Zie voor nadere informatie over de CO₂-uitstoot van onze aandelen en methoden het betreffende hoofdstuk en de bijbehorende bijlage.

²⁵Nadere informatie is op verzoek beschikbaar.

Vastrentende waarden

Van de vastrentende portefeuilles is 71% belegd in fondsen die maatschappelijke en milieuschade voorkomen. Daarnaast is 9% van de portefeuilles neergelegd bij fondsen die positief bijdragen aan de maatschappij en 8% bij fondsen die bijdragen aan maatschappelijke en milieu-oplossingen (met name een nieuw fonds dat in 2023 is toegevoegd).

We merken verder op dat 12% van de vastrentende portefeuilles is belegd in fondsen uit de categorie 'veroorzaakt (mogelijk) schade'. Voor een groot deel heeft dat te maken met de portefeuille schulden uit de opkomende markten (EMD). Bij de beoordeling van duurzaamheidsmaatstaven in het algemeen zijn er bij EMD nog belangrijke uitdagingen die het hoofd moeten worden geboden (zie hierna over CO₂-afbouw). Daarnaast beleggen we van tijd tot tijd in passieve ETF-fondsen die de index volgen. We kennen geen impactpotentieel toe aan passieve fondsen.

Toevoeging verantwoord high yield-fonds

Dit onlangs opgenomen fonds dat bijdraagt aan milieu-oplossingen onderscheidt zich op diverse terreinen. Allereerst is het geen Europees groen obligatiefonds met potentieel lagere rendementen. In plaats daarvan betreft dit een wereldwijd hoogrentend verantwoord fonds dat de prioriteit legt bij superieur rendement terwijl er naar een koolstofarme economie wordt toegewerkt. Het fonds formuleert expliciete doelen voor CO₂-intensiteit en handhaaft een streng uitsluitingsbeleid, onder andere voor fossiele brandstoffen, tabak, luchtvaart en defensie, alsmede emittenten die niet aan de principes van het Global Compact van de Verenigde Naties voldoen.

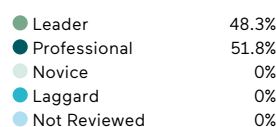
Dit nieuwe fonds mag dan op de troepen vooruitlopen voor wat betreft oplossingen op het gebied van maatschappelijke verantwoordelijkheid en milieu, maar we benadrukken dat de selectie ervan primair op de sterke financiële prestaties is gebaseerd. Dat het fonds past bij onze ambitie voor de CO₂-afbouw van de portefeuilles in 2040 is een bijkomend voordeel. Belangrijk is ook dat met de onboarding van dit fonds de CO₂-intensiteit van de high yield-obligatieportefeuilles fors omlaag is gegaan. Vroeg instappen betekende verder een vergoedingsvoordeel. Een dergelijk kwalitatief hoogwaardig fonds met als doelstelling een superieur financieel rendement en impactdoelen voor verduurzaming is zeldzaam in de wereldwijde omgeving voor high yield.

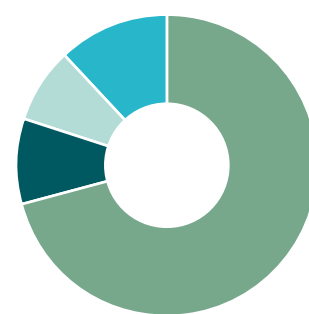
Hicham Zemmouri Rochdi
Managing Director Bonds

Rodrigo Araya Arancibia
Managing Director Bonds

Figuur 12: ESG-beoordeling

Figuur 13: IMP-evaluatie

Zie p. 16 voor definities en methoden. Betreft totaal beheerd vermogen van de beleggingscategorie.

Door de uitdaging van de opkomende markten laven

Een ander in het oog springend fonds richt zich op schulden uit de opkomende markten (EMD). Belegd wordt in staatsobligaties uit opkomende markten met een werkende democratie. Door landen met een laag democratisch gehalte uit te sluiten, wijkt dit fonds af van de benchmark. Dat zorgt voor extra vertekening en risico in de portefeuille (en dat moet worden beheerst). In het jaar 2023 heeft deze insteek voor het fonds een outperformance opgeleverd vanwege de uitsluiting van bepaalde landen die het slecht deden. Maar het omgekeerde kan natuurlijk ook gebeuren. Niettemin houden we het op een outperformance voor dit fonds: een laag democratisch gehalte gaat vaak gepaard met zwakke instellingen en kwalitatief slechte governance. Dit blijkt veelal uit te monden in slechter rendement omdat dergelijke landen vaak worden gekenmerkt door een buitensporig begrotingstekort, hoge inflatie en een dalende valuta.

In onze selectiecriteria ligt de prioriteit bij fondsmanagers met gebleken expertise op basis van krachtig fundamenteel onderzoek, beheersing van de risico's van vooringenomenheid ('bias') en actief engagement met emittenten.

De CO₂-afbouw van EMD-portefeuilles gaat gepaard met flinke uitdagingen. Afhankelijkheid van industrialisatie, financiële beperkingen en gebrek aan infrastructuur zijn maar een paar factoren. De CO₂-afbouw van het bredere universum vastrentende waarden is een complexe zaak. Emittenten zijn zeer divers en hebben vergeleken met aandeelhouders beperkt invloed op de uitstoot. Belangrijk zijn strategieën als beleggen in groene obligaties, ESG-criteria integreren en actief in gesprek gaan met emittenten (engagement). Om in te spelen op deze trends in Europa zijn we in 2023 van start gegaan met een nieuwe strategie: beleggen in het Europese 'global aggregate' obligatie-universum.

Met behulp van onze VB-scorekaart en overige beoordelingsinstrumenten stellen we zeker dat onze portefeuillemanagers de hoogste ESG-normen in acht nemen. In 2023 werd 48% van onze fondsen beschouwd als leider op het gebied van ESG-integratie en duurzaam risicobeheer. De resterende 52% werd op basis van de inspanningen als professional aangemerkt. Zie ook figuur 12.

Knoppen voor verandering

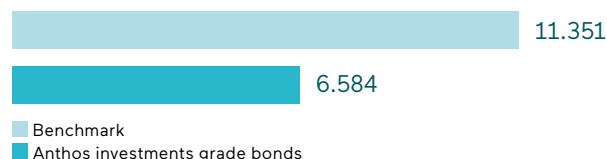
Als het aankomt op het verbeteren van de ESG-prestaties van de portefeuilles fungeren selectie en engagement als de belangrijkste knoppen waaraan we kunnen draaien. Ook desinvestering blijft een manier als engagement mislukt, vooral ook als de werkwijze van een fondsmanager in strijd is met onze principes voor verantwoord beleggen.

Daarnaast nemen we actief deel aan discussies. Zo zijn we met brancheorganisaties als de Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) in gesprek over sectornormen, de metingsaanpak en engagementadviezen over

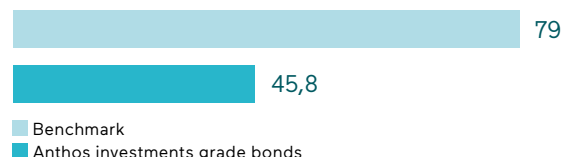
de carbon accounting-problematiek van staatsschulden uit de opkomende markten. We geloven in transparantie en verantwoording voor onze beleggingsbeslissingen. Ons doel is niet alleen om financieel rendement voor onze cliënten te realiseren maar ook om een positieve bijdrage te leveren aan maatschappelijke en milieu-uitkomsten waar dat past bij onze primaire resultaatsdoelstellingen. Uiteindelijk worden naar onze optiek die portefeuilles die aan beide voorwaarden voldoen de krachtigste manier om de vastrentende allocatie van beleggers de overgang te laten maken richting 'beter voor mens en milieu'.

Investment grade bonds

Total carbon emissions (Scope 1 + 2)tCO₂e

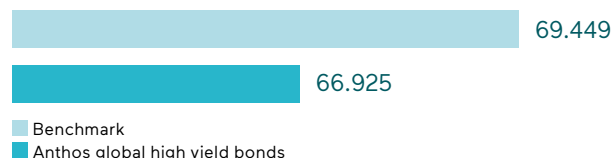

Economic intensity tCO₂e/€m invested

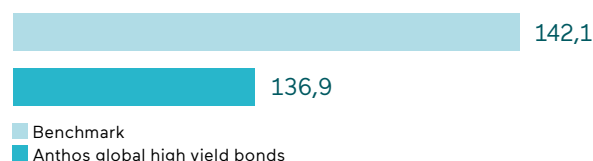

Global high yield bonds

Total carbon emissions (Scope 1 + 2)tCO₂e

Economic intensity tCO₂e/€m invested

Figuur 14: Anthos corporate fixed income carbon emissions vs benchmarks
Carbon metrics ©2023 MSCI ESG Research LLC. Reproduced by permission.
Benchmark: MSCI World ACWI
Reflects reported and estimated emissions.
For details about methodologies (see p39- onwards and appendix).

Vastgoed

Van de vastgoedportefeuille is 86% belegd in fondsen die maatschappelijke en milieuschade voorkomen. Daarnaast is 7% belegd in fondsen die positief bijdragen aan de maatschappij. Ook goed nieuws is dat de allocatie naar fondsen uit de categorie 'veroorzaakt (mogelijk) schade' is gedaald van 17% in 2022 naar 7% in 2023. Een duidelijk signaal van de rotatie uit beleggingen uit het verleden die niet meer passen bij onze ESG- en VB-benadering. Onze focus is nu om ervoor te zorgen dat bestaande fondsmanagers een sterke ESG-prestatie voortzetten, de risico's beheersen, kansen voor verduurzaming optimaal benutten en de portefeuille toekomstbestendig maken. Zie ook figuur 16.

Door de hoge renteomgeving was 2023 wereldwijd een moeilijk jaar voor de vastgoedsector. We constateerden een tweedeling binnen het beleggingsuniversum: ESG-leiders gingen onverminderd door met de uitvoering van de ambitieuze strategie, mede dankzij sterke teams, hulpmiddelen en rapportages. Kleinere fondsmanagers met minder uitgekristalliseerde ESG-teams en -strategieën deden daarentegen bij de ESG-inspanningen een stap terug: de focus werd vernauwd tot de meest financieel materiële ESG-punten. Fijn is dat de vastgoedportefeuille van Anthos de sterke ESG-prestatie en de inzet voor continue verbetering heeft weten te handhaven. Op fonds- én beleggingsniveau.

Financiële materialiteit ESG bepalend

Vastgoedbeheerders hebben in 2023 met nogal wat macro-economische tegenwind te maken gehad. De financiële materialiteit van ESG stond daarom hoog in het vaandel. Onze fondsmanagers integreren materiële ESG-kwesties in beleggingsanalyses en besluitvormingsprocessen. Dat wil zeggen: een formele beoordeling van de risico's en -kansen in combinatie met integratie in de besluitvorming. ESG-factoren kunnen op diverse manieren de waarde aantasten, zoals wordt geïllustreerd in de onderstaande tabel.

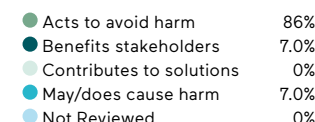
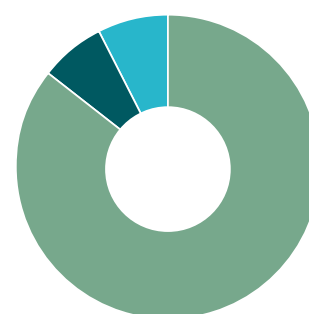
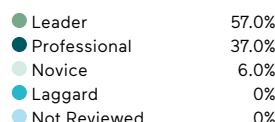
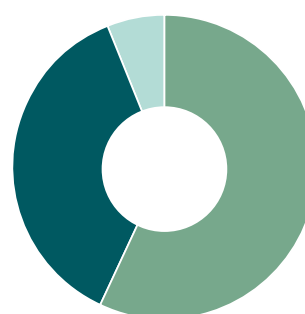
ESG factoren	Voorbeelden financiële impact
Extra kapitaalbestedingen	Upgrade apparatuur voor betere energieprestaties
Hogere kosten	Hogere verzekeringspremies door grotere fysieke risicofactoren
Onzekerheid toekomstige inkomsten	Verstoringen huurders en verhuur door extreme weersomstandigheden
Verouderingsrisico	Gebouwen die niet aan de wettelijk voorgeschreven minimumnormen voor de energieprestaties voldoen

Figuur 17: voorbeelden ESG-factoren (UNPRI, aangepast voor Anthos)

John Linck
Managing Director Real Estate

Tjeerd Jansen
Managing Director Real Estate

Figuur 15: ESG-beoordeling

Figuur 16: IMP-beoordeling

Source: Anthos Fund & Asset Management. As at 31 December 2023. For definitions and methodologies (see p16). Reflects total AuM of the asset class.

Bij vastgoedbeleggingen bestaan financieel materiële ESG-kwesties onder meer uit energiebeheer, water- en afvalbeheer, de fysieke gevolgen van klimaatverandering, biodiversiteit en arbeidsomstandigheden in de hele keten. Door middel van onze ESG-beoordelingen en -engagementtrajecten in 2023 hebben we ervoor gezorgd dat deze punten door onze fondsmanagers zijn opgepakt. Anthos is een GRESB-belegger (voorheen Global Real Estate Sustainability Benchmark) en we maken bij onze ESG-integratieactiviteiten gebruik van de GRESB-portefeuillebeoordelings- en CO₂-uitstootgegevens. Met deze instrumenten hebben we transparantere en vergelijkbaardere gegevens voorhanden voor al onze fondsen, aan de hand waarvan we kansen en risico's in onze portefeuille kunnen opsporen.

De vastgoedportefeuilles van Anthos deden het beter dan de GRESB en het gemiddelde van de concurrentie in de GRESB-index. In die benchmark worden de prestaties beoordeeld op materiële ESG-componenten als corporate governance, beheer, uitstoot broeikasgassen, energie, water, afval, huurders en gemeenschap. Hoewel er voor alle portefeuilles een 'Green Star' in de wacht is gesleept (maatstaf voor een sterke absolute resultaatontwikkeling) liepen de GRESB-scores sterk uiteen, vooral voor wat betreft emissie-intensiteit.

Voor fondsen die op een bepaald ESG-punt bijzonder goed scoorden, hebben we contact gezocht ten bate van een benchmark voor best practice. Weer andere fondsen kregen te maken met actieve monitoring en engagement als ze op materiële punten achterbleven (om samen een routekaart te ontwikkelen richting een betere prestatie). Op die manier wordt zeker gesteld dat de portefeuille een sterke ESG-ontwikkeling handhaaft. Een ontwikkeling die tegemoetkomt aan de verwachtingen van de markten, toezichthouders en stakeholders en die de portefeuille toekomstbestendig maakt voor wat betreft klimaattransitierisico's en gestrande activa.

Van toezegging naar actie

In 2023 zagen we onze fondsmanagers de beweging maken van het formuleren van toezeggingen en doelen naar het uitvoeren van ESG-initiatieven. Datzelfde fenomeen zien we terug in de geboekte vorderingen ten opzichte van de gestelde doelen op het niveau van de fondsen en beleggingen, alsook in de verbeterde transparantie over ESG-gegevens. ESG-initiatieven ontwikkelen zich van eenmalige trajecten naar structurele duurzame ontwikkelingspraktijken, waarin er in de hele beleggingscyclus en het vermogensbeheer steeds meer rekening wordt gehouden met duurzame ontwikkelingsprincipes. Verduurzaming wordt 'business as usual'.

Door de systematische invoering van initiatieven op het gebied van emissies en natuurlijke hulpbronnen hebben fondsmanagers het percentage energieverbruik uit duurzame bronnen verhoogd. Als gevolg daarvan is de uitstoot broeikasgassen verminderd, het waterverbruik afgenomen en de hoeveelheid afval dat op de stort terecht komt teruggedrongen. Zo loopt er bij een van onze Europese fondsmanagers logistiek een koolstofarm pilotproject. De bouw is gestart in oktober 2023. Doel van het project is om door het samenbrengen van diverse koolstofarmere materialen en duurzame ontwerpkenmerken de uitstoot te verminderen. Vorderingen op ESG-gebied in de hele portefeuille zijn geboekt bij het tegengaan van en aanpassen aan klimaatverandering, de transitie naar een circulaire economie, alsook bij arbeidsrechten en ketentransparantie.

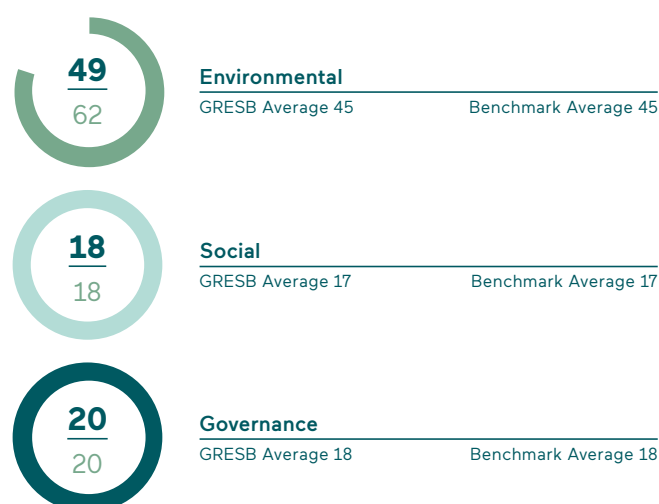
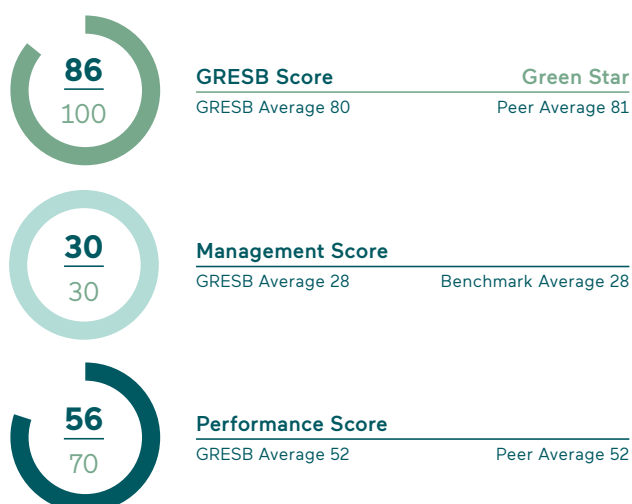
Een voorbeeld van een fonds in de portefeuille dat positief bijdraagt aan de maatschappij is een Nederlands woningen-

fonds dat conform VB-beginselen investeert in kwalitatief hoogwaardige, betaalbare en duurzame woningen. Het fonds heeft een GRESB-score van 5 sterren en heeft gedetailleerde en specifieke klimaat-KPI's geformuleerd aan de hand waarvan de vorderingen ten opzichte van de doelstellingen voor de energie-efficiëntie en de uitstoot worden gemeten. Dat fonds meldt tevens de verwachte kapitaalinvesteringen voor ESG-verbeteringen op transparante en commerciële wijze. Het maakt zich verder sterk voor maatschappelijke en milieukeurmerken en wordt geclassificeerd als een SFDR artikel 8-fonds. Vier van de SDG's van de Verenigde Naties worden door het fonds gesteund: betaalbare en schone energie, waardig werk en economische groei, duurzame steden en gemeenschappen, en klimaatactie.

Focus op klimaat: risico en kans

Vastgoed (direct en indirect) is goed voor circa 40% van alle uitstoot van broeikasgassen wereldwijd (UNEP FI, 2022). De netto-nul ambitie vergt dan ook ingrijpende veranderingen van de sector en brengt uiteenlopende transitierisico's met zich mee, onder andere dat niet-duurzame gebouwen minder interessant worden in de markt, meer wet- en regelgeving en informatievereisten, eisen die in de toekomst aan de energieverbruiksintensiteit worden gesteld, moderniseringseisen aan gebouwen, evenals kansen om in te spelen op het toekomstbestendig maken van activa, en aanvullende oplossingen aan cliënten op het gebied van duurzame energie en energie-efficiëntie. We onderkennen dat de kasstromen uit vastgoed evenals de toekomstige waarde van de activa zelf worden bedreigd door klimaatrisico (fysieke en transitierisico's). Klimaatverandering is dan ook een van de meest materiële risico's (en kansen) in de portefeuille. En dus is het van belang om klimaataangelegenheden in de beleggingsbesluitvorming te integreren, willen we duurzaam rendement op de lange termijn kunnen bieden. Het voornemen is om in 2024 de focus verder te leggen op dat meest materiële risico (en die meest materiële kans), namelijk klimaatverandering en CO₂-afbouw. Voor al onze fondsen wordt een klimaatstrategie uitgerold, in combinatie met de nadruk op maatschappelijke waarde binnen de gemeenschappen waarin we investeren (plus de daarmee samenhangende ketens).

ESG Breakdown

Absolute return-strategieën

Onder absolute return-strategieën vallen door diverse experts beheerde uiteenlopende alternatieve beleggingsstrategieën. Bij Anthos stellen we de portefeuille samen met een gediversifieerde mix fondsmanagers en strategieën waarmee we ons doel van een positief rendement ('absolute return') denken te kunnen realiseren, ongeacht de richting waarin de aandelen- en vastrentende markten zich bewegen. Zo wordt er in een wereldwijde macrostrategie belegd op basis van de top-down economische en politieke visie van de fondsmanager, waaronder de rente, valuta's, grondstoffen en aandelen. Strategieën die de ontwikkelingen op de voet volgen maken gebruik van algoritmes of kwantitatieve methoden die trends in de verschillende beleggingscategorieën in kaart brengen. Het beoordelen van dit brede universum en onze portefeuilles aan de hand van ESG- en duurzaamheidsmaatstaven is een zeer complexe aangelegenheid.

De uitdagingen zijn goed zichtbaar in de maatstaven waarover we bij Anthos rapporteren, in het bijzonder de IMP-methode. Volgens dat raamwerk is 68% van onze portefeuille belegd in fondsen die (mogelijk) maatschappelijke of milieuschade veroorzaken, terwijl 30% bij fondsen zit die schade proberen te voorkomen. Opgemerkt moet worden dat 3% van de portefeuille is belegd in fondsen die positief bijdragen aan de maatschappij. Zie ook figuur 19.

Absolute return-strategieën: beoordelingen aanpassen

Samen met andere aspecten beoordelen we ook de cultuur bij een onderneming. Veel fondsmanagers vermijden, zonder dat er formele beperkingen gelden, investeringen in kolenmijnen, boren in het noordpoolgebied en wapens, in de geest van beleggen zonder beperkingen. We stemmen onze PRI-vragenlijst consistent af op die voor aandelen en vastrentende waarden, waaronder ook relevante vragen afhankelijk van beleggen in aandelen, obligaties of grondstoffen. Tot die afstemming behoort ook een apart onderdeel over derivaten en kort gaan ('shorting'). Daarnaast breiden we onze werkzaamheden voor het Carbon Disclosure Project over shorting uit.

De principes van de Standards Board for Alternative Investments (SBAI) inzake de verantwoording van de uitstoot van broeikasgassen zijn relevant voor deze beleggingscategorie. Onder die principes vallen totaalmetingen voor emissies, standaardmethoden, transparante rapportage, regelmatige monitoring, engagement met stakeholders, integratie met het beleggingsproces, formulering van doelstellingen en continue verbetering. Als uitsluiting van niet-duurzame bedrijven bijvoorbeeld naar verwachting leidt tot hogere kapitaalkosten voor die bedrijven zou bijvoorbeeld kort gaan in die aandelen de kapitaalkosten nog verder opstuwten. Daaruit blijkt wel dat iedere actie (en dus ook shorting) gevolgen heeft.

Reinoud van Ieperen Bokhorst
Managing Director Absolute
Return Strategies

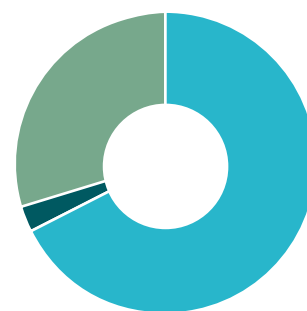

Matthew Kaplan
Managing Director Absolute Return
Strategies

● Leader
● Professional
● Novice
● Laggard
● Not Reviewed

19.0%
52.0%
28.0%
0%
0%

● Acts to avoid harm
● Benefits stakeholders
● Contributes to solutions
● May/does cause harm
● Not Reviewed

29.5%
2.8%
0%
67.7%
0%

Figuur 18: ESG-beoordeling

Figuur 19: IMP-beoordeling

Source: Anthos Fund & Asset Management. As at 31 December 2023.
For definitions and methodologies (see p16).
Reflects total AuM of the asset class.

Beleggen in strategieën voor de energietransitie

Een in het oog springende belegging in 2023 was een energietransitiefonds. Via dit fonds wordt onder andere belegd in voor de energietransitie noodzakelijke metalen voor batterijen. Ondanks de voordelen hoeft de fondsmanager om flexibel te blijven niet te rapporteren volgens SFDR artikel 8 of 9. Het senior portefeuillemanagementteam spreekt met toonaangevende mijnbouwconcerns over milieubeheer, gezondheid en veiligheid, en anti-corruptie. Hieruit blijkt wel hoe complex duurzaam beleggen op dit gebied kan zijn.

Verantwoord beleggen bij absoluut rendement houdt voor ons in dat we ons toespitsen op ondernemingsbestuur, maatschappelijke impact en eerlijke marktpraktijken. We zoeken fondsmanagers die effectief door dergelijke complexe omstandigheden kunnen laveren, die ESG-risico's aanpakken terwijl ze tegelijkertijd voor een stevig financieel rendement zorgen.

In onze engagementstrategie leggen we met het oog op de transparantie de uitsluitingsovereenkomst vast in sideletters. Voor wat betreft de ESG-teams en middelen is de omvang van de onderneming veelal bepalend voor de prioriteiten. Risicobeheer komt daarbij normaliter op de eerste plaats, tenzij de onderneming op basis van een missie werkt.

We bespreken onze uitsluitingslijst met iedere fondsmanager en delen ons Beleid verantwoord beleggen (VB), waaronder onze op waarden gebaseerde beleggingsbeperkingen. Zelfs als het VB-beleid van een fondsmanager in bepaalde opzichten afwijkt van dat van ons kunnen we door middel van een sideletter onze belegging in een alternatief beleggingsfonds afstemmen. Zo hebben we met een bepaalde fondsmanager een sideletter ondertekend over onze belegging in Dislocation and Structured Risk Transfer-strategieën. In die sideletter hebben de fondsmanager en Anthos vastgelegd dat er nuanceverschillen bestaan tussen het VB-beleid van beide partijen en de intentie uitgesproken om als medeondertekenaars van de PRI samen te werken en inzichten te delen.

De manager biedt Anthos vervolgens de mogelijkheid om niet mee te doen met beleggingen die op onze uitsluitingslijst staan.

Ons streven is in de hele portefeuille naast het financiële risico ook het ESG-risico te diversifiëren. Zorgen over het milieu komen met het oog op de wereldwijde ontwikkelingen en beleidssteun veel voor, wat de winstgevendheid helpt beschermen. Maatschappelijke factoren, zoals sociale huisvesting, vormen een uitdaging voor het evenwicht tussen voor risico gecorrigeerd rendement enerzijds en de behoeften van de betrokkenen anderzijds. Al met al zorgen we met onze strategie voor een evenwichtige integratie van ESG-afwegingen. Daarmee dragen we bij aan duurzame en verantwoorde beleggingspraktijken in al onze absolute return-strategieën.

Private equity

Van de private equity-portefeuille is 58% belegd in fondsen die schade voorkomen. Daarnaast zit 7% van de portefeuille in fondsen die positief bijdragen aan de maatschappij en zelfs bijdragen aan maatschappelijke en milieu-oplossingen. Verder moet worden opgemerkt dat 36% van de portefeuille is belegd in fondsen die vallen in de categorie 'veroorzaakt (mogelijk) schade', volgens onze op IMP-geïnspireerde methode. Zie ook figuur 21.

De private equity-portefeuille investeert direct in circa 500 bedrijven, die stuk voor stuk invloed hebben op de wereld en op de samenleving. We streven naar de best mogelijke VB-integratie om te kunnen duiden of die impact positief of negatief is. Private equity wordt echter gekenmerkt door een hoge mate van complexiteit door factoren als gegevensverzameling, inconsequente verslagleggingsstandaarden en de omvang van de fondsmanagers en de bedrijven waarin die investeren (te klein voor grote hoeveelheden middelen specifiek voor onderzoek). De inzet van het IMP-raamwerk heeft op private equity-gebied zo haar beperkingen, vooral op de kleine tot middelgrote markten: veel fondsen kunnen hun impactpotentie niet aan de wereld bewijzen of ontkennen (waardoor we de conservatieve aanname doen dat ze schadelijk zouden kunnen zijn).

Inspanningen voor meer ESG-integratie

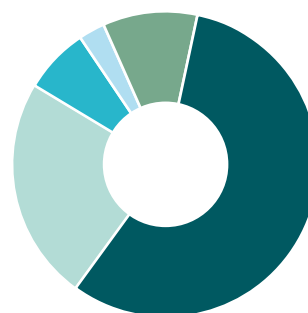
In deze beleggingscategorie ligt de prioriteit dan ook bij het verhogen van de integratie van ESG en verantwoord beleggen (VB) voordat we impact kunnen beoordelen. We hebben in 2023 gewerkt aan de uitbreiding van het bereik van de beoordeelde portefeuille aan de hand van de VB-scorekaart naar 100%. Verder streven we ernaar dat alle nieuwe fondsen de PRI hebben ondertekend (dat geldt op dit moment voor circa 67%), dat ze een minimumbeoordeling op de VB-scorekaart hebben, dat al het VB-beleid en de ESG-rapportages aanwezig zijn. Tot slot wordt gestart met het plan 'verbeteren of vertrekken' voor fondsen of fondsmanagers met een benedenmaatse VB-beoordelingsscore. Dankzij deze maatregelen verwachten we meer zicht te krijgen op de portefeuille voor wat betreft de ESG-integratie, zodat we de duurzaamheidsrisico's en -kansen kunnen begrijpen en beheersen, met fondsmanagers over verbeteringen kunnen spreken en de duurzaamheidsprestaties van de beleggingen van onze cliënten beter kunnen communiceren. Deze top-down, holistische visie vormt een goede aanvulling op de diepgaande en grondige bottom-up kennis van de fondsmanagers en de participaties in de portefeuille.

Steven van de Wall
Managing Director Private Equity

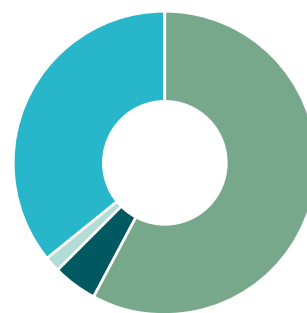

Yorick Groen
Managing Director Private Equity

Leader	10.0%
Professional	58.0%
Novice	24.0%
Laggard	6.0%
Not Reviewed	3.0%

Figuur 20: ESG-beoordeling

Acts to avoid harm	58.1%
Benefits stakeholders	4.5%
Contributes to solutions	1.8%
May/does cause harm	35.6%
Not Reviewed	0%

Figuur 21: IMP-beoordeling

Source: Anthos Fund & Asset Management. As at 31 December 2023. For definitions and methodologies (see p16). Reflects total AuM of the asset class.

Uiteenlopende soorten fondsen in de portefeuille

Een voorbeeld van een fonds dat bijdraagt aan milieu-oplossingen in deze categorie is een private equity-fonds dat wereldwijd in bedrijven investeert die streven naar een optimale operationele performance en die plannen hebben geformuleerd voor de afbouw van CO₂ op de langere termijn. Het doel is een vermindering in vergelijking met de gevestigde marktpartij van meer dan 60% in de uitstoot van broeikasgassen bij het maken van het product, de verleende diensverlening of bij de industriële installaties zelf. Voor 2023 heeft de fondsmanager een reductie gemeld van 10,8 miljoen ton CO₂e en 424 kiloton afval (voor alle fondsen, niet alleen het fonds waarin wij beleggen). Er worden ruim 100 KPI's gevolgd conform leidende standaarden in de markt. Een van de aspecten die we het interessantst vinden aan dit fonds is dat juist de industriële sectoren van de economie bij de hoorns worden gevat, waar CO₂-afbouw lastig is en die men daardoor vaak links laat liggen (59% van de internationale CO₂-uitstoot wordt veroorzaakt door de industrie). We staan zeer positief tegenover juist die fondsen die CO₂-afbouw zien als een kans om het bedrijfsmodel te verbeteren.

Belangrijk is dat meer dan de helft van de private equity-portefeuille is geïnvesteerd in fondsen die schade voorkomen. Zo zijn daar de traditionelere 'buy-and-build' fondsmanagers die zich vooral richten op het optimaliseren van de activiteiten van kleine en middelgrote ondernemingen in hun voorkeurssector en -regio. Ons streven is om met die fondsmanagers om de tafel te gaan zitten over de verbetering van de ESG-integratie en -rapportage aan de hand van onze VB-scorekaart. In voorkomende gevallen oefenen we onze sideletter-uitsluitingen uit, zodat we niet aan transacties deelnemen die in strijd zijn met het uitsluitingsbeleid van Anthos.

Van de fondsen die volgens het IMP-raamwerk schadelijk zouden kunnen zijn, betreft één een fonds dat kunstmatige intelligentie (AI), digitale transformatie en menselijk kapitaal optimaal wil verhogen om de groei te versnellen en waarde op de lange termijn te creëren. Voorbeeldbeleggingen zijn onder andere bedrijven in verzekeren, software voor menselijk kapitaal en 'play-to-earn' mobiele spelplatforms. Volgens onze VB-scorekaart is deze fondsmanager een nieuwkomer op beleidsscore, ESG-integratie, beleid voor diversiteit, gelijkheid en inclusie, en klimaatverandering (al gaat het hier wel om een professional met actief eigenaarschap). We hebben deze uitkomsten gebruikt om het gesprek met de fondsmanager aan te knopen en meer te weten te komen over wat er speelt. Nader onderzoek leert dat dit fonds ESG op innovatieve manieren doorvoert, zoals in de vorm van een bovengrens aan de bestedingen door jongeren in de spelapps, het elimineren van vooringenomenheid ('bias') in het wervingsproces en/of inzicht in de voor AI benodigde energie (en dat dan weer ondervangt met specifieke modellen voor minder energieverbruik). We blijven met de fondsmanager over deze onderwerpen in gesprek en gebruiken de op dit gebied opgedane kennis om contact te leggen met andere fondsmanagers in onze portefeuille, zodat we die expertise optimaal kunnen benutten.

Onze strategie in actie

Alles bij elkaar geeft dit een duidelijk beeld van onze strategie in actie: we bouwen gediversifieerde portefeuilles met fondsmanagers die iets anders doen. En die dat goed doen. Nuttig is een krachtig VB-integratiekader voor de consequente analyse en beoordeling van die fondsmanagers. Plus dat we mogelijk ook nieuwe inzichten opdoen waarmee we (andere) fondsmanagers kunnen helpen de werkwijze te verbeteren. Essentieel daarbij is een diepe en actieve betrokkenheid bij iedere onderliggende fondsmanager in onze portefeuilles en begrip voor het bedrijfsmodel van de bedrijven in de portefeuille, alsook de manier waarop verschillende ESG-kwesties van invloed kunnen zijn op die bedrijven en, omgekeerd, hoe die bedrijven van invloed zijn op de wereld.

Goed om te melden is dat de totale gemiddelde score voor verantwoord beleggen elk jaar verbetert. In combinatie met sterke financiële resultaten bewijst dat volgens ons dat het mogelijk is om te investeren in een gediversifieerde private equity-portefeuille met sterke VB-prestaties.

Multi-asset impact

Dimple Sahni
Managing Director
Multi-Asset Impact

Johanna Brenninkmeijer
Managing Director
Multi-Asset Impact

Diana Wesselius
Managing Director
Multi-Asset Impact

Impactbeleggen, zoals in 2009 gedefinieerd door het Global Impact Investing Network (GIIN), betreft “beleggingen in bedrijven, organisaties en fondsen met als doel om, naast financieel rendement, meetbare maatschappelijke en milieu-impact te realiseren.”

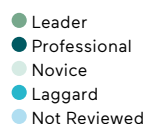
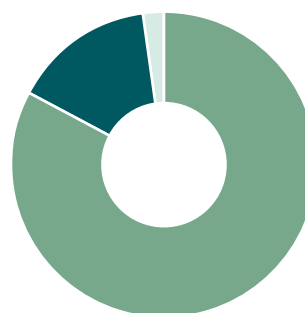
Van de multi-asset impactportefeuille was in 2023 100% belegd in fondsen die ofwel positief bijdragen aan de maatschappij ofwel bijdragen aan oplossingen voor mens en milieu, op basis van de IMP-methode (zie ook figuur 23.) Dit komt overeen met de doelstelling van de portefeuille om, naast marktconform financieel rendement, positieve, meetbare maatschappelijke en milieu-impact te realiseren.

Aan de hand van onze VB-scorekaart hebben we alle fondsen in onze portefeuille geëvalueerd en een aanzienlijke verbetering vastgesteld van de integratie van ESG-criteria bij de fondsmanagers. Veel fondsmanagers groeiden uit van professional naar leider op ESG-integratie. Een duidelijke blik van onze voortdurende inzet voor hoge VB-normen (zie ook figuur 22.)

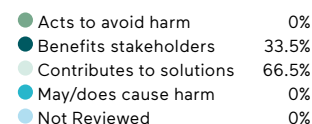
Allocatie reële activa en focus infrastructuur Afrika

Een van de belangrijkste ontwikkelingen van 2023 was onze belegging in een infrastructuurfonds in Afrika, in overeenstemming met onze strategische asset allocatie. In de multi-asset impactportefeuilles is daarvoor een component reële activa opgenomen. Het beleggingsbesluit is op basis van diverse factoren genomen:

- **Noodzaak voor oplossingen:** Het aanzienlijke gebrek aan infrastructuur in Afrika is een belangrijk knelpunt voor de sociaal-economische ontwikkeling van dit continent. Dat vraagt om innovatieve financieringsoplossingen. En dat is precies wat dit fonds wil bieden.
- **Geografische focus:** De primaire focus van het fonds is Afrika. Wij wilden iets doen aan onze onderwogen positionering in deze regio.
- **Diverse portefeuille:** Via de portefeuille van het fonds hebben we een positie in uiteenlopende infrastructurele projecten, zoals zonne-energie, koelopslagruimtes, telecommasten en transportcorridors.
- **Infrastructuur boven duurzame energie:** Hoewel investeringen in duurzame energie waardevol zijn, is onze keuze voor een fonds dat in bredere infrastructuur investeert beïnvloed door het veronderstelde hogere

Figuur 22: ESG-beoordeling

Figuur 23: IMP-beoordeling

Source: Anthos Fund & Asset Management. As at 31 December 2023.
For definitions and methodologies (see p16).
Reflects total AuM of the asset class.

risico van beleggen in een gerichte energiestrategie in Afrika en de wens om meer te diversifiëren (en niet alleen in energie te beleggen). Het aan de portefeuille toegevoegde fonds is geselecteerd op basis van de staat van dienst van de fondsmanager, het bewezen leiderschap van die manager bij de implementatie van ESG in de processen, het getoonde engagement met de bedrijven in de portefeuille, en de getoonde ambitie om de CO₂-uitstoot van de beleggingen te reduceren. De aanwezigheid van het fonds in de hele regio was eveneens een afweging.

- **Omvang en invloed:** Uitgesloten zijn beleggingen met een omvang van meer dan een miljard euro. Dit om een bepaalde mate van invloed op de projecten te houden.

Aan het einde van het eerste kwartaal van 2024 was het fonds belegd in vijf in het oog springende projecten: een geïntegreerd energieconcern in Zuid-Afrika, een logistiek bedrijf dat onder andere de grensoverschrijdende efficiëntie in de Zuid-Afrikaanse regio verbetert, een upgrade van een weg tussen stad en platteland in Kenia, een koelopslagplatform in Zuid-Afrika en Namibië, en een platform telecommasten met activiteiten in Nigeria en Congo. Al die projecten onderstrepen het potentieel van het fonds voor belangrijke positieve impact in regio's met omvangrijke infrastructurele behoeften.

Impactmeting: prestaties en uitdagingen

We hebben vorderingen geboekt met de verdere uitwerking van onze filosofie aangaande de SDG's en duurzaamheidsuitkomsten. Met dit project waren we in 2022 van start gegaan. We hebben in 2023 vastgesteld dat de SDG's voor een multi-impact en multi-asset impactstrategie resultaatneutraal zijn. We streven er daarom naar om volledig in overeenstemming met onze drie kernwaarden te beleggen en te werken aan concrete impactmaatstaven die meetbaar zijn én in overeenstemming met onze waarden.

In ons engagement, waarvoor de vereisten van SFDR artikel 9 gelden, stimuleren we fondsmanagers om te streven naar 'best-in-class' prestaties. Tegelijkertijd onderkennen we de unieke uitdaging waarvoor kleinere fondsen zich gesteld zien. PAI-verklaringen, een toezichtsvereiste onder SFDR, zijn van groot belang gebleken voor meer transparantie over de negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op de duurzaamheid.

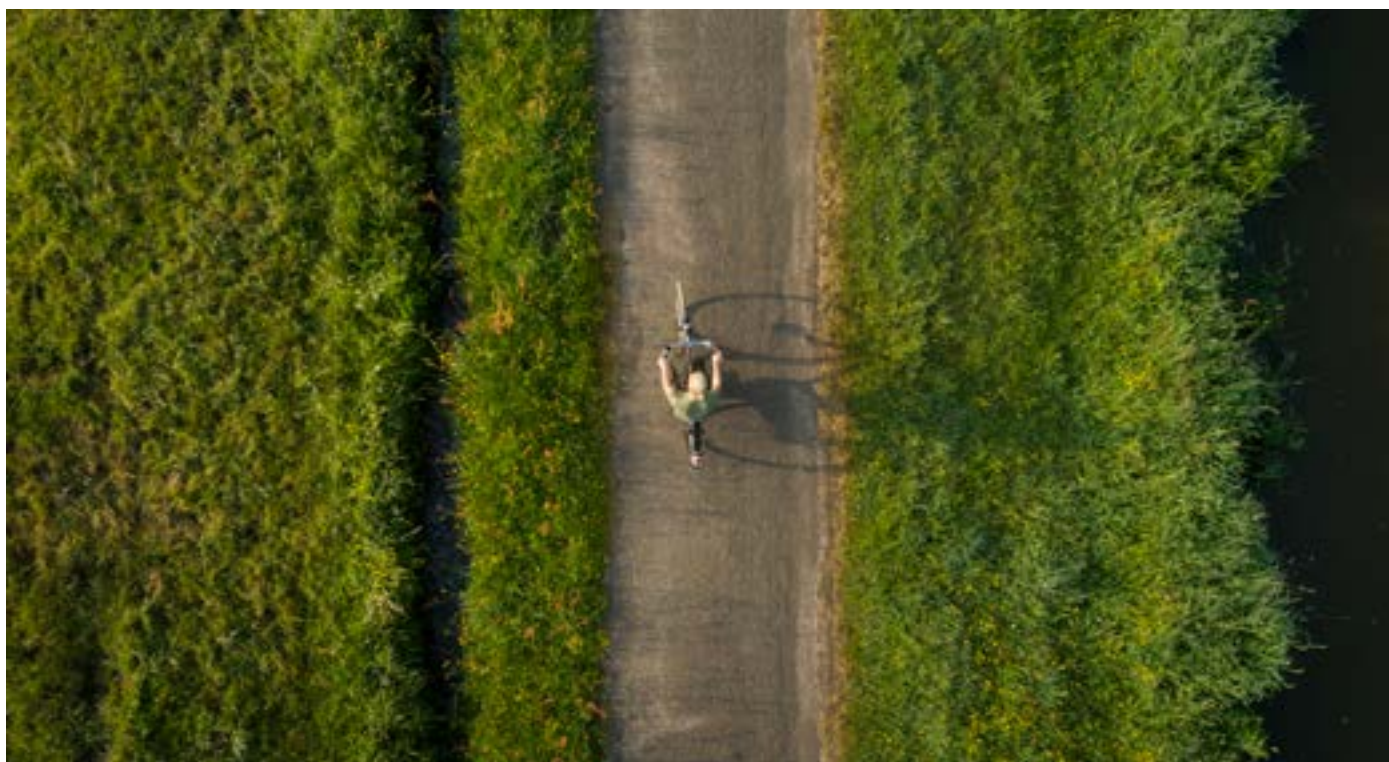
Ondanks de geboekte successen bestaan er nog diverse uitdagingen in markten voor niet-beursgenoteerde effecten, in het bijzonder in de opkomende economieën. Zo beschikken kleinere particuliere vermogensfondsen vaak niet over volledige gegevens voor alle beleggingscategorieën. We pakken die uitdaging op door samen met onze fondsmanagers vervangende indicatoren te gebruiken, die tot verder inzicht kunnen leiden.

Azië: inzicht in impact ter plekke

Het team is in 2023 naar Azië afgereisd om diverse vergaderingen van de Limited Partner Advisory Committee (LPAC) met onderliggende impactmanagers aldaar bij te wonen. Bij een van die fondsen leverde de jaarvergadering praktische inzichten op in de portefeuille en voor uiteenlopende thema's, zoals financiële inclusie, gezondheidszorg, onderwijs en logistiek en distributie. Na engagement met alle ondernemingen in de fondsportefeuille zijn we bij diverse ervan op locatiebezoek gegaan om de impact ter plekke te ervaren:

- Evermos, een op moslimwaarden afgestemd sociaal handelsplatform, dat het plaatselijke mkb in kleinere steden bijstaat. Met gebruik van een op wederverkopers gebaseerd model worden de producten op het platform onder de aandacht gebracht en verkocht. De onderneming won in 2023 de 3G Excellence in Women Empowerment Award en sleepte daarnaast de Asia Pacific Stevie Award for Excellence in Social Impact in de wacht.
- Ricult is een innovatief landbouwplatform dat voor boeren financiering verzorgt (vóór en tijdens de oogst). Hiermee verbetert de toegang van die boeren tot krediet en hulpmiddelen, gaat de landbouwproductiviteit omhoog en wordt een duurzaam bestaan ondersteund.

Over het jaar 2022 had dit fonds de volgende impactuitkomsten gemeld: ruim 10.000 boeren kregen toegang tot financiering en technologie, voor ruim 4000 mensen met een laag inkomen werd gezondheidszorg toegankelijk en meer dan 107.000 ondernemers kregen toegang tot een handelsplatform waarmee de kost kan worden verdiend en het inkomen verhoogd.²⁶

²⁶Informatie op verzoek beschikbaar.

Individuele beleggingen

Naarmate we ons verder in verantwoord beleggen ontwikkelen, versterken we ook gestaag onze capaciteiten op het niveau van de individuele beleggingen. Voorbij de keuze voor de fondsmanager duiken we steeds dieper in de samenstellende delen van de portefeuille en maken we gebruik van gegevensinzichten en strategisch engagement om positieve verandering te bewerkstelligen.

Als belegger in fondsen (een fund-of-funds dus) richten we ons in eerste instantie op de fondsmanagers en de fondsen of strategieën die we met behulp van onze VB-scorekaart en IMP-beoordelingen selecteren. Tegelijkertijd werken we aan toegang tot de onderliggende beleggingen in die portefeuilles. We gebruiken de opgedane inzichten steeds vaker om te toetsen of de door de manager geformuleerde strategie wel past bij onze verwachtingen. Zo hebben we van onze gegevens uit het Sustainable Development Investments Asset Owner Platform (SDI AOP)²⁷ gebruikgemaakt om de positie van ondernemingen in onze aandelenportefeuille die zijn afgestemd op de SDG's te toetsen. Door inzicht in de grootste uitstoters in onze portefeuilles kunnen we een meer gericht gesprek voeren met de fondsmanagers die in deze uitstoters belegd blijven. Bijvoorbeeld of die ondernemingen op het SBTi afgestemde klimaattransitieplannen hebben.

Datzelfde geldt voor eventuele bedrijven die op onze uitsluitingslijst staan, vooral als de allocatie aan die bedrijven bij een bepaalde manager groter wordt. Wij willen dan weten waarom, en of dat al dan niet past bij het VB-beleid van de manager.

We maken daarnaast gebruik van datasets aan de hand waarvan we doorgronden wat een onderneming duurzaam maakt. Een positieve afstemming op de SDG's bijvoorbeeld. Op die manier kunnen we met fondsmanagers positief het gesprek aangaan over de aangehouden belangen en ook zelf leren wat voor soort beleggingen als duurzaam worden aangemerkt. Op de volgende pagina's schetsen we een samenvatting van onze bevindingen over uitsluitingen en de inventarisatie van beleggingen aan de hand van de SDG's.

Uitsluitingen onder de drempel van 5% houden

Anthos vermijdt of streeft naar de verlaging van een positie in uitgesloten beleggingscategorieën. Dat doen we door fondsmanagers te selecteren met vergelijkbaar beleid en vergelijkbare waarden als die van onszelf. Constaten we toch een positie in uitgesloten beleggingscategorieën dan spreken we de fondsmanagers aan om waar mogelijk de relevante categorieën of bedrijven te voorkomen of zelfs uit te sluiten. Per saldo is het doel 0% van het belegd vermogen in uitsluitingen in gescheiden mandaten plus niet meer dan 5% in emittenten op de uitsluitingslijst. Dat geldt in iedere portefeuille.

We hebben in 2023 onze rapportage verder uitgebreid naar private equity en impactbeleggingen, naast aandelen en vastrentende waarden. De enige twee categorieën waarnaar niet is gekeken, zijn de beleggingscategorie absolute return (vanwege onvoldoende look through-gegevens) en vastgoed. Dat laatste omdat de uitsluitingslijst niet van toepassing is op de ondernemingen waarin we beleggen en we op dit moment geen huurders monitoren.

De eindconclusie is dat we in 2023 ruim onder de uitsluitingsdrempel zijn gebleven (nadere gegevens hieronder) ([link](#)).

	Uitsluitingspercentage totaal beheerd vermogen	Dekking
Uitsluitingen bedrijven	1,8%	73,4%
Uitsluitingen landen	0,0%	99,8%
Beschikbaar voor: aandelen, vastrentende waarden, private equity, impact.		

Figuur 24: positie Anthos uitsluitingen.
Mogelijk gemaakt door Sustainalytics. Per 31 december 2023.

	Uitsluitingspercentage beleggingscategorie
Aandelen	2,5%
Vastrentende waarden	1,0%
Impactbeleggingen	0,0%
Private equity	1,0%

Figuur 25: positie Anthos uitsluitingen per beschikbare beleggingscategorie.
Mogelijk gemaakt door Sustainalytics. Per 31 december 2023.

²⁷Het Sustainable Development Investor Asset Owner Platform (SDI AOP) is een samenwerkingsinitiatief dat duurzame beleggingspraktijken wil stimuleren onder vermogensbezitters. SDI AOP zorgt voor instrumenten en hulpmiddelen om verduurzaming in de beleggingsbeslissingen te integreren en steunt de afstemming van beleggingsportefeuilles op de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. Zie voor meer informatie de officiële website van het [SDI AOP](#).

Criteria	Aandelen	Vastrentende	Impactbeleggingen	Private equity	Totaal
Pornografie					
Antipersoonsmijnen					
Olie en gas noordpool					
Biologische wapens					
Clusterwapens					
Verarmd uranium	0,1%	0,0%			0,1%
Bedrijven die het Global Compact van de VN schenden	0,0%	0,0%		0,0%	0,0%
Kansspelen	0,1%	0,2%		0,1%	0,4%
Huurlingen	0,9%	0,1%		0,0%	1,0%
Kernwapens	0,2%	0,0%			0,2%
Oliezanden	0,0%				0,0%
Klein kaliber wapens	0,0%				0,0%
Thermische kolen	0,0%	0,0%			0,0%
Tabak	0,0%	0,0%			0,0%
Witte fosfor	0,1%				0,1%
Totaal	1,4%	0,3%		0,1%	1,8%

Figuur 26: positie Anthos uitsluitingen per beschikbare beleggingscategorie. Mogelijk gemaakt door Sustainalytics. Per 31 december 2023.

Zie voor meer informatie ons uitsluitingsbeleid op onze [website](#).

Afstemming Sustainable Development Goals (SDG's)²⁸

De SDG's zijn een universele oproep om een einde te maken aan armoede, de planeet te beschermen en de leefomstandigheden en vooruitzichten voor alle mensen op aarde te verbeteren. De inventarisatie van beleggingen aan de hand van het SDG-kader helpt om onze beleggingen af te stemmen op mondiale prioriteiten en actieplannen. Door ons eigen inzicht in de manier waarop beleggingen op de SDG's zijn afgestemd te versterken, hopen we ook onze cliënten te kunnen bijstaan als die hun beleggingen op specifieke SDG's afstemmen.

We hebben ons in 2022 aangesloten bij het SDI Asset Owner Platform (SDI AOP). Daarin wordt gebruikgemaakt van zowel menselijke als kunstmatige intelligentie om beleggingen te koppelen aan de SDG's. De nadruk ligt daarbij op de omzet die wordt gerealiseerd met specifieke producten en diensten die aan de SDG's bijdragen, op basis van een goed ontwikkelde taxonomie.

We hebben ook in 2023 dit platform nader bestudeerd om meer begrip te ontwikkelen voor de duurzaamheidskenmerken van onze beursgenoteerde aandelen- en vastrentende portefeuilles. Uit onze analyse bleek dat 15,4% van de aandelenportefeuille is afgestemd op de SDG's en dan hoofdzakelijk op SDG 3: 'goede gezondheid en welzijn'. Ter vergelijking: de totale afstemming van de benchmark bedraagt 13,9%. Meer inzicht betekent dat we ook beter in staat zijn onze cliënten te helpen hun beleggingen op specifieke SDG's af te stemmen.

We willen daarbij waarschuwen voor beperkingen: zo komt onze allocatie aan een beursgenoteerd vastgoedfonds-strategie, een zogenoemde real estate investment trust (REIT), niet terug in de huidige inventarisatie. Wij denken zelf dat die allocatie bijdraagt aan SDG 11 (duurzame steden) dankzij een focus op reële activa en geavanceerde ESG. Naarmate we ons werk naar complexere beleggingscategorieën verleggen, zal het ons benieuwen of de uitkomsten stroken met onze eigen informatie uit een diepe due diligence.

Met de 15,4% op de SDG's afgestemd belegd kapitaal zijn alleen ondernemingen gemoeid die door de opbrengsten van specifieke producten en diensten zijn afgestemd op een relevant subdoel van de SDG's. Daarin zijn tevens begrepen 'meerderheids-' en 'beslissende' beleggingen, wat inhoudt dat de ondernemingen voor meer dan 50% van de totale omzet bij 'meerderheids-activa' en tussen de 10% en 50% bij 'beslissende' beleggingen betrokken zijn bij positieve activiteiten. Bedrijven waar het percentage minder dan 10% bedroeg of die voor meer dan 10% van de totale omzet betrokken waren bij diskwalificerende (negatieve) activiteiten zijn buiten beschouwing gelaten. De dekking van de aandelenportefeuille

die niet kon worden geïnventariseerd is gedaald van 8% naar minder dan 2%. Tot de resterende activa die niet over de SDI gegevens heen gelegd konden worden, behoorden liquiditeiten, vastgoed (REIT's) of andere instrumenten die niet pasten bij de gegevens. We onderzoeken of de dekking voor bedrijfsobligatieportefeuilles kan worden verhoogd en rapporteren eventuele relevante bevindingen aan de stakeholders.

Totaal niveau SDG-afstemming (% beleggingscategorie)	Op omzet afgestemde weging		Dekking
	Positief	Negatief	
Aandelen	15,4%	2,8%	98,2%
Bedrijfsobligaties	6,7%	6,9%	40,7%

Figuur 27: Totale afstemming SDG

Bron: SDI AOP en Anthos Fund & Asset Management. Per 31 december 2023.

De op de omzet afgestemde weging wordt berekend door het gewicht van een onderneming in de portefeuille(s) of het fonds te vermenigvuldigen met het percentage omzet van de onderneming dat positief of negatief bijdraagt aan een of meer van de SDG's. De uitkomst is het feitelijke percentage dat bijdraagt aan wel ofwel afdoet aan de SDG's.

Op omzet afgestemde weging per SDG	Aandelen		Bedrijfsobligaties	
	Positief	Negatief	Positief	Negatief
SDG 1	0,2%			
SDG 2	0,2%		0,2%	
SDG 3	10,6%	0,1%	3,8%	1,4%
SDG 4	0,4%		0,1%	
SDG 5				
SDG 6	0,2%		0,0%	
SDG 7	2,3%	2,4%	1,2%	5,1%
SDG 8				
SDG 9	0,3%		0,7%	
SDG 10				
SDG 11	0,4%		0,1%	
SDG 12	0,5%	0,1%	0,3%	0,2%
SDG 13	0,0%		0,0%	
SDG 14	0,2%		0,1%	
SDG 15	0,1%		0,1%	
SDG 16		0,3%		0,2%
SDG 17				

Figuur 28: op omzet afgestemde weging per SDG

Bron: SDI AOP en Anthos Fund & Asset Management. Per 31 december 2023.

²⁸The SDGs are a collection of 17 global goals set by the United Nations General Assembly in 2015. They aim to address various social, economic, and environmental challenges worldwide, including poverty, inequality, climate change, environmental degradation, peace, and justice. Each goal has specific targets to be achieved by 2030, providing a blueprint for a more sustainable future for all. For more information, visit [UN Sustainable Development Goals](https://www.un.org/sustainabledevelopment/).

Engagement Sustainalytics voor directe beïnvloeding ondernemingen

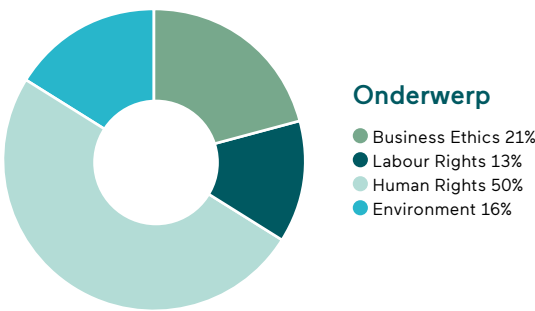
Naast het engagement door de externe managers die we selecteren, streven we er ook naar ondernemingen te beïnvloeden via de engagementtrajecten die Sustainalytics aandraagt. De drie typen engagement van Sustainalytics sluiten perfect aan op onze waarden en de ambitie om de negatieve impact van onze portefeuilles te verkleinen en de positieve impact te vergroten.

In die trajecten worden ondernemingen aangesproken die de internationale normen met voeten treden, is het streven om het risicoprofiel van de ondernemingen in de portefeuille te verbeteren en vindt er engagement plaats voor een betere impact op relevante thema's. Anthos biedt cliënten daarnaast de mogelijkheid om zich direct te scharen achter engagementbrieven aan ondernemingen die niet reageren. Portefeuillemanagers nemen een en ander waar relevant op met de externe manager die direct in de bewuste onderneming heeft belegd.

Engagementtrajecten	Uitkomsten
Inzet voor internationale normen: Engagement met ondernemingen over negatieve impact en mogelijke of feitelijke overtredingen van het Global Compact van de Verenigde Naties en de themahoofdstukken van de OESO-richtlijnen.	129 aangesproken bedrijven Waarvan 81 in de portefeuilles van Anthos Bij die 81 waren bedrijfsethiek, arbeidsrechten, mensenrechten en milieu de belangrijkste thema's.
Engagement op materieel risico: Gericht op risicobedrijven voor alle ESG-onderwerpen.	348 aangesproken bedrijven Waarvan 301 in de portefeuilles van Anthos Bij die 301 waren CO₂-uitstootmeting, productbeheer, ESG-risico beoordeling en -informatie, en afval de belangrijkste thema's.
Engagementtrajecten op thema's: Gericht op het via engagement verbeteren van de impact van bedrijven op specifieke thema's. De zes thema's: voedselaanbod in de toekomst, duurzame bebossing en financiering en klimaatverandering, verantwoorde cleantech, moderne slavernij, verbetering mensenrechten, en menselijk kapitaal en de toekomst van het arbeidsproces.	311 aangesproken bedrijven Waarvan 229 in de portefeuilles van Anthos Bij die 229 waren biodiversiteit en natuurlijk kapitaal, SDG's, mensenrechten en het bestuur van morgen de belangrijkste thema's.

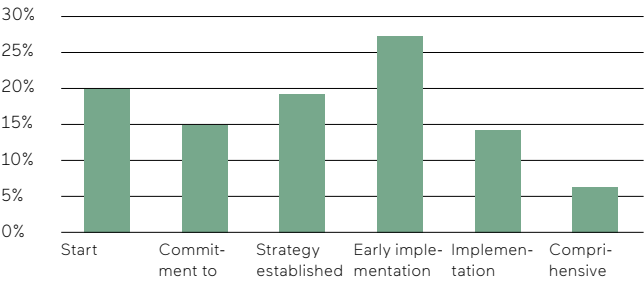
Figuur 29: Engagementtrajecten en -uitkomsten
Mogelijk gemaakt door Sustainalytics, 2023.

Aandeel aangesproken bedrijven en soorten onderwerpen:

Figuur 30: Soorten engagement met ondernemingen
Mogelijk gemaakt door Sustainalytics, 2023.

Per aantal ondernemingen: Vorderingen

Figuur 31: Engagementfase
Mogelijk gemaakt door Sustainalytics, 2023.

Voor de realisatie van de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties is de beleggingskloof opgelopen tot \$ 4-4,3 biljoen.

- Volgens het World Investment Report van de United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), september 2023.

Er is een duizelingwekkende hoeveelheid innovatief beleggingsaanbod en -strategieën nodig om die kloof te dichten.

Onze inzet voor klimaat en mensenrechten

Onze waarden liggen ten grondslag aan onze beleggingsbenadering. Uit onze inzet voor klimaat en mensenrechten blijkt hoe wij in de praktijk op deze twee waarden vorderingen boeken.

Klimaatverandering

Dat bedrijven in het verleden tot grote bloei zijn gekomen, garandeert nog niet dat ze in de toekomst ook succes boeken. De beheersing van ESG is tegenwoordig voor alle bedrijven van belang.

Wij zijn van mening dat we, door deze verschuiving te onderkennen en ons daaraan aan te passen, onze cliënten en breder ook onze stakeholders waarde op de langere termijn kunnen bieden. Dat doen we door duurzaamheid in onze werkwijzen te integreren, en wel door duurzaam te beleggen, de impact van onze eigen onderneming verantwoord te beheersen, en door een positieve en bloeiende bedrijfscultuur te stimuleren.

We willen op het gebied van het klimaat met onze invloed en onze acties de impact in de praktijk versnellen. We willen met onze beleggingsactiviteiten en de actie die we binnen onze eigen bedrijfsactiviteiten ontplooiën richting geven aan de transitie naar een koolstofarme economie. Met onze ambitie voor netto-nul liggen we op koers voor een reductie richting 1,5°C en kunnen we in 2040 in onze hele waardeketen netto-nul bereiken.

Het leeuwendeel van onze uitstoot van broeikasgassen komt op het conto van de beleggingen en investeringen die wij namens cliënten beheren. Hoe we de klimaatrisico's in onze portefeuilles beheersen en via externe fondsen de transitie van de ondernemingen waarin we beleggen richting een duurzame toekomst beïnvloeden, is van integraal belang voor ons (voortgaande) succes. Ondanks dat de transitie van de beleggingen van onze cliënten tot onze primaire invloedssfeer behoort, zijn we niettemin van mening dat we daarnaast ook zelf het voorbeeld moeten geven, met ambitieuze doelstellingen en actie in onze eigen bedrijfsactiviteiten.

Anthos beheert asset allocaties die bestaan uit een grote verscheidenheid aan beleggingscategorieën. Er wordt vrijwel uitsluitend via externe beleggingsfondsen belegd. Dat betekent dat het gehanteerde beleggingskader vanuit een fund-of-funds perspectief effectief moet zijn voor klimaatdoelen, risico's en -kansen (met andere woorden een structuur zonder directe invloed op de bedrijven waarin wordt belegd).

Die grote verscheidenheid aan beleggingscategorieën waarin we beleggen houdt in dat de gehanteerde methoden toepasselijk moeten zijn op meer soorten beleggingen.

Waarbij we aantekenen dat niet iedere methode van toepassing zal zijn op iedere portefeuille (als gevolg van gegevensproblematiek, bijvoorbeeld, transparantiebeperkingen of gewoon de aard van een belegging).

Klimaatprincipes Anthos

- De energietransitie biedt portefeuillekansen voor actieve beleggers.
- Klimaatintegratie gaat gepaard met een top-down perspectief: één kader voor alle portefeuilles, pragmatische beleggingscategorie-specifieke uitvoering.
- We hanteren een strategie die verdergaat dan uitsluitingen. We zijn namelijk van mening dat engagement effectiever werkt dan puur en alleen uitsluiten. Integratie van ESG-risico's en -kansen in de asset allocatie, managerselectie, engagement, en beleggen voor een positieve, praktische impact zijn dan ook de belangrijkste manieren waarop wij klimaatrisico integreren in de beleggingsstrategie.
- We stimuleren positief beleggen in alle beleggingscategorieën (in duurzame energie bijvoorbeeld, of technologieën die de energie-efficiëntie verhogen, en in veerkracht en aanpassingsvermogen).
- We integreren voor zover mogelijk onze netto-nul klimaatambities in alle beleggingscategorieën en -strategieën en zijn, waar nog geen duidelijke oplossing voorhanden is, voortdurend op zoek naar manieren om die ambities te integreren.

Bottom-up uitvoering

In het kader van onze VB-scorekaart krijgt elke fondsmanager een score mee: achterblijver, nieuwkomer, professional of leider. Die score betreft de ESG-uitvoering, maar meer specifiek ook het klimaat. Het besluit om al dan niet in een fondsmanager te beleggen, is niet alleen afhankelijk van deze classificatie. Ook wordt meegewogen of de fondsmanager stappen onderneemt om te verbeteren en aan verdere integratie te werken. We geven de voorkeur aan die laatste groep boven een fondsmanager die geen interesse in het onderwerp toont.

Van leiders verwachten we dat ze CO₂-reductiedoelstellingen op fonds- en operationeel niveau formuleren en dat ze met de ondernemingen in de portefeuille in gesprek gaan over doelen in lijn met het SBTi. Lidmaatschap van en actieve deelname aan relevante sectorinitiatieven

dragen in onze optiek bij aan de kwaliteit en kennis van de fondsmanager. We verwachten een systematische beoordeling van de blootstelling aan klimaatrisico's als onderdeel van de besluitvorming over beleggingen en regelmatige beoordeling van de CO₂-voetafdruk van de ondernemingen in de portefeuille, inclusief de formulering van duidelijke doelstellingen en verbeteracties. Tot slot verwachten we dat vergaarde gegevens worden gebruikt om emissies te reduceren en dat de rapportage aan ons steeds transparanter wordt.

Behalve dat we de juiste fondsen en fondsmanagers selecteren, leggen we met behulp van onze VB-scorekaart actief contact met fondsen en fondsmanagers. We streven ernaar om voor ieder fonds en iedere manager een dashboard van klimaatkenmerken in te stellen en daarin de ontwikkeling van het fonds vast te leggen, zoals de meest CO-intensieve beleggingen van het fonds en de positie in beleggingen waarvoor wetenschappelijk onderbouwde doelen zijn geformuleerd. Die informatie bepaalt onze selectie van en ons engagement met de fondsmanager. Dergelijk actief contact is naar onze mening van cruciaal belang en we verwachten dat dan ook van al onze externe fondsmanagers. We hebben daarnaast echter ook een externe aanbieder van engagementdiensten geselecteerd. Die spreekt namens ons direct bedrijven aan op deze en andere zeer relevante ESG-thema's.

De netto-nul ambitie van Anthos

Anthos wil in **2040 een netto-nul uitstoot hebben gerealiseerd**, als blijkt van het commitment aan klimaatverantwoordelijkheid en afstemming op de internationaal afgesproken grenzen aan de opwarming van de aarde.

Onze ambitie bij die formulering van een netto-nul doel is om te voldoen aan het streven van het klimaatakkoord van Parijs om de opwarming van de aarde ruim onder de 1,5°C te houden. Het traject²⁹ voor deze ambitie wordt geïllustreerd in figuur 34.²⁹ Daarin wordt uitgegaan van een totale reductie van 50% in 2030 (peiljaar 2019) en een verdere vermindering van 50% in 2040.³⁰

We zijn ons ervan bewust dat de wereldeconomie, in het beste geval in meerderheid het streefjaar van 2050 uit het klimaatakkoord van Parijs zal volgen. En dat Anthos dus waarschijnlijk te maken krijgt met restuitstoot. We ontwikkelen daarvoor een compensatiestrategie.

Dekking ambitie

We hebben onze doelstelling berekend en geformuleerd op basis van gerapporteerde en geschatte uitstoot. Opgemerkt moet worden dat we schattingen lastig vinden voor het sturen van de gesprekken met fondsmanagers en cliënten. Vandaar dat we alleen de gerapporteerde uitstoot ten opzichte van de doelstelling meten.³¹ Mede om die reden streven we ernaar dat 90% van de beleggingen in de portefeuille in 2030 gerapporteerde emissies beschikbaar moet hebben. Groei van het aantal fondsmanagers en onderliggende emittenten die verslag uitbrengen over de uitstoot is belangrijk voor het verbeteren en richten van onze engagementinspanningen. Engagement op basis van sectorschattingen vinden we niet specifiek genoeg voor onze portefeuille.

Weerbaarheid klimaatstrategie: klimaatscenario-analyse

We zijn van mening dat scenarioanalyse het beste instrument is voor de beoordeling van klimaatrisico.

²⁹Zie ook de bijlage voor meer informatie over onze benadering ten opzichte van de benchmark.

³⁰Het peiljaar voor de portefeuilles wordt berekend per 31 december 2019 (benchmarks of referentie-index).

³¹De mate waarin er doelen kunnen worden geformuleerd is sterk afhankelijk van de (beschikbaarheid van de) gegevens. Waar die beschikbaarheid een probleem vormt voor een beleggingscategorie, wordt deze uitgesloten van het specifieke doel dat niet kan worden.

Een klimaatscenario is een prognose aan de hand waarvan we de weerbaarheid van onze strategie beoordelen voor wat betreft klimaatrisico's en -kansen. De klimaatscenario-analyse moet inzicht geven in:

- De mogelijke kosten van belangrijke vermindering van de uitstoot van broeikasgassen in onze portefeuilles in diverse beleids-, technologie- en sociaal-economische scenario's.
- De opwarmpotentie van onze bestaande portefeuilles als er geen extra inspanningen worden geleverd om de uitstoot van broeikasgassen in te perken en/of bij te dragen aan technologische of andere klimaatoplossingen.
- Waar de grootste kansen liggen voor wat betreft beslissingen over kapitaalallocatie voor de vermindering van de toekomstige uitstoot van broeikasgassen in onze portefeuilles en/of een betere uitgangspositie voor uitstootreducties door technologie en innovatie.

We hebben voor onze scenarioanalyse gekozen voor het MSCI-raamwerk Climate Value-at-Risk ('Climate VaR'). Dit raamwerk is het effectiefst voor het meten van onze bijdrage aan het onder de 1,5°C houden van de opwarming van de aarde en is bovendien ook afgestemd op de risicotaxonomie en aanbevelingen van de TCFD. Met andere woorden, in de Climate VaR komt het waarschijnlijke cumulatieve resultaat door klimaatverandering in het gekozen scenario tot uitdrukking. Het MSCI-model voor de risico's en kansen van klimaatverandering loopt door tot 2080, maar in onze analyse ligt de nadruk op de eerste 15 jaar. We vinden het zinnig om een dergelijk middenstuk uit de MSCI-gegevens te snijden, vooral ook omdat de modellen voor de eerste 15 jaar preciezer zijn. De beleids-transitierisico's en de technologische kansen dienen zich daarentegen waarschijnlijk pas de eerstkomende tien à 20 jaar aan. Ter vergelijking: aandelen hebben doorgaans een looptijd van 15-20 jaar.

Anthos heeft drie beleidsscenario's aangemerkt als het meest relevant voor het volgen van de klimaattransitie en technologiekanen: scenario 1,5°C, scenario 2,0°C en het 'late actie'-scenario 2,0°C. Opgemerkt moet worden dat Anthos zich heeft vastgelegd op minder dan 1,5°C in 2040 voor de opwarming van de aarde. In alle drie de scenario's wordt uitgegaan van een piek in de uitstoot in 2020. Zowel het scenario 1,5°C als het scenario 2,0°C voorzien in een sterke daling van de uitstoot van broeikasgassen na 2030. Scenario 1,5°C wordt in 2055 emissieneutraal en het scenario 2,0°C in 2100. Volgens het 'late actie'-scenario 2,0°C begint de transitie pas in 2030 te versnellen en komt dan min of meer samen met het scenario 1,5°C.

Maatstaven en doelen voor het beoordelen en beheersen van de klimaatrisico's en -kansen

GHG emissions (Scope 1, 2 and 3)

Waar er cijfers beschikbaar zijn, meet Anthos de uitstoot scope 1, 2 en 3, zoals hieronder in de tabel weergegeven. De grootste component in onze totale bedrijfsuitstoot betreft scope 3 (dat is inclusief de uitstoot scope 1 en 2 van de ondernemingen in onze beleggingsportefeuilles). Vooralsnog nemen we nog niet de scope 3-uitstoot op van de bedrijven in onze portefeuilles. De bedoeling is om dat te gaan doen zodra de betreffende gegevens beter beschikbaar zijn. In de onderstaande tabel melden we de economische intensiteit, maar we monitoren en rapporteren over absolute uitstoot voor alle portefeuilles waarvoor we over gegevens beschikken (direct aan onze cliënten).

Scope 1	Scope 2	Scope 3 (direct)*	Scope 3 (bedrijven indirect)	Scope 3 (overheden indirect)
25,7	193,3	454,1	156.780	174.474

Figuur 32: Totale uitstoot in 2023 [tCO₂e]; CO₂-maatstaven ©2023 MSCI ESG Research LLC. Met toestemming gereproduceerd.

*Voor Anthos omvat scope 3 o.a. zakenreizen, woon-werkverkeer maar ook de CO₂-voetafdruk van de beleggingen.

Scope 1 & 2	% totaal beheerd vermogen	Waarvan CO ₂ e gerapporteerd	Waarvan CO ₂ e schatting	Onbekend	Economische intensiteit (tCO ₂ e/€ mln beleggingen)	Fysieke intensiteit*
Beursgenoteerde aandelen	33%	86%	11%	1%	22,3	
Investment grade obligaties	2%	53%	11%	34%	45,8	
High yield-bedrijfsobligaties	8%	40%	24%	36%	136,9	
Staatsobligaties ontwikkelde landen	4%	0%	99%	1%	130,8	N/A
Staatsobligaties opkomende landen	12%	0%	96%	0%	317,1	
Internationaal vastgoed	8%	81%	15%	0%	5	
Private equity	11%	0%	77%	16%	49,7	N/A
Multi-asset impact	3%	28%	37%	9%	10	N/A

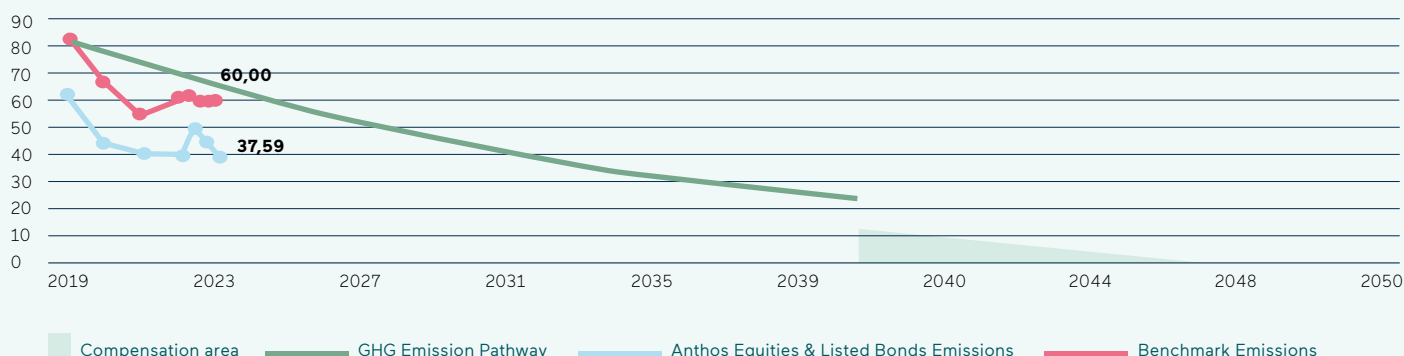
Figuur 33: Totale uitstoot broeikasgassen scope 1 en 2 in portefeuilles Anthos over 2023

*Gewogen gemiddelde CO₂-intensiteit bedrijven, naar vloeroppervlak gewogen gemiddelde CO₂-intensiteit vastgoed CO₂-maatstaven ©2023 MSCI ESG Research LLC. Met toestemming gereproduceerd.

Emissies Anthos sinds 2019

CO₂-uitstoot netto-nul ambitie Anthos (ton CO₂e/€ m belegd):

Figuur 34: Totaal gerapporteerde emissies Anthos

Bron: Anthos Fund & Asset Management. Per 31 december 2023. Alleen gerapporteerde emissies. CO₂-maatstaven ©2023 MSCI ESG Research LLC. Met toestemming gereproduceerd.

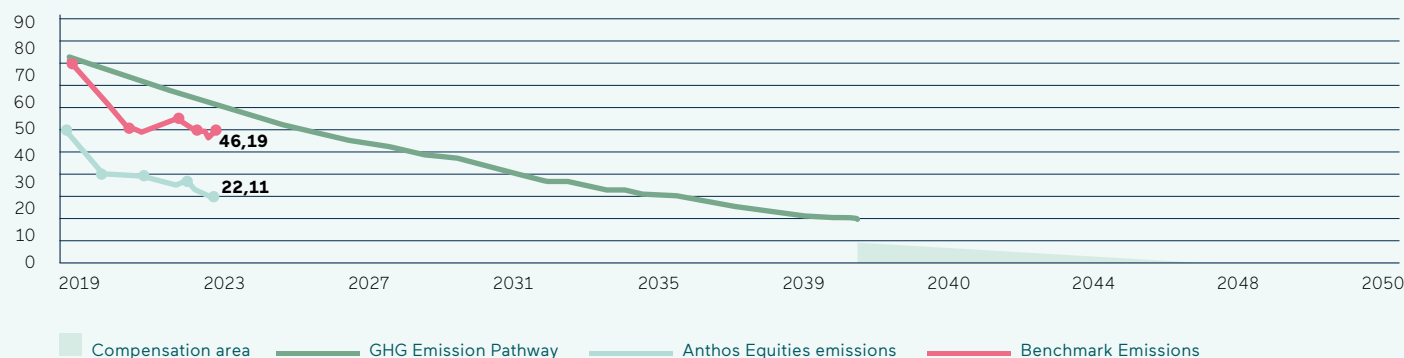
Doelen voor onze beleggingen

Van de bekende en gerapporteerde uitstoot van de portefeuilles volgen we de ontwikkeling sinds 2019. Beoordeeld is hoe dit zich verhoudt tot onze netto-nul ambitie. Het gaat dan over circa 30% van ons totaal beheerd vermogen en

betreft de gerapporteerde emissies van beursgenoteerde aandelen en bedrijfsobligaties. De geschatte uitstoot is niet in onze doelstellingen opgenomen en is dan ook niet in figuur 34 terug te vinden. We rapporteren alle emissies (inclusief schattingen) in figuur 33.

Emissies aandelen sinds 2019

Scope 1&2 (t CO₂e/€ m Inv.)

Figuur 35: Totaal gerapporteerde emissies Anthos

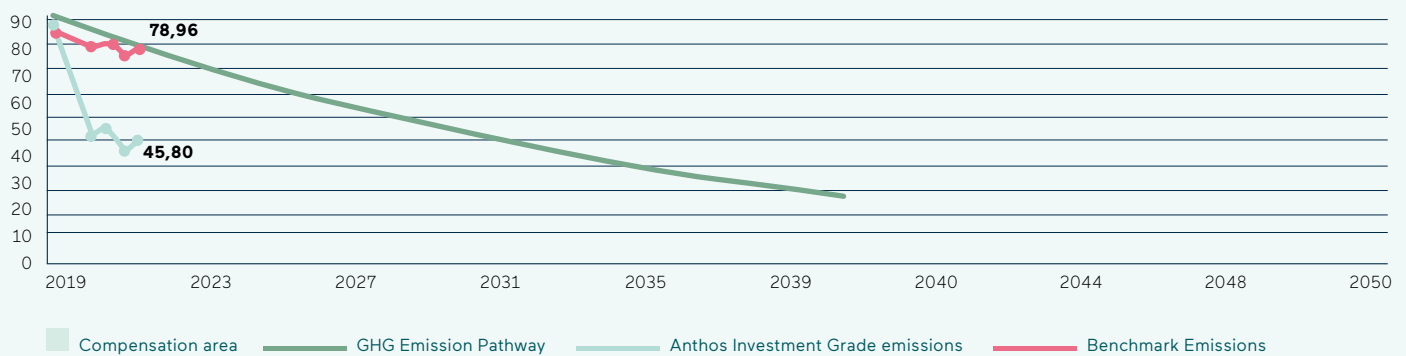
Bron: Anthos Fund & Asset Management. Per 31 december 2023. Alleen gerapporteerde emissies. CO₂-maatstaven ©2023 MSCI ESG Research LLC. Met toestemming gereproduceerd.

De emissies zijn onder invloed van de wereldwijde lockdowns aanzienlijk gedaald. Daarna gingen ze harder omhoog voor de benchmark dan voor Anthos. Dat kwam vooral doordat 40% van de ondernemingen in onze aandelenportefeuilles aan het SBTi deelneemt. Dat is

flink meer dan de benchmark. Volgens ons heeft dat een positieve invloed gehad op de CO₂-uitstoot van onze aandelenportefeuilles. Zoals geïllustreerd, bleven we ruim onder de begrotingslijn en liggen we op koers richting ons netto-nul doel.

Vastrentende waarden: investment grade

Scope 1&2 (t CO₂e/€ m Inv.)

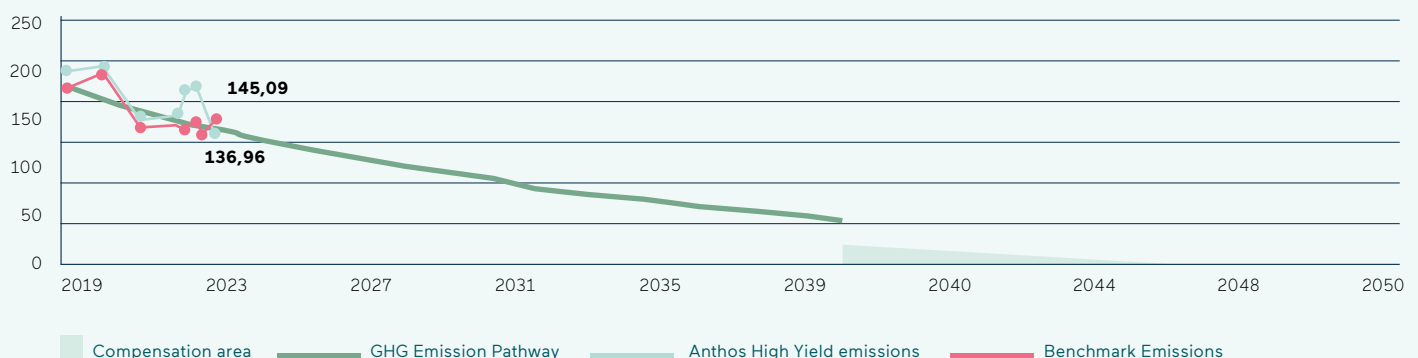
Figuur 36: Totaal gerapporteerde emissies investment grade obligaties Anthos
Bron: Anthos Fund & Asset Management. Per 31 december 2023. Alleen gerapporteerde emissies.
CO₂-maatstaven ©2023 MSCI ESG Research LLC. Met toestemming gereproduceerd.

In het investment grade universum prijken veel koolstofarme sectoren, zoals banken, in plaats van zware uitstoters zoals industrie. Dat verklaart dan ook de minimale productiedaling. De uitstoot van Anthos is aanzienlijk beter dan die van de benchmark, mede dankzij onze actieve selectie van

fondsmanagers en fondsen met een netto-nul strategie en koolstofarme kenmerken. Zoals wordt geïllustreerd, bleven we ruim onder de begrotingslijn en liggen we op koers richting ons netto-nul doel.

Vastrentende waarden: high yield

Scope 1&2 (t CO₂e/€ m Inv.)

Figuur 37: Totaal gerapporteerde emissies high yield-obligaties Anthos
Bron: Anthos Fund & Asset Management. Per 31 december 2023. Alleen gerapporteerde emissies.
CO₂-maatstaven ©2023 MSCI ESG Research LLC. Met toestemming gereproduceerd.

Van de high yield-portefeuilles van Anthos is 75% belegd in Amerikaanse high yield en 25% in Europa. Dat levert een grotere blootstelling op aan traditionele sectoren met een hoge uitstoot (zoals industrie en energie) in vergelijking met de standaard benchmark. De uitstootlijn van Anthos laat een daling zien tijdens de lockdowns gedurende de coronacrisis,

gevolgd door een uitschieter naar boven toen de economieën weer aantrokken. Onze fondsmanagers hebben om de CO₂-uitstoot van de high yield-portefeuilles te verbeteren, besloten om fondsen met een hogere uitstoot te verkopen en te beleggen in duurzamere fondsen die de klimaatrisico's in het beleggingsproces meenemen.

Blik op: klimaatrisico's en -kansen

Er valt een belangrijk onderscheid te maken tussen de impact die we op de wereld willen maken enerzijds en de risico's en -kansen voor onze beleggingen van ESG anderzijds. Dit is het principe van de dubbele materialiteit. En beide beoordelen we bij Anthos.

Hierna schetsen we de belangrijkste risico's en kansen die we voor Anthos in kaart hebben gebracht, onder andere de potentiële financiële waarde, ofwel de financiële mogelijkheden aan de bovenkant, de tijdshorizon voor dat risico, het impactniveau en onze strategie voor de beheersing van die risico's en -kansen.

Belangrijke risico's

Risico-categorie	Transitie - beleid & wet	Transitie - beleid & wet	Transitie - beleid & wet	Transitie - technologie	Transitie - markt	Transitie - reputatie	Transitie - reputatie	Fysiek - acuut	Fysiek - chronisch
Risico	Aangescherpte rapportageverplichtingen emissies H	Hogere prijzen emissies broeikasgassen M	Kans op rechtszaken M	Kosten overgang naar technologie met lagere uitstoot L	Belangrijke verschuiving voorkeuren cliënten M	Meer zorg bij stakeholders of negatieve feedback stakeholders F	Stigmatisering sector L	Toenemende hevigheid extreme weersomstandigheden (cyclonen, overstromingen) F	Effecten langdurige verschuivingen in klimaatpatronen, zoals stijging zeespiegel en hittegolven F
Omschrijving	Voor meer rapportageverplichtingen zijn mogelijk meer middelen nodig, druk op netto-nul doelen, risico niet-naleving.	Hogere CO ₂ -prijzen zorgen wereldwijd voor lagere uitstoot, maar onvoorziene verhogingen kunnen achterblijvende financiële prestaties in de hand werken.	Mogelijke juridische procedures voor klimaat-impact of niet-naleving wet- en regelgeving, potentieel gevolgd door boetes.	Aan de slag met groenere technologie kan hogere financiële kosten met zich meebrengen; beleggen in ondernemingen die slecht toegerust zijn op de koolstofarme transitie kan tot underperformance leiden.	Door klimaatontwikkeling krijgen cliënten mogelijk een voorkeur voor duurzamere producten. Dat heeft effect op de vraag naar het huidige aanbod.	Een perceptie bij stakeholders dat Anthos een 'klimaatachterblijver' is, kan in combinatie met een slechte pers en kritiek op de sector leiden tot verlies van vertrouwen en cliënten.	Het risico dat bepaalde sectoren negatief worden aangekeken vanwege hun impact op het milieu (met gevolgen voor investeringen en bedrijfsactiviteiten).	Door het klimaat veroorzaakte extreme weersomstandigheden schaden de gebouwen van Anthos, verstoren de beleggingen, destabiliseren de markten en werken door in de financiële prestaties.	Door geleidelijke klimaatveranderingen, zoals stijgende temperaturen, kan vastgoed minder waard worden, wordt de kans op (mis)oogsten beïnvloed en nemen bedrijfskosten toe. Dat werkt weer door in de keten van ondernemingen.
Waarschijnlijkheid	Zeker	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Onwaarschijnlijk	Waarschijnlijk	Mogelijk	Mogelijk
Impact	Middelhoog tot hoog	Middelhoog	Hoog	Laag of middellaag	Middelhoog	Hoog	Zeer laag	Middelhoog - zeer hoog (neemt met de tijd waarschijnlijk toe)	Middelhoog (neemt met de tijd waarschijnlijk toe)
Tijdsbestek	Kort/middel-lang	Kort/middel-lang	Middellang	Kort	Middellang	Kort/middel-lang	Kort/middel-lang	Kort	Lang
Reactie management	Invoering sterke (rapportage over) CO ₂ -voetafdruk: samenwerking ISR en D&T aan klimaatanalyse; COFRA wijst teams Anthos op (nieuwe) wet- en regelgeving; deelname aan initiatieven als de PRI, PCAF, het SBTi; aanspreken toezicht-houders via brancheorganisaties als DUFAS.	Inzet op reductiedoelen scenario 1,5°C voor platform- en portefeuille-emissies, bewaakt aan de hand van tracking. Beleggen bij op ESG-toegeruste externe managers, bewaakt via ESG-scores.	Afstemming in ESG-scorekaart van beleggingen op interne waarden; aangescherpte uitsluitingscriteria: geen thermische kolen, oliezan-den of boren in het noord-poolgebied; uitstoot broeikasgassen onder benchmark en dalend; inzet op netto-nul.	Signaleren gestrande activa en fossiele brandstoffen aan de hand van MSCI-klimaatgegevens; externe managers blinken uit in integratie ESG-risico's.	Het risico dat onze producten niet in lijn zijn met klantvoorkeuren bewaken we via de normale productontwikkelingscyclus.	Engagement met cliënten over milieuzaken via workshops; bewaking uitstoot en klimaattoezeggingen; workshops medewerkers over klimaatonderwerpen in het dagelijks werk.	Mede mogelijk maken van sectorbrede veranderingen door deelname aan initiatieven en werkgroepen, (SBTi, PCAF, PRI); onze ambitie als leider verantwoord beleggen blijven waarmaken en transparant blijven over onze activiteiten.	We beleggen in managers met een sterke ESG-integratie en nemen ESG-risico's mee in de samenstelling van onze diverse portefeuilles. Op het niveau van Anthos voeren we CVAR-analyses uit op klimaatrisico's, evalueren we deze jaarlijks en onderzoeken we andere scenario's.	We beleggen in op ESG gerichte fondsmanagers, inherent aan onze gediversifieerde portefeuille. Anthos voert jaarlijks een CVAR-analyse uit op de klimaatrisico's en onderzoekt daarbij uiteenlopende scenario's.

Inherent risico: **H** (hoog) **M** (materieel) **F** (redelijk) **L** (laag)

Figuur 38: Belangrijke klimaatrisico's voor Anthos

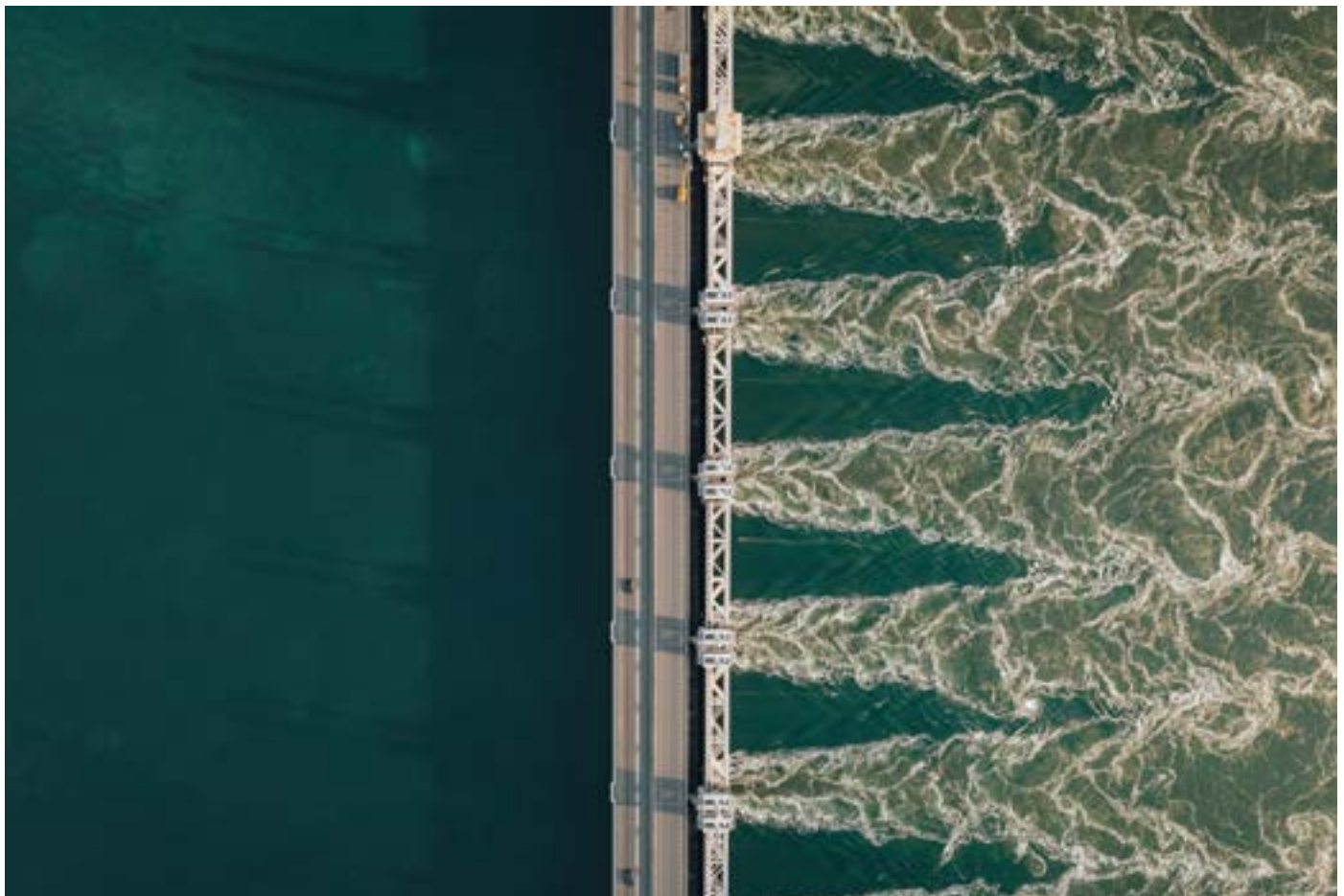

Belangrijke kansen

Soort kans		Potentieel financieel voordeel	Potentieel financieel voordeel	Impactniveau	Strategie
Producten en diensten 	Ontwikkelen en/of uitbreiden producten met lage uitstoot; leveren maatproducten en -diensten	Meer omzet door vraag naar producten en diensten met lagere uitstoot; betere concurrentiepositie mede door veranderende voorkeuren cliënten	Kort	H	Oprichten netto-nul fondsen en zo afstemmen op de potentiële vraag van cliënten
Energiebron 	Beleggen in klimaatoplossingen	Verhogen winstgevendheid door in duurzame energie te investeren	Kort	M	Meer investeren in klimaatoplossingen om de energietransitie mogelijk te maken en daarvan te profiteren
Efficiëntie hulpbronnen 	Gebruiken efficiëntere vervoerswijzen	Lagere bedrijfskosten; voordelen voor personeel en reputatie	Kort	L	Met COFRA mobiliteitsbeleid formuleren en zo duurzamere vervoerswijzen stimuleren

Inherent risico: **H** (hoog) **M** (materieel) **F** (redelijk) **L** (laag)

Figuur 39: Belangrijke klimaatkansen voor Anthos

Mensenrechten

In de kern van ons ethos ligt een diep commitment aan een van onze waarden: de menselijke waardigheid. We worden daarbij geïnspireerd door de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UDHR), die stelt dat alle mensen vrij en gelijk in waardigheid en rechten worden geboren.

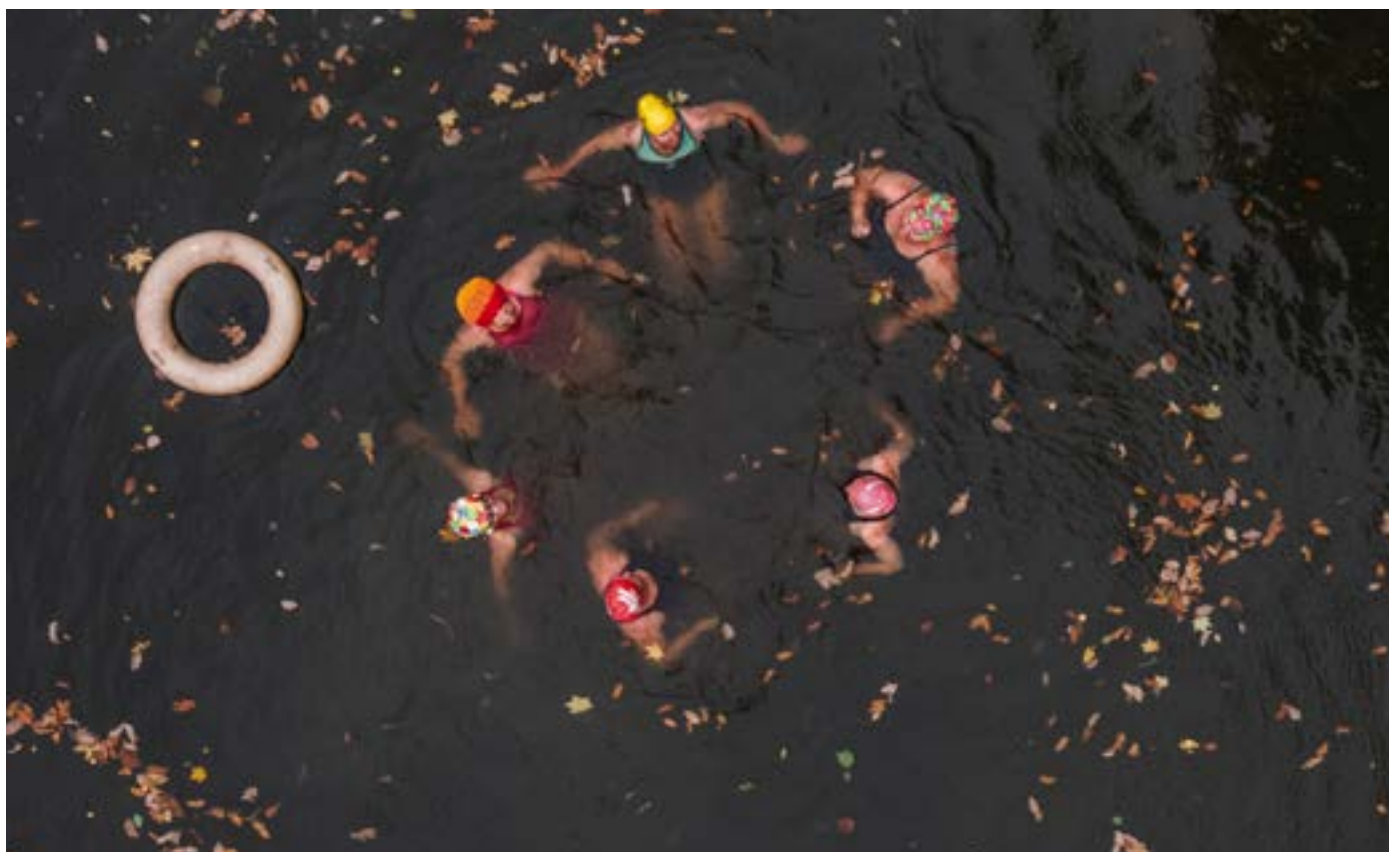
Onze inzet voor de mensenrechten

Anthos heeft in 2023 een mensenrechtenbeleid opgesteld en gepubliceerd (zie [onze website](#)). In dit beleid gaan we in op de mensenrechten waarop Anthos mogelijk invloed heeft, als werkgever, inkoper en belegger. Deze laatste rol is het relevantst gezien de omvang van de activiteiten. Bij Anthos hechten we eraan om de mensenrechten te respecteren bij alle bedrijfsactiviteiten, in de toeleveringsketen en bij de beleggingen. We delen onze kernwaarden met onze moedermaatschappij, COFRA, zoals onze niet-aflatende inzet voor de menselijke waardigheid. In ons personeelshandboek benadrukken we dat we een respectvolle en inclusieve werkplek willen creëren waar iedereen gedijt. Zo heeft Anthos een aantal jaren geleden een klokkenluidersbeleid ingevoerd. In 2023 hebben we het beleid aangescherpt om de laatste wettelijke vereisten te weerspiegelen. Daarnaast hebben we in 2023 een nieuw beleid ontwikkeld voor diversiteit, gelijkheid en inclusie in lijn met onze waarde menselijke waardigheid. En we hebben een actieve ondernemingsraad waarmee we ervoor zorgen dat medewerkers voldoende vertegenwoordigd zijn.

Mensenrechten in onze activiteiten verankeren

Eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van het Beleid verantwoord beleggen van Anthos, waaronder mensenrechtenkwesaties, ligt bij onze Board of Directors. Het dagelijks beheer en de coördinatie worden uitgevoerd door de afdelingen Beleggingen, Human Resources, en Operations. Zij zien toe op de brede integratie van de principes van mensenrechten in alle facetten van onze bedrijfsvoering. Het VB-team rapporteert and het hoofd van de afdeling Beleggen en werkt samen met alle afdelingen om ondersteuning te bieden bij de verdere uitvoering van het beleid.

Anthos voert strenge anti-witwas en know-your-customer (KYC) screening uit voor zakelijke relaties, waaronder onderzoek naar negatieve publiciteit (*adverse media check*) dat mogelijk duidt op betrokkenheid bij schendingen van mensenrechten. En bij onze due diligence voor potentiële beleggingen stellen we vragen over mensenrechten. Verder zien we toe op het handelen van onze externe managers en rapporteren we over uitsluiting van bedrijven die het Global Compact schenden nadat engagement op niets is uitgelopen.

Mensenrechten bij beleggingen – vaststellen van de salient issues

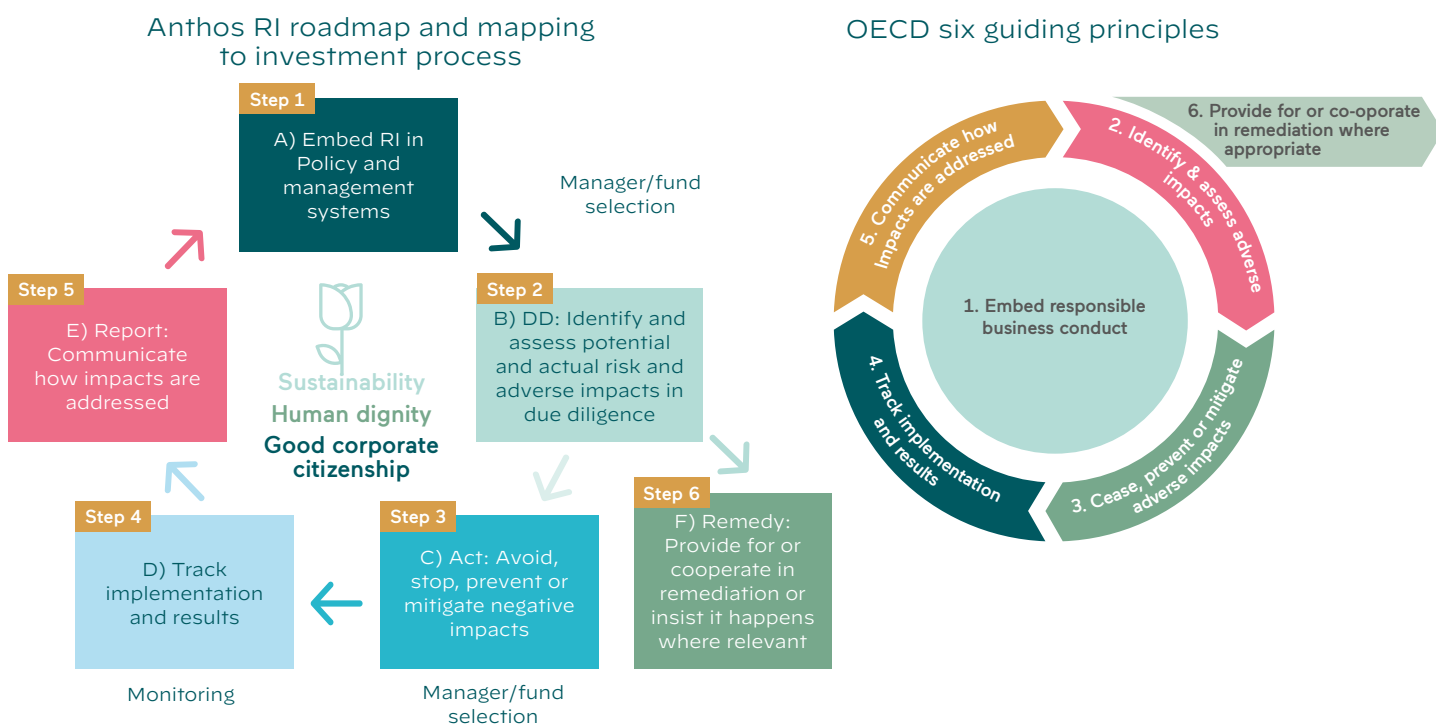
Grote internationale portefeuilles kunnen blootstaan aan mogelijke of daadwerkelijke mensenrechtenrisico's. Daarom is het zo belangrijk dat we de meest prangende mensenrechtenrisico's, de zogeheten salient issues, vaststellen en prioriteiten stellen. De focus hierbij is op de risico's voor mens en milieu en niet zozeer op de risico's voor de onderneming, wat bij beleggen doorgaans wordt verstaan onder materiële risico's. Bovendien is due diligence in het geval van mensenrechten een doorlopende, proactieve, reactieve en procesmatige activiteit. Ook dit wijkt enigszins af van wat beleggers meestal verstaan onder due diligence, namelijk een eenmalig proces voordat er wordt belegd. We zijn begonnen ons proces te verbeteren, waarbij we rekening houden met deze verschillen en gebruik maken van de relevante richtlijnen.

De UNGP's dienen als leidraad bij het vaststellen van mensenrechtenkwesties die een zeer negatieve impact hebben, zeer waarschijnlijk zijn, en bovendien onherstelbaar – de salient issues. En de OESO-richtlijnen³² bieden een benadering in zes stappen voor due diligence en processen in het kader van de mensenrechten. Als fund-of-fund belegger bekijkt Anthos of de managers met wie we beleggen rekening houden met hun (potentiële) negatieve impact aan de hand van de UNGP's of andere richtlijnen, en of ze due diligence inzake mensenrechten opnemen in hun beleggingsproces. Dit maakt deel uit van onze due diligence voorafgaand aan het besluit te

beleggen, maar ook van ons engagement als we eenmaal eigenaar zijn.

In 2022 zijn we een samenwerking aangegaan met Shift, het toonaangevende expertisecentrum op het gebied van de UN Guiding Principles on Business and Human Rights, om met onze collega's trainingen te ontwikkelen. Doel hiervan was om de betekenis van mensenrechten in de beleggingscontext beter te begrijpen en om stappen te zetten om onze belofte tot bevordering van de mensenrechten na te komen. Op basis hiervan hebben we een routekaart ontwikkeld die is afgestemd op de OESO-richtlijnen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen voor multinationals en institutionele beleggers.

In 2023 hebben we dit werk voortgezet. We hebben de hulp ingeroepen van consultants PwC voor het ontwikkelen van een salience-analyse waarmee we inzicht kregen in de kwesties die voor Anthos het belangrijkste zijn. Met de resultaten van deze analyse konden we ons eerste Beleid mensenrechten opstellen. Dit end-to-end project heeft een heel jaar in beslag genomen: we hebben veel gesprekken gevoerd met onderliggende fondsmanagers die we beschouwen als leiders op het gebied van mensenrechten, onderzoek verricht naar relevante richtlijnen, en een salience workshop van twee dagen ontwikkeld voor de afdeling Beleggen. Tijdens deze workshop zijn voor elke beleggingscategorie (beursgenoteerde aandelen, vastrentende waarden, particulier vastgoed, private equity, multi-asset impact, en absolute return-strategieën) de salient issues onderzocht.

Figuur 40: Anthos routekaart voor verantwoord beleggen, en de richtlijnen van de OESO.
Bron: Anthos Fund & Asset Management en OESO, 2023.

³²De OECD Guidelines for Multinational Enterprises on Responsible Business Conduct ([OECD Guidelines](#)) zijn de meest uitgebreide internationale standaarden voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. Deze OESO-richtlijnen geven weer wat overheden van bedrijven verwachten als het gaat om verantwoord handelen. Ze hebben betrekking op alle belangrijke aspecten van verantwoord ondernemen, zoals mensenrechten, arbeidsrechten, milieu, omkoping, consumentenbelangen, maar ook informatievoorziening, wetenschap en technologie, mededinging en belastingen.

Samen met de externe experts hebben de portefeuillemanagers van Anthos gewerkt aan het prioriteren en verfijnen van de aanpak om afwegingen over mensenrechten te integreren in onze beleggingsactiviteiten. De uitkomsten van de workshop over *salience*, samen met een top-down focus op de drie waarden van onze organisatie, dienden als input for het mensenrechtenbeleid van Anthos. Daarnaast is rekening gehouden met de daaraan verbonden uitdagingen van klimaatverandering en ongelijkheid.

We hopen met dit verslag te hebben aangetoond dat Anthos ernaar streeft om te begrijpen waar we in onze waardeketen de meeste invloed kunnen hebben: als onderneming, door onze fund-of-funds beleggingsportefeuilles, en door de inzichten die we hebben verkregen door binnen

onze portefeuilles te kijken naar de onderliggende bedrijven/beleggingen/emittenten. Vanuit onze positie als fund-of-funds belegger zagen we dat het vaststellen van onze *salient issues* per sector en land weliswaar meer inzicht verschaft in onze blootstelling aan deze risico's, maar dat we vooral binnen onze beleggingsportefeuilles impact kunnen hebben: we moeten ons in eerste instantie richten op selectie en engagement met onze externe managers, uitgaande van een grondige due diligence inzake mensenrechten en effectieve monitoring. Ondertussen zullen we onze inzichten in de salient issues binnen elke beleggingsportefeuille verder ontwikkelen om te bepalen welke onderwerpen we moeten behandelen als we specifieke onderliggende managers monitoren en met hen in gesprek gaan.

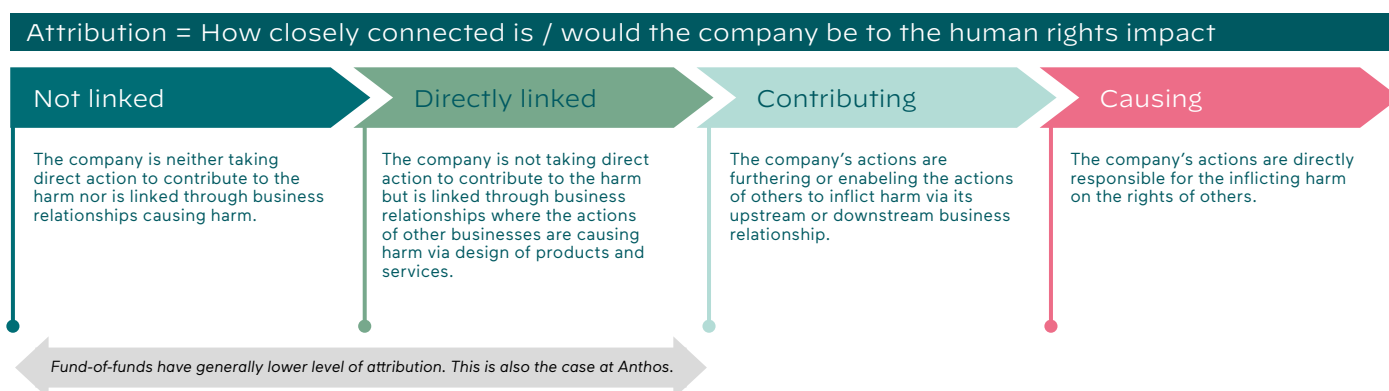
Our process to identify Anthos' salient human rights issues included setting a long and short list, and voting per asset class

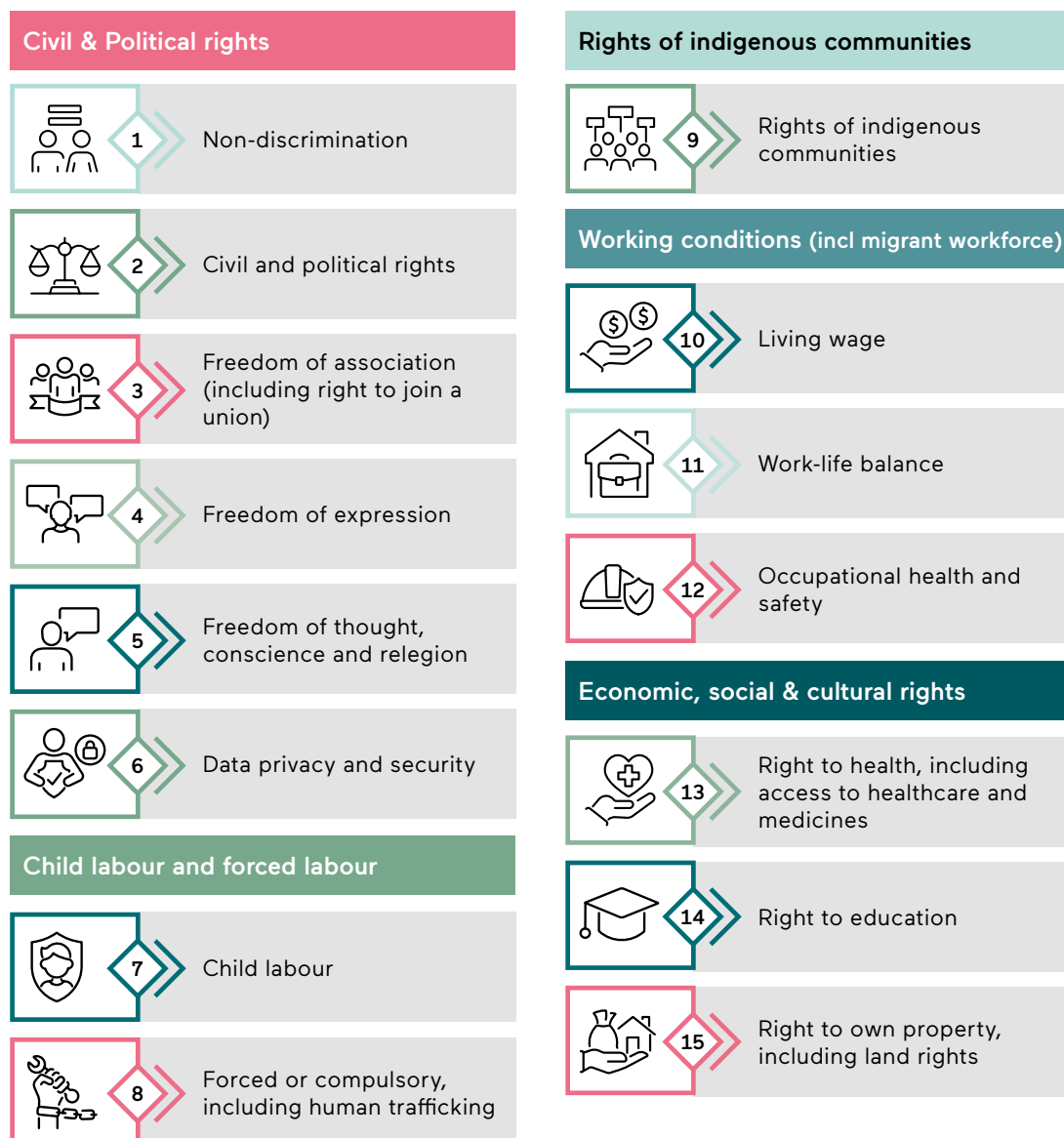
Om voor elke beleggingscategorie een salience-analyse te maken, hebben we gekeken naar de analyse van de blootstelling (locatie en sector) en vervolgens de relevante rechten en kwetsbare groepen vastgesteld. Daarvoor hebben we de richtlijnen gehanteerd van de Principes voor Verantwoord Beleggen (PRI) inzake mensenrechten, en die van de Investor Alliance for Human Rights. Tijdens onze workshops bogen

we ons over een shortlist van 15 mensenrechten, die we hadden geselecteerd uit een langere lijst rechten. Ook hebben we de betrokkenheid beoordeeld van Anthos als fund-of-funds belegger en als indirecte belegger die niet, of niet rechtstreeks gerelateerd is aan het merendeel van de gevallen waaraan we zijn blootgesteld.

A short recap: how close / far is Anthos away from negative human rights impacts as an investor?

The long list: Here is a comprehensive list of all the human rights issues most relevant to our investment portfolios and underlying assets

Als we rekening houden met de blootstelling aan sectoren en regio's kunnen we komen tot een lijst onderwerpen voor de huidige portefeuille en de onderliggende beleggingen. Zo zagen we dat vrijheid van vereniging en een leefbaar loon salient waren voor portefeuilles met beursgenoteerde aandelen en vastrentende waarden, en dat het recht op eigendom, gezondheid, veiligheid op het werk en gegevensbescherming belangrijk waren voor reële activa, en gegevensbescherming en non-discriminatie voor private equity. Onze conclusie was dat dit waardevolle inzichten zijn.

Met deze inzichten en de top-down waarden kwamen we tot onze drie *salient issues* op organisatieniveau:

- **Rechtvaardige transitie en aanpassing**
Rechtvaardige transitie en aanpassing. Dit betekent overgaan op ecologisch duurzame economieën die voor iedereen eerlijk en inclusief zijn doordat ze kansen op waardig werk scheppen, ongelijkheid verminderen, en niemand achterlaten, waaronder arbeiders, gemeenschappen, inheemse bevolkingen, mensen met een beperking, en het kleinbedrijf. Dit raakt aan verschillende mensenrechten, zoals vrijheid van vereniging en collectieve onderhandelingen, en past in onze inspanningen om netto-nul te bereiken en de economie koolstofvrij te maken.

Gerelateerd beleid en richtlijnen

De belangrijkste zijn onder andere: het Beleid verantwoord beleggen – netto-nul in 2040, waarbij rekening wordt gehouden met de mensenrechten, schade voorkomen, en het uitsluitingsbeleid. We hebben elk jaar een verantwoord beleggingsplan en proberen systematisch en doorlopend te verbeteren en deze onderwerpen in het beleggingsproces op te nemen. De beleggingsteams hebben KPI's voor de jaarlijkse realisatie van het verantwoord beleggingsplan.

• Leefbaar loon

Een leefbaar loon bieden, is een essentieel aspect van waardig werk. Dit zorgt ervoor dat alle arbeiders en hun gezinnen een waardig leven kunnen leiden. Het is een complexe zaak waarbij in de hele toeleveringsketen een rol is weggelegd voor zowel overheden als het bedrijfsleven. Ook moeten er nog stappen worden gezet op het gebied van definities en monitoren. We zien dat er hard aan deze uiterst belangrijke kwesties wordt gewerkt met het oog op het versneld realiseren van de SDG's, en we zullen ons inzetten om de bewustwording te vergroten over dit belangrijke 'enabling right'. Het is tenslotte een recht dat invloed kan hebben op andere fundamentele mensenrechten, waaronder de rechten van kinderen en gendergelijkheid.

Gerelateerd beleid en richtlijnen

We kijken naar relevante samenwerking over dit onderwerp, ook om deze vragen in de toekomst aan onze managers voor te leggen.

• Diversiteit, gelijkheid en inclusie (DEI)

Als onderdeel van goed ondernemingsbestuur en maatschappelijke thema's maakt al deel uit van onze beoordelingen in het kader van verantwoord beleggen. We geloven namelijk dat dit tot verbeteringen kan leiden in het maatschappelijk en menselijk kapitaal van de organisaties waarmee wij samenwerken en in de onderliggende ondernemingen in onze portefeuilles.

Gerelateerd beleid en richtlijnen

We hebben in onze bedrijfsvoering in 2023 een diversiteitsbeleid ingevoerd. En bij onze beleggingen hebben we in onze VB-scorekaart vragen opgenomen over diversiteit, gelijkheid en inclusie om daarmee onze managers te beoordelen.

Op verzoek van sommige cliënten kijken we ook naar hoeveel managers de OESO-richtlijnen hanteren.

Volgens een groep
van 12 van de grootste
ondernemingen ter wereld
kan transformatieve
verandering bij het
respecteren van de
mensenrechten in vijf jaar
tijd worden bereikt.

- Volgens de Corporate Human Rights Benchmark, 2023

Hun inspanningen laten zien wat mogelijk is als
ondernemingen beleid, processen en vooruitgang
als prioriteit beschouwen.

Bijlage

Klimaatmethoden en -informatie

Benadering aan de hand van de benchmark

Voor de bepaling van de CO₂-afbouw maken we bij de formulering van de doelstelling gebruik van de economische intensiteit (uitstoot broeikasgassen per belegde miljoen euro). De belangrijkste afweging voor deze keuze is dat de maatstaf niet wordt beïnvloed door externe in- en uitstromen van beleggingen (totaaldoelen voor de uitstoot van broeikasgassen worden bijvoorbeeld door die dynamiek vertekend). De maatstaf maakt het bovendien makkelijk om te vergelijken tussen activa, beleggingen en portefeuilles (zo is de totale uitstoot van broeikasgassen afhankelijk van het belegd vermogen; dit maakt daarom geen directe vergelijking mogelijk). We monitoren de absolute uitstoot omdat deze belangrijk is voor de totale impact van de portefeuille. Voor de CO₂-afbouw fungeert 2019 als het peiljaar; besloten is tot een benadering aan de hand van een benchmark. Volgens die benadering wordt een aanvaardbare indicator of benchmark gebruikt aan de hand waarvan de nulmeting plaatsvindt. Dat is het tegenovergestelde van een benadering op basis van de eigen koolstofafbouw. (In dat geval wordt de nulmeting op de portefeuille zelf uitgevoerd.)

Naar onze mening biedt de benadering aan de hand van een benchmark een aantal voordelen boven die op basis van de eigen koolstofafbouw:

- Worden actieve beleggingsportefeuilles na 2019 samengesteld, dan is het zeer lastig om een eerlijke nulmeting te bepalen volgens de benadering op basis van de eigen koolstofafbouw. Indicatoren of benchmarks kunnen daarentegen voor het peiljaar worden vastgesteld.
- Wordt er voor een benadering op basis van de eigen koolstofafbouw gekozen, dan worden portefeuilles die in het ontwerp al zeer schoon zijn in het peiljaar afgestraft ten opzichte van portefeuilles die dat bepaald niet zijn. Immers, beide moeten in procenten dezelfde mate van CO₂-afbouw realiseren. Bij een benadering op basis van een benchmark worden die verschillen verklaard.

Met de beschreven bouwstenen wordt er voor elke portefeuille een traject voor de afbouw van CO₂ vastgesteld.

Samenvattend:

- De CO₂-afbouw wordt gemeten naar economische intensiteit.
- Het peiljaar is 2019.
- De nulmeting voor 2019 is gebaseerd op de benchmark of andere representatieve indicator.
- Het gevolgde traject: -50% eind 2030 (of jaarlijks -6,1%), -50% eind 2040 (jaarlijks -6,7%) en nul uitstoot van broeikasgassen na 2040. Tot 2050 een compensatiestrategie bij restuitstoot, na 2050 netto-nul zonder gebruik van een compensatiestrategie.

Opgemerkt moet worden dat het noodzakelijk kan blijken om het CO₂-afbouwtraject opnieuw vast te stellen aan de hand van een herberekening van de nulintensiteit in 2019. In de benchmarkbenadering wordt over het algemeen tot een herberekening besloten als de gekozen benchmark/indicator niet langer strookt met de portefeuille of beleggingsstrategie. Anthos beoordeelt elk jaar opnieuw of de benchmark/indicator nog een goede afspiegeling vormt voor de portefeuille of beleggingsstrategie.

Mogelijke redenen voor nieuwe nulmeting (niet uitputtend):

- Substantiële veranderingen in de dekking, beschikbaarheid of kwaliteit van de gegevens
- Een aanzienlijke verschuiving in de sectorpositie van het fonds
- Een verandering in de benchmark
- MSCI CVAR

In de scenarioanalyse (de methode Climate Value-at-Risk¹) wordt gebruikgemaakt van een kwantitatieve benadering ten bate van een vooruitblikkende, op rendement gebaseerde waardering voor het meten van klimaatrisico's en -kansen ten aanzien van de beleggingen in onze portefeuilles. Dat kwantitatieve model biedt inzicht in de manier waarop klimaatverandering van invloed kan zijn op de bedrijfswaarderingen voor uiteenlopende scenario-uitkomsten over een tijdshorizon van 15 jaar. Daarnaast biedt een en ander een signaal voor de opwarmingspotentie van onze portefeuilles. Het model fungeert daarmee als op de toekomst gerichte maatstaf die aangeeft op welk temperatuurscenario de portefeuille het beste is afgestemd. Deze maatstaf is gebaseerd op de huidige bedrijfsactiviteiten en uitstootreductiedoelstellingen van de onderliggende beleggingen als er verder geen extra inspanningen worden gedaan om de uitstoot van broeikasgassen te beperken of bij te dragen aan (al dan niet technologische) klimaatoplossingen.

Climate Value-at-Risk ('VaR')

We onderscheiden in grote lijnen drie benaderingen voor de beoordeling van klimaatgevoeligheid in beleggingsportefeuilles: top-down (of 'macro'), op het niveau van de sector ('meso') en bottom-up ('micro'). Het door Anthos gehanteerde Climate VaR-raamwerk van MSCI vormt een coherente methodiek die bestaat uit modellen en input van alle drie de invalshoeken op basis waarvan de toekomstige klimaatkosten en -inkomsten op het niveau van de effecten worden geschat. Juist door de integratie van die drie benaderingen, in combinatie met een sterke nadruk op de analyse op het niveau van de effecten, is deze methode bijzonder relevant voor onze actieve vermogensbeheerstrategieën.

Figuur 41: Overzicht Climate VaR-benadering

De benadering is gebaseerd op drie kernpijlars en mondt uit in Climate VaR-cijfers voor elke pijler en elk bedrijf:

- **Fysieke risico's:** de potentiële kosten door fysiek gevaar of met klimaatverandering samenhangende problemen. De fysieke risico's bieden inzicht in de manier waarop de locatie van een onderneming bijdraagt en hoe kwetsbaar (of gevoelig) de economische activiteiten van de onderneming zijn, tot aan zeer specifieke gevaren (dat een vervoersbedrijf bijvoorbeeld meer wordt geraakt dan een IT-concern). Er kan uit twee verschillende scenario's worden gekozen (een heftig of een gematigd weer-scenario) voor het schatten van de fysieke risico's voor een portefeuille.
- **Transitierisico's:** de potentiële kosten van de naleving van klimaatbeleid dat door landen ten bate van de CO₂-afbouw wordt ingevoerd. De componenten van dit risico betreffen het beleidseffect op de uitstoot die direct met de bedrijvigheid samenhangt (scope 1); hoe

dat beleid doorwerkt op de elektriciteitsproductie en -prijzen (scope 2) en de beleidsrisico's voor de hele keten waarin een onderneming actief is (scope 3, onderverdeeld in effecten upstream en downstream). Er kunnen diverse scenario's worden gekozen voor de inschatting van de transitiekosten.

- **Technologische kansen:** de kansen die zich aandienen om die overgang naar een koolstofarme economie te kunnen maken, op basis van de huidige koolstofarme omzet en bedrijfsspecifieke patenten. De gehanteerde scenario's bij de technologische kansen zijn hetzelfde als die voor de transitierisico's.

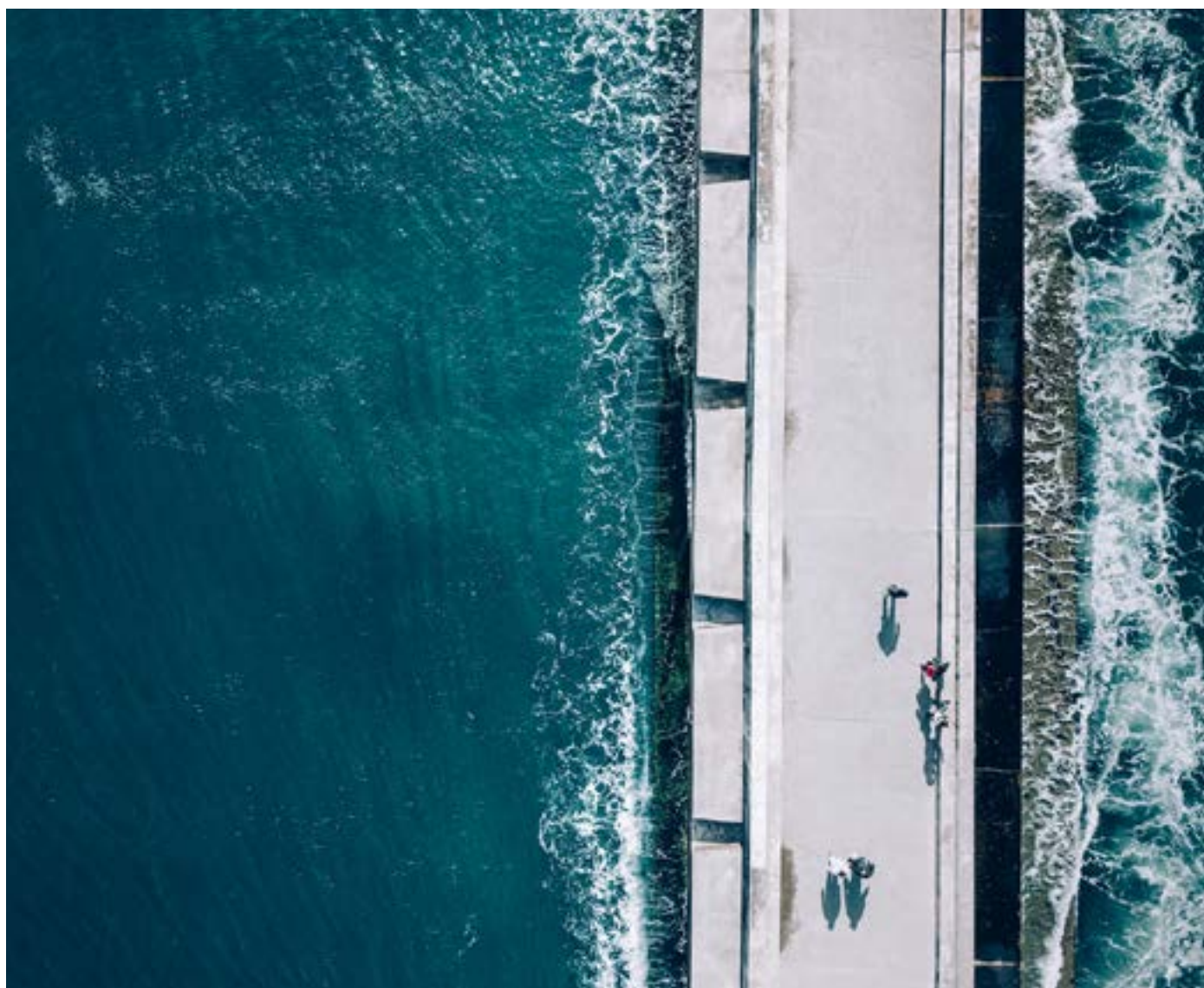
Maatstaven en meetmethoden

Bij het meten van emissies laat Anthos zich leiden door een aantal basisprincipes, namelijk:

- De gemeten uitstoot moet het wereldwijd aanvaarde Global GHG Accounting and Reporting Standard-raamwerk volgen en de zeven gasen bestrijken zoals die door het Kyoto-protocol worden beschreven.
- Het raamwerk en de definities van emissies leiden tot belangrijke dubbeltellingen van de uitstoot. Dat gebeurt tussen de diverse uitstootdimensies (scope 1, 2 en 3), maar ook tussen beleggingscategorieën onderling. Om die reden meten we en richten we ons op de volgende emissies (strikt van elkaar gescheiden):
  - Scope 1 & 2 voor ondernemingen
  - Scope 3 voor ondernemingen
  - Scope 1 tot en met 3 voor vastgoed
  - Scope 1 tot en met 3 voor staatsobligaties

- Meten van de portefeuille-uitstoot gebeurt op kwartaalbasis
- De attributiefactor voor het berekenen van het eigenaarschap van de uitstoot van broeikasgassen:

Beleggingscategorie	Attributiefactor
Beursgenoteerde ondernemingen	De belegde waarde (aangehouden vermogen en/of schulden) delen door de bedrijfswaarde inclusief liquiditeiten (Enterprise Value Including Cash of EVIC).
Private equity- bedrijven	De belegde waarde (aangehouden vermogen en/of schulden) delen door de waarde van het totale uitstaande vermogen + totale uitstaande schulden.
Vastgoed	Het uitstaande bedrag (de waarde van de lening of investering op de balans van de financiële instelling) delen door de waarde van het object bij het ontstaan van de investering.
Staatsobligaties	Het voor koopkrachtpariteit gecorrigeerde bbp voor staatsobligaties om de schuldpositie in een obligatie te schalen.

Klimaatmaatstaven³³

Wat	Maatstaf	Streven
Absolute uitstoot	Ton uitstoot broeikasgassen = tCO ₂ e	Rapportage: inzicht in totale klimaateffect belegging/portefeuille
Economische uitstootintensiteit	Ton uitstoot broeikasgassen per belegde € miljoen = tCO ₂ e/€ mln	Rapportage: inzicht in klimaateffect per belegde euro alsook directe vergelijking uitstoot in alle portefeuilles. Formulering doelstelling: volgen vaste traject CO ₂ -afbouw voor iedere portefeuille
Gewogen gemiddelde CO₂-intensiteit (Weighted Average Carbon Intensity of WACI) (bedrijven)	Gewogen gemiddelde ton uitstoot broeikasgassen per € miljoen afzet = tCO ₂ e/€ mln	Rapportage: inzicht in efficiëntie portefeuille per verdiende euro, voor begrip positie in koolstofintensieve sectoren (alleen bedrijven)
Naar vloeroppervlak gewogen gemiddelde CO₂-intensiteit (Floor Area WACI) (vastgoed)	Gewogen gemiddelde ton uitstoot broeikasgassen per m ² vastgoed = tCO ₂ e/ m ²	Rapportage: inzicht in efficiëntie van een portefeuille per vierkante meter vastgoed, voor begrip positie in koolstofintensief vastgoed (alleen vastgoed)
Samenstelling gegevenskwaliteit	• Positie (in %) in beleggingen met beschikbaar: gerapporteerde emissies voor laatste kalenderjaar (t) en attributiefactor • Positie (in %) in beleggingen met beschikbaar: gerapporteerde emissies voor laatste kalenderjaar (t-1) en attributiefactor • Positie (in %) in beleggingen met beschikbaar: geschatte emissies voor laatste kalenderjaar (t) en attributiefactor • Positie (in %) in beleggingen zonder beschikbaar: eventuele emissiecijfers en/of de attributiefactor	Rapportage: inzicht in de betrouwbaarheid van de geschatte CO₂-cijfers en hoe representatief die zijn voor de portefeuilles; evaluatie hoe die cijfers nog kunnen veranderen Formulering doelstelling: positie in % van gerapporteerde gegevens naar 90% in 2030
Fysiek risico	VaR, uitgedrukt als het verwachte rendement dat is toe te rekenen aan fysieke risico's voor scenario's met heftige weersontwikkelingen	Rapportage: inzicht in klimaatrisico's
Transitierisico	VaR voor beleid, uitgedrukt als het verwachte rendement dat is toe te rekenen aan juridische en ontwikkelkosten voor de naleving van klimaatbeleid op (inter)nationaal niveau, voor drie scenario's: 1,5°C, 2°C en 'late actie' 2°C	Rapportage: inzicht in klimaatrisico's
Technologische kansen	Verwacht rendement toe te rekenen aan de kansen die de klimaattransitie met zich meebrengt, voor drie scenario's: 1,5°C, 2°C en 'late actie' 2°C	Rapportage: inzicht in klimaatkansen
Koolstofarme transitie-score	Score op een schaal van 1 tot 10, waarin wordt aangegeven of een onderneming kan worden gezien als klimaatoplossing, neutraal, riskant of gestrand	Rapportage: inzicht in de verdeling van de portefeuille, van gestrande activa tot oplossingen en alles daar tussenin

³³Bij Anthos gebruiken we al deze maatstaven in het kader van onze eigen klimaatstrategie. Nadere informatie op verzoek beschikbaar.

Samenwerkingsverbanden en initiatieven ter ondersteuning van onze VB-strategie en -ambities

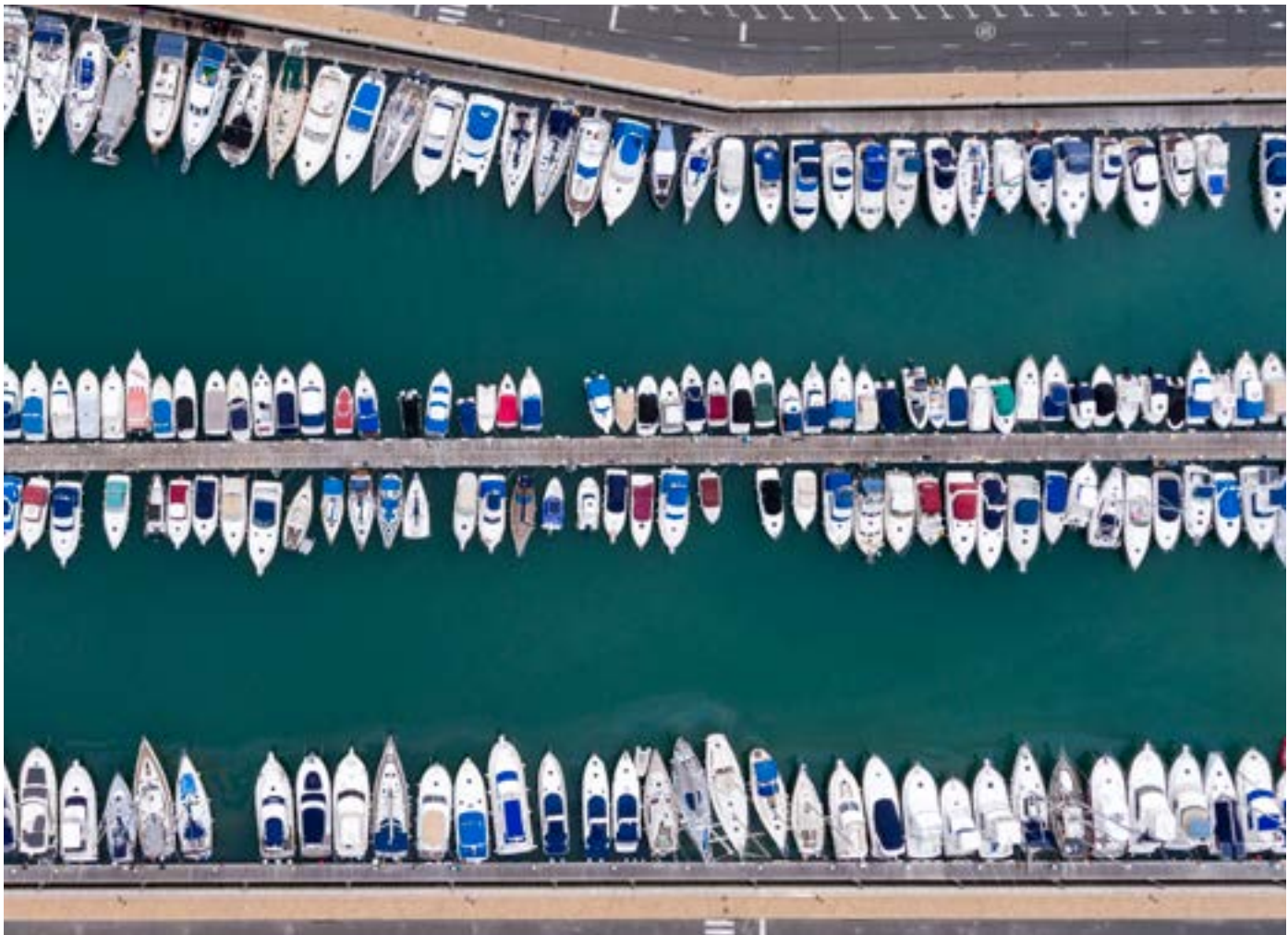
Organisatie	Afkorting	Samenvatting
Partnership for Carbon Accounting Financials	PCAF	PCAF heeft methoden ontwikkeld voor de boekhoudkundige verantwoording van broeikasgassen die van toepassing zijn op alle financiële instellingen. De volgende beleggingscategorieën worden op dit moment door de methode gedekt: beursgenoteerde aandelen en bedrijfsobligaties, zakelijke leningen en niet-beursgenoteerde private equity, projectfinancieringen, hypotheke, commercieel vastgoed en autoleningen.
Institutional Investors Group on Climate Change	IIGCC	De IIGCC werkt samen met het bedrijfsleven, beleidsmakers en andere beleggers aan het definiëren van beleggingspraktijken, beleid en zakelijk gedrag die nodig zijn voor de aanpak van klimaatverandering. De groep heeft programma's in het leven geroepen voor de aanpak van belangrijke problemen, werkt nauw samen met andere groepen beleggers en neemt het voortouw bij internationale initiatieven van beleggers over klimaatverandering.
Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS)	DUFAS	DUFAS heeft 50 leden, variërend van hele grote (pensioenfondsen) tot kleine, gespecialiseerde vermogensbeheerders. DUFAS streeft ernaar de kennis van beleggen onder het grote publiek te verbeteren en helpt sectornormen in te voeren. De organisatie maakt zich daarnaast sterk voor één Europese markt met gelijke wet- en regelgeving voor vermogensbeheerders.
Klimaatcommitment van de Nederlandse financiële sector	N/A	Het klimaatcommitment van de Nederlandse financiële sector is een overeenkomst tussen veel organisaties en bedrijven in Nederland om klimaatverandering tegen te gaan. Het centrale doel van de overheid is de uitstoot van broeikasgassen in Nederland in 2030 met 49% te hebben verlaagd in vergelijking met het niveau van 1990.
Principles for Responsible Investment	PRI	Door de focus op ESG als onderdeel van beleggingsbeslissingen, eigenaarschap en rapportage fungeert de PRI als nuttige leidraad voor het standaardiseren en verbeteren van onze eigen benadering in onze beleggingscategorieën. Niet alleen komen onze waarden overeen, de PRI helpt ons om de in de sector opkomende taal van verantwoord beleggen (VB) te spreken en biedt een kader voor onze activiteiten, inclusief ons engagement met onze portefeuillemanagers. Rapporteren aan de PRI is voor ons ook een manier om te zien waar we ons bevinden ten opzichte van onze sector.
Global Real Estate Sustainability Benchmark	GRESB	GRESB-beoordelingen zijn gebaseerd op wat vastgoedbeleggers en de sector beschouwen als materiële zaken voor de duurzaamheidsprestaties van beleggingen in reële activa. De beoordelingen zijn afgestemd op internationale rapportagekaders als de GRI, de PRI, de SASB en de DJSI, TCFD-aanbevelingen, het klimaatakkoord van Parijs, de SDG's van de VN, almede regionale en nationale rapportagerichtlijnen en wet- en regelgeving.
Impact Management Project	IMP	Het IMP fungeert als een forum voor de ontwikkeling van een wereldwijde consensus over het meten, beheersen en rapporteren over duurzaamheid. Het project is relevant voor ondernemingen die ESG-risico's willen beheersen, alsook voor partijen die willen bijdragen aan internationale doelstellingen.
Science Based Targets initiative	SBTi	Het Science Based Targets initiative (SBTi) maakt zich sterk voor ambitieuze klimaatactie in de particuliere sector door bedrijven te helpen wetenschappelijk onderbouwde reductiedoelstellingen te formuleren. We hebben ons aangesloten bij een private equity-werkgroep met als doel om samen een reductiemethode te ontwikkelen voor Anthos als vooral een fund-of-funds belegger. Onder de vlag van moedermaatschappij COFRA heeft Anthos toegezegd een wetenschappelijk onderbouwd reductiedoel te formuleren voor de uitstoot scope 1 en 2 in 2030, in lijn met het traject 1,5°C.
Global Impact Investing Network	GIIN	We wonen jaarlijks de GIIN-conferentie bij om over onderwerpen te praten die impactbeleggers aangaan. We hebben daarnaast zitting in de GIIN-adviesraad van beleggers.
Task Force on Climate-related Financial Disclosures	TCFD	De TCFD is door de Financial Stability Board in het leven geroepen met als opdracht aanbevelingen op te stellen voor effectievere klimaatinformatie ten bate van beter gefundeerde beleggingsbeslissingen. Stakeholders krijgen op hun beurt hiermee meer inzicht in de concentratie koolstofactiva in de financiële sector en de mate waarin het financiële stelsel aan klimaatrisico's blootstaat. Ook in 2023 hebben we onze klimaatrapportage weer vrijwillig afgestemd op de TCFD-aanbevelingen.
Clean, Renewable and Environmental Opportunities Syndicate	CREO	CREO, een in New York City gevestigde filantropische instelling, belegt en activeert \$ 1 biljoen aan kapitaal voor klimaat- en duurzaamheidsoplossingen richting de koolstoftransitie in 2025.
Investor Alliance for Human Rights		De Investor Alliance for Human Rights fungeert als collectief actieplatform voor verantwoord beleggen op basis van respect voor de fundamentele rechten van de mens. Het op lidmaatschap gebaseerde initiatief zonder winstoogmerk richt zich op de verantwoordelijkheid van beleggers om de mensenrechten te respecteren, op engagement met bedrijven die verantwoord zakelijk gedrag stimuleren en op de formulering van standaarden die leiden tot voortvarend zakelijk en mensenrechtenbeleid.

Bedrijfsemissies Anthos

Uitstootcategorie	Scope	Bedrijfsuitstoot Anthos (tCO ₂ e)
Brandstofverbranding	Scope 1	14,42
Auto van de zaak	Scope 1	11,25
Totaal scope 1	Scope 1	25,67
Inkoop elektriciteit (markt)	Scope 2	43,40
Totaal scope 2	Scope 2	43,40
Brandstof- en energie-activiteiten	Scope 3	58,57
Zakenreizen	Scope 3	372,96
Woon-werkverkeer	Scope 3	22,56
Geleasede activa upstream	Scope 3	149,89
Totaal scope 3	Scope 3	603,98
Totaal emissies		673,05

Toelichting: we hebben in 2023 de boekhoudkundige verantwoordingsmethode voor broeikasgassen uitputtend geëvalueerd. De uitkomst van die evaluatie was een belangrijke wijziging van de aanpak van energieverbruik en de verantwoording daarvan. Energieverbruik is nu verdeeld in twee aparte categorieën: individueel verbruik (scope 1 en 2) en verbruik in gemeenschappelijke ruimtes (scope 3, geleasede activa upstream). We wijken daarin af van de eerdere methode, waarin we het totale energieverbruik rapporteerden onder scope 1 en 2. De aanpassing is conform de richtlijnen van het GHG-protocol.

TCFD-rapportagerichtlijnen

In 2023 hebben we de TCFD-rapportagerichtlijnen in ons Verslag verantwoord beleggen opgenomen. Onderstaande tabel geeft inzicht in waar we de relevante rapportage-aanbevelingen hebben gehanteerd.

TCFD-aanbevelingen			Waar
Governance Verschaf informatie over de omgang van de organisatie met klimaatkwesties en -kansen	a.	Beschrijf hoe het bestuursorgaan klimaatrisico's en klimaatkansen overziet.	De governance van verantwoord beleggen bij Anthos, p. 10 ESG en beheersing van duurzaamheidsrisico's, p. 11
	b.	Beschrijf de rol van het management bij het beoordelen en beheren van klimaatrisico's en klimaatkansen.	De governance van verantwoord beleggen bij Anthos, p. 10 ESG en beheersing van duurzaamheidsrisico's, p. 11
Strategie Verschaf informatie over de feitelijke en potentiële effecten van klimaatrisico's en kansen op de activiteiten, strategie en financiële planning van de organisatie, waar die informatie van materieel belang is.	a.	Beschrijf de processen van de onderneming om klimaatrisico's op korte, middellange en lange termijn in kaart te brengen en in te schatten.	Klimaatrisico's en -kansen, pp. 45-46
	b.	Beschrijf de impact van klimaatrisico's en klimaatkansen op het bedrijfsmodel, de strategie en de financiële planning van de organisatie.	Klimaatrisico's en -kansen, pp. 45-46
	c.	Beschrijf de weerbaarheid van de strategie van de organisatie, rekening houdend met verschillende klimaatscenario's, met inbegrip van een scenario van 2°C of minder.	Weerbaarheid klimaatstrategie: Klimaatscenario-analyse, p. 41
Risicobeheer Meld hoe de organisatie klimaatrisico's signaleert, beoordeelt en beheerst.	a.	Beschrijf de processen van de onderneming om klimaatrisico's in kaart te brengen en in te schatten.	ESG en beheersing van duurzaamheidsrisico's, p. 11
	b.	Beschrijf de processen van de organisatie voor het beheer van klimaatrisico's.	ESG en beheersing van duurzaamheidsrisico's, p. 11
	c.	Beschrijf hoe processen voor het in kaart brengen, inschatten en beheren van klimaatrisico's zijn geïntegreerd in het algemene risicomanagement van de organisatie.	ESG en beheersing van duurzaamheidsrisico's, p. 11
Maatstaven en doelen Meld de maatstaven en doelen die worden gebruikt om de relevante klimaatrisico's te beoordelen en beheersen, waar die informatie van materieel belang is.	a.	Meld de maatstaven die door de organisatie worden gebruikt voor de beoordeling van de klimaatrisico's en -kansen in overeenstemming met de strategie en het risicomanagementproces.	ESG en beheersing van duurzaamheidsrisico's, p. 11 Maatstaven en doelen voor het beoordelen en beheersen van de klimaatrisico's en -kansen, p. 42
	b.	Meld de uitstoot van broeikasgassen scope 1, 2 en waar van toepassing scope 3, alsmede de daarmee samenhangende risico's.	Maatstaven en doelen voor het beoordelen en beheersen van de klimaatrisico's en -kansen, p. 42
	c.	Beschrijf de door de organisatie geformuleerde doelen voor het beheersen van de klimaatrisico's en -kansen, alsook de prestaties ten opzichte van de gestelde doelen.	Doelen voor onze beleggingen, p. 43

Figuur 42: TCFD-aanbevelingen

Disclaimer

Dit document is uitsluitend verstrekt op vertrouwelijke basis voor informatie- en discussiedoeleinden en vormt geen aanbod, marketing of uitnodiging om financiële instrumenten of diensten te kopen in enig rechtsgebied. Het is samengesteld door Anthos Fund & Asset Management B.V. ('Anthos') en mag niet worden vermenigvuldigd of verspreid zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Anthos.

Anthos (KvK-nummer 34258108) heeft een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten. Dit document is uitsluitend bedoeld voor (a) professionele beleggers zoals bedoeld in de Wet op het financieel toezicht, (b) gekwalificeerde beleggers zoals gedefinieerd in Artikel 10(3) en (3 ter) van de Zwitserse wetgeving inzake collectieve beleggingsregelingen (CISA) en de uitvoerende instantie, of (c) personen die gemachtigd zijn dergelijke informatie te ontvangen op grond van andere toepasselijke wet- en regelgeving.

Dit document is niet bedoeld voor personen in rechtsgebieden waar (op basis van de nationaliteit, verblijfplaats van die persoon of anderszins) het aanbieden van buitenlandse financiële instrumenten of diensten niet is toegestaan, zoals burgers en ingezetenen van de VS, of waar de diensten van Anthos niet beschikbaar zijn.

Meningen of informatie opgenomen in dit document vormen op geen enkele wijze een uitnodiging, aanbod of aanbeveling om een belegging te kopen, verkopen of hier afstand van te doen, of om een transactie aan te gaan of om een beleggingsadvies of -dienst te verlenen. Beleggers dienen bij het nemen van beleggingsbeslissingen niet uitsluitend te vertrouwen op de informatie die in dit document wordt verstrekt omdat deze informatie wellicht niet volledig is en aan verandering onderhevig. Een persoon moet voorafgaand aan het doen van een belegging in een product van Anthos zorgvuldig de beschikbare juridische documentatie lezen die door Anthos is opgesteld. Waar dit document informatie verschaft over enige subfondsen van Anthos Fund II RAIF-SICAV S.A., wordt u verzocht het prospectus (Private Placement Memorandum) van Anthos Fund II RAIF-SICAV S.A. te raadplegen alvorens definitieve beleggingsbeslissingen te nemen.

Hoewel Anthos ernaar streeft om juiste, complete en actuele informatie te verschaffen, afkomstig van bronnen die betrouwbaar worden geacht, wordt er geen expliciete of impliciete garantie of verklaring afgegeven over de juistheid of volledigheid van deze informatie.

De waarde van beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. Weergegeven scenario's zijn een schatting van toekomstige rendementen op basis van gegevens uit het verleden over hoe de waarde van een belegging varieert, en/of op basis van de huidige marktomstandigheden en geven geen exacte indicatie. Wat u ontvangt, hangt af van hoe de markt presteert en hoe lang u de belegging/het product aanhoudt.

Disclaimer MSCI

Hoewel de partijen die Anthos Fund & Asset Management van informatie voorzien, met inbegrip van, maar niet beperkt tot MSCI ESG Research LLC en haar gelieerde ondernemingen (de 'ESG-partijen'), informatie (de 'Informatie') verkrijgen van bronnen die zij betrouwbaar achten, verzekeren of garanderen geen van de ESG-partijen dat de gegevens in dit verslag oorspronkelijk, juist en/of compleet zijn, en zij wijzen uitdrukkelijk alle expliciete of impliciete garanties van de hand, waaronder die van de verkoopbaarheid of geschiktheid voor een bepaald doel. De Informatie is uitsluitend voor intern gebruik bedoeld en mag niet in welke vorm dan ook worden vermenigvuldigd of verspreid, noch mag de Informatie worden gebruikt als basis voor, of als onderdeel van een financieel instrument of product of index. Bovendien mag niets van de Informatie op zichzelf beschouwd worden gebruikt om te bepalen welke effecten te kopen of te verkopen of wanneer deze te kopen of te verkopen. Geen van de ESG-partijen is op enige wijze aansprakelijk voor fouten of omissies in verband met enige gegevens in dit verslag, of voor enige directe, indirecte, bijzondere, punitieve, gevolg- of andere schade (waaronder verlies van winsten), zelfs wanneer ze op de hoogte zijn gebracht dat er een kans op dergelijke schade bestaat.

Invest forward, inspire change.

Contact details / Kontaktangaben

Anthos Fund & Asset Management B.V.

Jachthavenweg 111

1081 KM Amsterdam

P.O. Box 7871

1008 AB Amsterdam

The Netherlands

anthosam@anthos.net

www.anthosam.com

Published June 2024

© Anthos Fund & Asset Management

Photocredits

Portrets:

Nathalie Hennis Photography

Getty images:

Fly View productions, Hollie Fernando,
Nora Carol

Istockphoto:

temizyurek, Celso Diniz

Shutterstock photo:

Varavin 88, Sergio Rojo, Olivier Tabary,
Net Video, Stefano Tammaro,
Anta van den Broek, Tarcisio Schnaider

Design & Layout

Plan B creatieve communicatie, Assendelft
www.planb.nl